

ENSKEDE-ÅRSTA-VANTÖRS STADSDELSFÖRVALTNING

Handläggare: Helena Nilsson
Telefon: 08-508 20 032

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdels-
nämnd

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 1.2.1.-
034/2012
SID 1 (104)

2012-01-20

Verksamhetsberättelse 2011 Enskede- Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Stadsdelsnämnden godkänner verksamhetsberättelsen med bokslut 2011 och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden begär ombudgetering med 0,1 miljoner kronor för parkinvestering Dalbotten.
3. Medel begärs av kommunstyrelsen med 0,7 miljoner kronor för ej uppbokad kostnad i bokslutet 2009 avseende överenskommelse om utbetalning 2011.
4. Stadsdelsnämnden godkänner redovisningen av systematiska kvalitetsarbetet i förskolan.

Leif Sjöholm

Stadsdelsdirektör

Lena Holmdahl

Biträdande stadsdelsdirektör /
Ekonomichef

Ärendets beredning

Verksamhetsberättelsen har tagits fram av ekonomiavdelningen i samarbete med övriga avdelningar. Ärendet behandlas i förvaltningsgruppen den 31 januari. Pensionärsrådet och rådet för funktionshindersfrågor behandlar ärendet den 3 februari respektive den 6 februari.

Sammanfattande analys

Stadsdelsnämnden har bidragit till kommunfullmäktiges tre inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdena under 2011. Merparten av nämndens egna mål samt årsmål för indikatorerna uppnås. Så gott som samtliga aktiviteter har verkställts under året. Mål som inte uppnås fullt ut enligt prognosen rör exempelvis delar inom förskola, försörjningsstöd och sjukfrånvaron.

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Nämndens verksamhet visar ett överskott om 0,4 miljoner kronor efter överföring till resultatfond. Det motsvarar en budgetföljsamhet om 100,0 % av hela nettobudgeten på 2,0 miljarder kronor. Underskott finns inom stadsmiljö, individ- och familjeomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt inom ekonomiskt bistånd. Överskott redovisas inom administration, förskola, fritid, flyktingmottagning och arbetsmarknadsåtgärder. Äldreomsorgen är i balans.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Nämnden bidrar till måluppfyllelse på ett flertal sätt. Konkurrensutsättning sker utifrån nämndens aktivitetsplan och under året har ytterligare verksamheter upphandlats. Arbete sker för att verksamheterna ska vara miljömässigt hållbara och ett flertal indikatorer har förbättrade utfall jämfört mot föregående år. Förvaltningen har arbetat intensivt för att fler människor i stadsdelen ska bli självförsörjande och andel med försörjningsstöd i stadsdelen har sjunkit jämfört mot föregående år, även om årsmålen för några indikatorer inte har uppnåtts fullt ut.

I arbetet med lokal utveckling har Rågsved fortsatt vara ett prioriterat område. Förvaltningen har som tidigare genomfört trygghetsvandringar i olika områden samt satsat på slyröjning i parker, förbättrad belysning och säkrare lekplatser för att bidra till att skapa en tryggare stadsdel. Ett annat prioriterat område har varit kvinnofridsarbetet och nya/reviderade rutiner har tagits fram, utbildningar/föreläsningar för personal har genomförts och tre projekt som berör våld i nära relationer har startats med hjälp av medel från länsstyrelsen.

Ett stort utbud av fritidsaktiviteter och möjlighet till kulturupplevelser har som tidigare år erbjudits barn, unga, äldre och personer med funktionsnedsättning och bidrag har lämnats till det lokala föreningslivet. Samverkan i olika former sker med andra aktörer inom stadsdelen.

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Nämndens viktigaste prioriteringar för att bidra till inriktningsmålet, för en hög kvalitet i verksamheterna och nöjda brukare och anhöriga, är det arbete som beskrivs och exemplifieras i verksamhetsberättelsen.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Bidrag till att öka valfriheten har skett genom upphandlingar och genom information till brukarna om de valmöjligheter som finns. För att öka brukarnas nöjdhet är dialog, brukarundersökningar samt inkomna synpunkter och klagomål viktiga delar att utveckla verksamheten utifrån. Inom äldreomsorg och stadsmiljö har nöjdheten i de flesta fall ökat jämfört med föregående år. Exempel att lyfta fram är att brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare inom äldreomsorgen är hög liksom upplevelsen av maten och måltidssituationen inom vård- och omsorgsboenden. Förbättringsåtgärder för att öka nöjdheten ytterligare har genomförts under 2011 bland annat inom äldreomsorgen. Nöjdheten i brukarundersökningarna har däremot sjunkit något inom förskola, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt trygghet och där finns fortsatta utvecklingsområden.

Stort fokus har legat på att skapa fler platser inom förskolan, efter att barnomsorgsgarantin inte helt kunde uppfyllas i januari. 13 nya avdelningar har öppnats under året och alla barn har fått plats i tid resterande delen av året. Förvaltningen har också medverkat till att sex nya omsorgslägenheter för personer med funktionsnedsättning har tillkommit i stadsdelen under året.

För att öka kvaliteten i verksamheterna har systematiska verksamhetsuppföljningar genomförts, både av verksamhet i egen regi och av upphandlad verksamhet. Under har året arbetet kring resultatbaserad styrning och Lean vidareutvecklats. Syftet är att än mer precist fastställa vilka resultat som ska uppnås, "vad", ner på individnivå om möjligt, samt att så långt som möjligt utforma effektiva processer i verksamheterna, "hur". Likaså fortsätter utvecklingsarbetet att föreslå nämnden brukarfokuserade och realistiska mål utifrån givna resurser, bland annat för indikatorer hämtade från stadens brukarundersökningar.

Trenden med minskad sjukfrånvaro inom förvaltningen har vänt då korttidssjukfrånvaron har ökat något jämfört med föregående år och nämndens mål har inte nåtts. Utfallet för medarbetarnas nöjdhet (NMI) har ökat från 60 (2009) till 64 (2011), vilket även är högre än årsmålet 62. För att rusta medarbetare och ledare för framtiden har ett flertal utbildningsinsatser och kompetensutvecklande aktiviteter genomförts.

Nämndens arbete under året

Alla sammanträden under året (12 st.) har varit öppna för allmänheten och hållits i förvaltningens lokaler på Slakthusplan 4. Nämndens sammanträden har föregåtts av ett öppet möte veckan före sammanträdesdagen då medborgarna inbjudits för att ställa frågor och diskutera med politikerna i stadsdelsnämnden. Vid två tillfällen har medborgarna inbjudits till information om pågående planarbeten i stadsdelen. Antal besökande medborgare vid de öppna mötena har varierat mellan ett fåtal till som mest ca 50 personer. Nämnden har även bjudit in till områdesmöten under året, i Rågsved, Enskede-Stureby och Årsta-Östberga.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämnden har bestått av 13 ledamöter och 13 ersättare enligt nedan.

Ledamöter	Ersättare
Hellström, Anders (m) ordförande	Kalanovic, Boris (m)
Lundmark, Rosa (v), vice ordförande	Holmberg, Björn (m)
Johansson, Gustav (m)	Gräns, Joakim (m)
Solberg, Eva (m)	M. Enow, Mohamoud (m)
Davidsson, Annika (m)	Jacobsson, Frida (m)
Johansson, Ellinor (m) t.o.m febr.	Backlund, Peter (fp)
Katajikko, Kristiina (m) fr.o.m. mars	Andersson, Karin (c)
Wing, Erika (m)	Araghi, Parvin (s) t.o.m. aug
Kling, Lena (fp)	Ahlström, Arne (s)
Dannqvist, Magnus (s)	Mogert, Sonja (s)
Quick-Oljelund, Malin (s)	Edenborg, Love (mp)
Mirhagen, Mattias (s)	Öckerman, Åsa (mp) t.o.m. sep
Haglund, Linnéa (mp) t.o.m. aug	Sterneby, Lars (v)
Araghi, Parvin (s) fr.o.m. sep	Johansson, Sarah (mp) fr.o.m. okt
Koskenvoima, Pekka (mp) t.o.m sep	Pollak, Daniel (mp) fr.o.m. dec
Öckerman, Åsa (mp) fr.o.m. okt	
Johansson, Sarah (mp) fr.o.m. dec	

Förutom verksamhetsplan, tertialrapporter och verksamhetsberättelse, medborgarförslag och remissvar har nämnden beslutat om föreningsbidrag, upphandling avseende verksamhetsdrift av stadsdelens konsumentvägledning, verksamhetsdriften av daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning, Kombi Café och Dalens arbetsgrupper, samt upphandling avseende verksamhetsdrift av gruppbofästigheter för personer med psykisk funktionsnedsättning. Därutöver har nämnden beslutat om att delta i gemensamma upphandlingar av ramavtal för bemanningstjänster till pedagogiska verksamheter, insatser för barn, ungdomar och familjer, upphandling avseende parkskötsel, renhållning och vinterväghållning på parkmark i stadsdelsområde Enskede samt vinterväghållning på parkmark i stadsdelsområde Vantör. Flera nämndärenden under året har gällt inrättande av nya förskolor.

Sociala delegationen, sammansatt av fem ledamöter och fyra ersättare ur nämnden beslutar i ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild person. Delegationen har sammanträtt vid 19 tillfällen.

Pensionärs- och handikappråden har sammanträtt regelbundet under året för att behandla frågor som hör till respektive råds intresseområde.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Förvaltningens sammanfattande bedömning är att nämnden har bidragit till inriktningsmålet under 2011. Merparten av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet, nämndmålen liksom årsmålen för indikatorerna uppfylls. Arbetet med kommunfullmäktiges och nämndens aktiviteter har i huvudsak genomförts som planerat.

Viktiga delar för att bidra till måluppfyllelsen är konkurrensutsättning utifrån nämndens aktivitetsplan, fortsatt arbete för att göra färre människor beroende av bidrag och förebyggande arbete för att unga människor inte ska ärva sina föräldrars bidragsberoende samt arbetet utifrån nämndens miljöplan, bland annat för en minskad miljöpåverkan från nämndens verksamheter. Andra viktiga delar är att ge barn, unga och äldre samt personer med funktionsnedsättning möjlighet till kulturupplevelser och tillfällen till att själva utöva olika former av kultur. Det lokala föreningslivet stöds genom föreningsbidrag.

Trygghetsarbetet handlar både om den yttre fysiska miljön och trygga invånare i stadsdelen samt det "inre" arbetet med trygga brukare. Trygghetsvandringar och trygghetsmöten har genomförts, bland annat i Östberga och Rågsved. I det lokala utvecklingsarbetet inom ramen för Söderortsvisionen har Rågsved varit prioriterat. Arbetet med att ge stöd till personer som utsätts för våld i en nära relation har varit prioriterat under året.

Genom fritidens verksamheter bidrar nämnden till att barn och ungdomar ges hälsofrämjande och trygga uppväxtvillkor samt lärande och utvecklande aktiviteter. Fältassistenter och förebyggande samverkan utgör ett stöd till ungdomar i stadsdelen. Sommarverksamheten på Gålö med bland annat badbussar har varit väl utnyttjade och mycket uppskattade. Under sommaren erbjöds ett stort antal ungdomar sommarjobb i förvaltningen.

För att öka tillgängligheten och förbättra tryggheten i parker har extra åtgärder genomförts under året, exempelvis slyröjning och förbättrad belysning. En lekplatsbesiktning har genomförts som grund för ökad säkerhet i stadsdelens lekparker. Tillgängligheten till det lokala kulturutbudet anpassas genom att kulturevenemang sprids till olika områden i stadsdelen och att föreställningar i möjligaste mån är anpassade till personer med funktionsnedsättning.

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa**

● Uppfylls helt

Stadsdelsnämnden har bidragit till kommunfullmäktiges mål genom fortsatt arbete med upphandling och konkurrensutsättning utifrån nämndens aktivitetsplan. Arbetet beskrivs närmare under KF-målet 3.2 "Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva", enligt stadsledningskontorets anvisningar.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	31,77 %	33 %	35 %	2011

Kommentar:

Årsmålet 33 % nås inte fullt ut, trots att aktivitetsplanen har genomförts som planerat. En orsak är att förskolverksamheten byggs ut, vilket leder till ökad omslutning samtidigt som förskolverksamhet inte upphandlas utan drivs av privata utförare genom tillståndsgivning enligt lag. Dessutom har behovet av köpta externa platser minskat inom äldreomsorgen och individ- och familjeomsorgen. Indikatorn beräknas på den ekonomiska omsättningen.

NÄMNDMÅL:**Förvaltningen ska stödja personalövertagande av verksamhet på marknadsmässiga villkor**

● Uppfylls helt

Förvaltningens administration har ett kontinuerligt uppdrag att ge stöd till medarbetare som är intresserade av personalövertagande av verksamhet på marknadsmässiga villkor, bland annat genom information om stadsledningskontorets enhet för kvalitetsutveckling och det stöd som erbjuds där. Förvaltningen har också i uppdrag att stötta intresserade genom att bidra med kostnadsunderlag och andra underlag gällande upphandling, exempelvis förfrågningsunderlag inom aktuellt verksamhetsområde. Intresse har inte visats i någon större omfattning under året.

NÄMNDMÅL:**Utförarverksamheten ska konkurrensutsättas i enlighet med nämndens aktivitetsplan**

● Uppfylls helt

Arbetet med konkurrensutsättning i enlighet med nämndens aktivitetsplan beskrivs närmare under KF-målet 3.2 "Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva".

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande**

● Uppfylls helt

Antalet bidragshushåll har under året sjunkit. Det genomsnittliga antalet bidragshushåll har under året uppgått till 1 446 vilket kan jämföras med 1 536 per månad under 2010 och 1 587 hushåll 2009.

De tre vanligaste försörjningshindren är fortfarande arbetslös utan ersättning från A-kassa/Alfakassa, sjukskriven och 0-klassad samt sociala/medicinska skäl. Vid genomgången internkontroll framkommer att arbetet med personer som är kodade som sjukskrivna behöver struktureras på ett bättre sätt och rutiner för arbetet behöver utarbetas.

Andelen barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd har minskat med 0,7 procentenheter under året och uppgår till 6,2 %.

Barnkonsekvensanalyser genomförs i ärenden där det finns barn. Detta kommer också att fortsätta utvecklas under 2012.

Kostnader för biståndet har uppgått till 11,5 mnkr i genomsnitt per månad.

Under hösten 2011 slogs Mottagningsenheten och Försörjningsstöden ihop till en enhet, Enheten för arbete och försörjning med en enhetschef. Syftet var att öka fokus på de sociala handlägningsprocesserna, som ska bidra till att människor kan komma ut i arbete och till egen försörjning samt för att få en bättre integration, samsyn och uppfattning om det gemensamma ansvaret och uppdraget. Omfördelning av arbetsuppgifter mellan socialsekreterare och bidragshandläggare ändrades i syfte att mer aktiva socialsekreterarinsatser ska minska bidragsberoendet och att bidragshandläggningen koncentreras på att utföra en mer renodlad och rationell bidragshandläggning. Ett antal bidragshandläggartjänster har därför gjorts om till socialsekreteraranställningar.

Under året har förvaltningen arbetat med att implementera FUT-arbetet i den ordinarie handläggningen samt att införa rutiner för hur arbetet ska fördelas mellan handläggare och FUT-utredare. Cirka 125 utredningar om felaktiga utredningar har inletts under 2011. Av dessa har 55 ärenden lett till beslut om återkrav. Stadens revisionskontor har granskat verksamheten under året. Resultatet av granskningen, som omfattar flera stadsdelar, kommer 2012.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Budget- och skuldrådgivningen har infört en öppen mottagning en förmiddag i veckan dit alla rådssökande kan vända sig. De sökande erhåller en tid under samma vecka som de kontakter rådgivningen. Vid detta besök får den sökande råd hur han/hon ska gå vidare innan en mer kvalificerad rådgivning kan komma igång. Denna metod har inneburit att väntetiderna försvunnit helt.

Förvaltningen har haft en budget på 4,1 mnkr för feriearbeten för ungdomar. 501 ungdomar erbjöds en feriearbetsplats och 459 tillträdde sina platser. Ungdomar med särskilda behov och som har varit aktuella inom någon av förvaltningens enheter har prioriterats till ett sommarjobb.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som ● Jobbtorg Stockholm kan matcha i förhållande till antal anställda (alla nämnder/bolag)	5,31 %	4 %	öka	Verksamhetsberättelse 2011
Antal ungdomar som fått sommarjobb i ● stadens regi (alla nämnder/bolag)	459 st	400 st	3 500 st	2011
Andel barn som lever i familjer som är ♦ beroende av ekonomiskt bistånd	6,2 %	6 %	5,0 %	Verksamhetsberättelse 2011
Kommentar: Andelen barnfamiljer som uppbär försörjningsstöd har sjunkit stadigt under året men uppnår inte målet på 6 % fullt ut				
Andel barn som växer upp i familjer med ensamstående ● föräldrar som är beroende av ekonomiskt bistånd	2,9 %	3 %	2,7 %	Verksamhetsberättelse 2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel personer beroende av ■ ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	3,08 %	2,5 %	2,5 %	Verksamhetsberättelse 2011
Kommentar: Andelen försörjningsstödstagare i stadsdelen har sjunkit stadigt men marginellt under året vilket innebär att förvaltningen inte kommer att uppnå KF:s mål på 2,5 %. Den svagare konjunkturen försvårar för personer som står långt från arbetsmarknaden att komma ut i sysselsättning.				
Andel ungdomar 18-24 år som är beroende av ♦ ekonomiskt bistånd i förhållande till samtliga 18-24 åringar i förhållande till befolkningen	2,2 %	2,1 %	2,1 %	Verksamhetsberättelse 2011
Kommentar: Andelen unga vuxna som uppbär försörjningsstöd fortsätter att minska. Insatser för att förebygga att unga människor ärver sina föräldrars bidragsberoende pågår. En inventering har gjorts och metoder för att arbeta med dessa ungdomar kommer att vidareutvecklas.				
Andel vuxna personer beroende av ● ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	2,8 %	2,6 %	2,2 %	Verksamhetsberättelse 2011
Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ♦ ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,88 %	1,6 %	1,4 %	Verksamhetsberättelse 2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

De som uppbär försörjningsstöd på grund av social/medicinska skäl ligger relativt konstant på 16 % av samtliga bidragstagare. Andelen har inte förändrats nämnvärt över åren vilket innebär att gruppen inte är särskilt konjunkturkänslig.

Försörjningsstödsenheten har under första halvåret varit förstärkt med 4 socialsekreterare som haft som uppgift att gå igenom och uppdatera arbetsplaner för hushåll med långa bidragstider. Målsättningen har bland annat varit att identifiera personer som kan tillgodogöra sig arbetsträning, praktik eller andra arbetsförberedande aktiviteter.

Andel nyanlända som är självförsörjande efter introduktion	61,1 %	60 %	52 %	Verksamhetsberättelse 2011
• exkl. nyanlända som flyttat till annan kommun				

NÄMNDMÅL:

Andelen bidragstagare med ett långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska

■ Uppfylls inte

De som har försörjningsstöd på grund av social/medicinska skäl ligger relativt konstant på 16 % av samtliga bidragstagare. Andelen har inte förändrats nämnvärt över åren vilket innebär att gruppen inte är särskilt konjunkturkänslig

Förvaltningen har under ett år, från september 2010, arbetat med särskilt fokus på personer med långvarigt ekonomiskt bistånd bland annat genom att förstärka personalen med fyra socialsekreterare. Dessa har gått igenom arbetsplanerna i ärenden som varit aktuella mer än tre år samt i ungdomsärenden som varit aktuella i mer än 9 månader. Arbetsplaner har upprättats i alla nya ärenden och successivt även i pågående ärenden.

Antal bidragshushåll totalt har i genomsnitt minskat med 90 hushåll mellan åren 2010 och 2011. Huruvida detta beror på projektet eller på andra faktorer är svårt att säga. (Förväntat resultat var 300 färre bidragshushåll.)

NÄMNDMÅL:

Andelen nyanlända som är självförsörjande efter introduktionen ska öka

● Uppfylls helt

Introduktionen av flyktingar har fortsatt att minska eftersom staten tagit över ansvaret from 2010-12-01. Inom förvaltningen finns ett 20-tal hushåll som har

Verksamhetsberättelse Nämnd

kvar sin introduktion i kommunen. En del personer/flyktingar har flyttat in i stadsdelen från andra kommuner/stadsdelar men även dessa hushåll minskar. De flyktingar som omfattas av den s.k. etableringsreformen behöver ofta introduktionsersättning i glappet mellan LMA-ersättningen och etableringsersättningen. Dessa personer har tagits emot av Enheten för försörjning och arbete till dess deras etableringsersättning kommit i gång.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

NÄMNDMÅL:**Andelen unga vuxna som får ekonomiskt bistånd ska minska**

◆ Uppfylls delvis

Andelen unga vuxna som har försörjningsstöd fortsätter att minska. Perioden november 2010-november 2011 har andelen sjunkit med 0,75 procentenheter. Insatser för att förebygga att unga människor ärver sina föräldrars bidragsberoende har pågått under året i form av gruppträffar där diskussioner förs kring vikten av att studera eller skaffa sig ett lönearbete. En inventering av gruppen har genomförts och metoder för att arbeta med dessa ungdomar har utarbetats och kommer att vidareutvecklas framöver. Förväntat resultat om en minskning med 0,9 procentenheter har inte uppfyllts fullt ut.

NÄMNDMÅL:**Barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas**

● Uppfylls helt

Barnkonsekvensanalyser görs vid ansökningar om hyres- och/eller elskuld där det finns barn i hushållet. Att så sker följs upp av sektionschefen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar**

◆ Uppfylls delvis

Förvaltningen har arbetat efter nämndens miljöplan och de miljömål och aktiviteter som rör verksamheterna, bland annat transporter, avfallshantering och ekologiska livsmedel.

I huvudsak nås målen för indikatorerna inom miljöområdet. Förvaltningen leasar endast miljöbilar och har effektiviserat användandet så att man 2011 leasar 21 bilar jämfört med 22 föregående år. Bilpoolen har ännu ingen elbil och detta ska ske först då något av avtalen för bilpoolens bilar går ut. Kostnaden för att leasa elbil måste också ses över. Samtliga bilar är klassade som miljöfordon och körs på odubbade vinterdäck. Andelen förnyelsebart bränsle i de leasade gas- och etanolbilarna hamnar emellertid på en lägre nivå än målnivån. Under året har det fortsatt att vara problem att tanka etanol i en del av etanolbilarna. Etanolbilarna bytts därför successivt ut till miljöklassade och effektiva dieselbilar i takt med att leasingavtalen går ut.

Enheterna har fortsatt att arbeta med att öka andelen ekologiska livsmedel, och andelen ligger på 17 %, vilket också är en ökning sedan förra året. I Enskede-Årsta-Vantör sorterar många enheter som lagar och serverar mat ut matavfall för biologisk hantering, totalt för förvaltningen är andelen 68 %. Många

förskolor bidrar till den höga andelen då 71 % av förskolorna sorterar ut matavfallet.

Elförbrukningen har ökat från föregående år, vilket bland annat kan bero på den kalla och långa vintern. Inom framförallt förskoleverksamheten har flera nya lokaler inretts till förskola och nya paviljonger har öppnats, vilket också påverkar förbrukningen.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	68 %	45 %	40 %	2011
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar och papper (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	100 %	2011
Andel elbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon	0 %	0 %	2,5 %	2011
Andel fordon som använder odubbade vinterdäck, exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	100 %	2011
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder/bolag)	63,6 %	85 %	85 %	2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Målet om 85 % förnyelsebart drivmedel i gas- och etanolbilar nås inte och andelen har sjunkit från föregående år. Vissa etanolbilar har oförutsett stannat då de tankats med etanol, vilket bidragit till att flera bilar istället enbart tankats med bensin. Enheter med gasbilar har också upplevt problem att hitta tankställen för detta. Dessa problem har funnits sedan 2010, därför har flera etanolbilar som i hög grad påverkar utfallet för 2011 bytts ut under året. De redovisas emellertid i det totala resultatet för hela året. I takt med att leasingavtal upphör och för att fortsättningsvis förhindra att etanol och gasbilar tankas med fossila bränslen har enheter istället påbörjat leasingavtal för effektiva och miljöklassade dielsebilar.

Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel (alla nämnder)	17 %	16 %	16 %	Verksamhetsberättelse 2011
---	------	------	------	----------------------------

Andel medarbetare som under arbetstid använder miljövänliga transportmedel när de reser i tjänsten	88 %	92 %	85 %	2011
--	------	------	------	------

Kommentar:

Av de 19 % som svarat att man regelbundet reser i tjänsten svarade 88 % att man ofta/ibland använder miljövänliga transportmedel. Sedan förra medarbetarenkäten har resultatet försämrats något. Förvaltningen erbjuder bilpool för personal som arbetar vid Slakthusplan samt cykelpool. Förvaltningen har även en resepolicy i miljöplanen som rekommenderar miljövänliga färdssätt. Färdbevis finns att låna för dem som reser kollektivt under arbetstid.

Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
---	-------	-------	-------	----------------------------

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder)	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2011
Elförbrukning (alla nämnder/bolag)	6 787 651 kWh	6 200 000 kWh	680 gWh	2011
Kommentar: Resultatet för 2011 ligger högre än målnivån, vilket kan bero på den kalla och långa vintern. Förvaltningen har under året öppnat flera nya lokaler för framförallt förskoleavdelningar, vilket kan vara en påverkande faktor för den ökade förbrukningen.				
Elförbrukning per kvadratmeter	64,6 kwh/kvm	60 kwh/kvm	80 kWh	2011
Kommentar: Eftersom kvadratmeterytan inte får ändras över året så har den totala förbrukningen påverkat förbrukningen per kvadratmeter.				

NÄMNDMÅL:

Förvaltningens verksamheter ska bidra till en hållbar utveckling och bedrivs utifrån nämndens miljöplan

Uppfylls helt

Miljömålen i miljöplanen har reviderats för 2011 och redovisas under KF:s mål för verksamhetsområdet ovan. I miljöplanen ingår bland annat att, i samband med ny bebyggelse och andra projekt som genomförs i stadsdelsområdet som bedrivs av andra förvaltningar, belysa frågor som bidrar till en så hållbar utveckling som möjligt. Förvaltningen vill bidra till att stadsdelsområdet utvecklas till ett område där ny bebyggelse ger förutsättningar till en så hållbar livsstil som möjligt och har i remissyttranden påpekat behov av att skapa möjligheter för boende att leva miljövänligt genom att t ex sortera sopor och matavfall samt att bostadsområden är trygga och tillgängliga för alla. Förvaltningen har också belyst frågor som rör vikten av att bygga i bra

Verksamhetsberättelse Nämnd

kollektivtrafiklägen och frågor som rör trygghet och tillgänglighet samt påpekat vilka parkområden som är viktiga att utveckla för att befintliga och nya boende får god tillgång till rekreation och grönområden.

Arbetet med att källsortera har pågått inom nämndens alla verksamheter. Detta sker även hos brukare inom exempelvis hemtjänsten där möjlighet finns. Enheterna har också försökt öka andelen ekologiska produkter.

Inom exempelvis äldreomsorgen har miljömedvetenhet diskuterats och påmint om under arbetsplatsträffar och i veckobrev. Inom Årsta vård- och omsorgsboende har miljöarbetet utvecklats genom bildandet av en miljögrupp med representanter från varje boendegrupp som leds av enhetens vaktmästare.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel remissyttranden över detaljplaner ● där förvaltningen framhåller behov av förutsättningar för hållbar stadsutveckling	100 %	100 %	2011

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
I samband med remissyttranden över nya detaljplaner belyser förvaltningen frågor som berör hållbar livsstil och boende.	2011-09-01	2012-12-31	
Information om hållbart boende och livsstil ● läggs ut på stadsdelsnämndens hemsida.	2011-04-29	2012-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.6 Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

● Uppfylls helt

Nämnden har bidragit till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål bland annat genom det arbete som sker inom verksamheterna förskola och fritid, omsorg om funktionsnedsatta samt äldreomsorg.

Föreställningar med teater, musik och dans för barn och ungdomar har ägt rum såväl inom de egna verksamheterna förskola, fritidsgårdar och parklekar, som på offentliga platser i stadsdelen. Möjligheten att själva prova på och utöva olika aktiviteter har tillgodosetts, exempelvis genom filmprojektet Råggywood och tidningen Southwest. Under skolloven har särskilda friluftaktiviteter arrangerats, som exempelvis skidresor, lägervistelser och badbussar. Samarbete har skett med föreningar, bibliotek och kulturförvaltningen.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

Tillgängligheten till det lokala kulturutbudet anpassas exempelvis genom att kulturevenemang för barn och ungdomar spridits till olika områden i stadsdelen. Närhet till kulturupplevelser har visat sig betydelsefullt för antalet besökare. Hänsyn tas i möjligaste mån till att föreställningar ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Personer med funktionsnedsättning uppmärksammas på och tillgodoses sina önskemål om olika kultur- och fritidsaktiviteter utifrån sina egna intressen och behov. Aktiviteterna under året har varit av mycket varierande slag. Äldreomsorgen har fortsatt att erbjuda olika kulturupplevelser inom de öppna dagverksamheterna.

Föreningsbidrag har beviljats till organisationer och föreningar som stödjer och kompletterar nämndens verksamheter, för områdena barn och ungdomar, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt missbruk.

NÄMNDMÅL:

Förskolan och fritiden ska erbjuda barn och ungdomar professionella konst- och kulturupplevelser samt ge dem möjligheter att uttrycka sig i eget skapande

● Uppfylls helt

En mängd föreställningar med teater, musik och dans för barn och ungdomar har ägt rum såväl inom de egna verksamheterna förskola, fritidsgårdar och parklekar, som på offentliga platser i stadsdelen. Barn och ungdomar har erbjudits flera professionella kulturupplevelser, ofta utifrån deras önskemål och intressen. Evenemangen har dokumenterats och efterarbetats. Inom enheterna har alla barn och ungdomar haft möjlighet att skapa med hjälp av olika material samt erbjudits och stimulerats till att uttrycka sig genom dans, musik, teater, lekar och teater.

Projektet med tidningen Southwest, av och för ungdomar, har fortlöpt under året. Tidningen har publicerats fem gånger och delats ut via stadsdelens högstadieskolor och fritidsgårdar. Projektet avslutades vid årsskiftet och ska nu utvärderas. Filmprojektet Råggywood startade våren 2011 på Rågsveds fritidsgård. Hittills har cirka 50 ungdomar medverkat i olika filmproduktioner, ibland bakom och ibland framför kameran. De flesta medverkande har varit 16- 17 år. Under 2011 producerades 16 kortfilmer. Filmerna lades ut på "YouTube" och de första filmerna har visats över 100 000 gånger i dagsläget. Råggywood kommer att fortsätta utvecklas under 2012. Sommarverksamheten på Simpvik innefattade fyra uppskattade helgkollon med kulturinnehåll; konst och design, musik, dans och film.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel förskoleavdelningar där barnen ● upplevt minst en professionell kulturupplevelse under året	100 %	100 %	2011
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Den strategiska barn- och ungdomskulturplanen "Kultur i ögonhöjd" ■ ska implementeras i förskolans och fritidens verksamheter.	2011-01-01	2011-12-31	

NÄMNDMÅL:

Personer i bostad med särskild service och daglig verksamhet ska erbjudas kulturupplevelser och idrottsmöjligheter

● Uppfylls helt

I stödet till personer med funktionsnedsatta ingår att uppmärksamma och tillgodose brukarnas önskemål om olika fritidsaktiviteter. Aktiviteterna under året har varit mycket varierande i sitt slag eftersom de utgår från brukarnas egna intressen och behov, samt utförs gemensamt och individuellt. Exempel på gemensamma aktiviteter som genomförts under året är Ålandsresor, besök och övernattnings vid Mättinge kursgård, båtluff, besök på olika djurparker och friluftsområden, musei- och biobesök m.m. Inom den dagliga verksamheten har man arbetat med friskvård, bl.a. genom att införa en friskvårdstimme i veckan för brukarna som ägnas åt olika fysiska aktiviteter.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel av de boende i bostad med särskild service och arbetstagare i daglig ● verksamhet som har erbjudits fyra professionella kulturupplevelser och/eller idrottsmöjligheter under året	100 %	100 %	2011

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning

● Uppfylls helt

Nämnden har bidragit till kommunfullmäktiges mål på ett flertal sätt.

Fältassistenterens uppsökande och förebyggande arbete är ett viktigt inslag i

Verksamhetsberättelse Nämnd

arbetet för målpuppfyllelse liksom fritidens verksamhet. Fritidens verksamheter har nolltolerans mot alkohol och droger och har infört rökfria zoner utanför fritidsgårdarna. Man har haft en högre bemanning på fritidsgårdarna på helgkvällar och har anordnat sommaraktiviteter på Simpvik och Sävsnäs samt badbussar. Under sommaren erbjöds ungdomar chans att arbeta i sitt närområde och tjäna pengar genom projektet "Clean team" och genom arbete i de egna fritidsverksamheterna.

Kvinnofridsarbetet har varit prioriterat inom förvaltningen under året. Tre projekt som berör våld i nära relationer har startats, utbildning har genomförts och rutiner har upprättats och setts över inom alla verksamhetsområden.

Förvaltningen har under 2011 anordnat tre områdesmöten för boende i Enskede-Stureby, Årsta-Östberga respektive Rågsved. Trygghetsvandringar och trygghetsmöten har genomförts i bland annat Östberga, Rågsved och i Koleraparken i Johanneshov. Dessutom har två företagarråd genomförts för att förbättra samarbetet med företagare och företagare och öka kunskapen om deras förutsättningar i stadsdelsområdet. Inför parkupprustningar har förvaltningen hållit samråd med boende och andra brukare. Förvaltningen har också deltagit i arbetet med programmet för sambandet Högdalen-Farsta och deltagit i dialoger med intresseföreningar i området mellan de två tyngdpunkterna.

Förvaltningen har i det lokala utvecklingsarbetet inom ramen för Söderortsvisionen prioriterat Rågsved. Förvaltningen har ingått i en arbetsgrupp tillsammans med berörda förvaltningar, bolag och fastighetsägare för förbättrad trygghet och städning i och kring Rågsveds centrum samt planerat flera insatser inför 2012 för att fler från Rågsved ska få sysselsättning, utökad fritidsverksamhet för ungdomar samt utökad familjestöd.

Under våren genomfördes föreningsstädning i hela stadsdelsområdet och i Rågsved anordnades en städfest i Rågsved.

För att öka säkerheten i stadsdelsområdets lekplatser har en extern lekplatsbesiktning genomförts som ska ligga till grund för 2012 års arbete med att förbättra och säkra lekutrustningen i parkerna.

Förvaltningen har arbetat vidare för att alla anställda ska känna till det förebyggande säkerhetsarbetet. Detta sker exempelvis genom internkontroll av brandskyddsarbetet i verksamheterna och e-learningkurser för förstahjälpen (hjärt- och lungräddning) och brandrutiner. Under våren genomfördes utbildningar i stadens system för incidentrapportering, RISK. En lokal krisplan gällande förvaltningshuset vid Slakthusplan har tagits fram under året och förvaltningen har arbetat med att ta fram en checklista till enheterna som stöd för nödvändiga lokala rutiner och planer.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Stockholmarnas nöjdhet ♦ med skötsel park och grönområden	58 %	60 %	60 %	2011
--	------	------	------	------

Kommentar:

Andelen som är nöjda med skötseln av parker och grönområden har ökat sedan föregående år, och är också högre än andelen som är nöjda med skötseln av gator och torg. Under 2011 har extra städning genomförts i välbesökta parker och grönområden. Dessutom har extra städning gjorts i Rågsved i samarbete med trafikkontoret och fastighetsägare.

Antal identifierade sårbarheter som nämnden/bolagsstyrelsen ● avser att arbeta förebyggande med under året	10 st	10 st	48 st	2011
---	-------	-------	-------	------

Kommentar:

Årsmålet sattes utifrån de risker/sårbarheter samt oönskade händelser som identifierade i 2010 års RSA och som bedömdes möjliga att arbeta förebyggande med. Bedömningen är att verksamheterna på olika sätt arbetar förebyggande med dessa. Det görs på olika sätt i den löpande verksamheten och säkerhetsarbetet, genom rutiner/handlingsplaner, samverkansmöten och genom den erfarenhet som finns hos personalen utifrån uppkomna situationer.

■ Antal inträffade incidenter	185 st	100 st	minska	2011
-------------------------------	--------	--------	--------	------

Kommentar:

Av de inrapporterade incidenterna har 6 bedömts som mycket allvarliga, 20 som allvarliga och resterande som mindre allvarliga. Stadens incidentrapporteringssystem, RISK, har utvecklats under 2010 och 2011. 2010 var antalet inrapporterade incidenter totalt 110 stycken. Efter informationstillfällen och genomförda utbildningar är det rimligt att vänta sig en ökad inrapportering och därmed en ökning i statistiken på kort sikt. Den verkliga förändringen av antal inträffade incidenter är dock okänd. På längre sikt ska det förebyggande säkerhetsarbetet i verksamheterna, med RISK som ett viktigt underlag, medföra att antalet inträffade incidenter totalt sett minskar.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utveckla lokal områdessamverkan utifrån program för Söderort samt utarbeta ☑ uppföljningsbara aktiviteter och indikatorer som mäter trygghet och delaktighet.	2011-01-01	2011-04-30	
Alla verksamheter ska göra risk- och ☑ sårbarhetsanalyser	2011-01-01	2011-12-31	

Kommentar:

Förvaltningen har under senhösten arbetat med att göra en risk- och sårbarhetsanalys enligt de nya riktlinjerna och metodhandboken från SLK och är i slutskedet av arbetet med sammanställning av 2011 års RSA. Förvaltningen kommer att lämna in analysen i februari 2012 enligt SLK:s tidsplan.

NÄMNDMÅL:

Fritidens verksamheter ska bidra till att ge barn och unga hälsofrämjande och trygga uppväxtvillkor

● Uppfylls helt

Alla fritidens verksamheter har nolltolerans vad gäller alkohol och droger och det har varit fungerat väl under året. Samarbetet med Non smoking generation har resulterat i riktlinjer för hur fritidens verksamheter ska agera då det gäller tobaksbruk bland ungdomar. Rökningsfria zoner har införts utanför fritidsgårdarna. Diskussioner har förts, framför allt på kvällsverksamheterna, om vikten av att leva sunt och hur tobak, alkohol och droger påverkar kroppen och hälsan. Personalen har varit uppmärksam och försökt att identifiera destruktivt beteende hos besökarna och samverkat med fältassistenter och skolorna i det förebyggande arbetet. Helgkvällar har fritidsgårdarna haft högre bemanning. Detta för att ha god uppsikt, förhindra att droger och alkohol nyttjas och för att hantera konflikter och situationer med hot och våld. Personalen har vi behov kontaktat föräldrar och om skäl funnits även polis och socialtjänst. Fritidens chefer och fältassistenter har deltagit i alla områdesmöten för samverkan som genomförts i stadsdelen, utifrån en gemensam överenskommelse med utbildningsförvaltningen och individ- och familjeomsorgen.

För att uppmuntra till positiva fysiska aktiviteter, har fritiden anordnat prova på-danser och discon samt många olika sportturneringar både inomhus och utomhus. Sommaraktiviteter anordnades på gårdarna Simpvik och Sävsnäs på Gålö, i samverkan mellan fritidsgårdarna i stadsdelen. Badbussarna åkte ut till Gålö mellan vecka 26 och 31, tre gånger i veckan, totalt 18 turer. Slutsiffran blev 1660 besökare, att jämföra med 1249 besökare år 2010, en ökning med 33 % . Antalet besökare har ökat varje år sedan badbussarna infördes.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Fördelningen mellan pojkar och flickor var ganska jämn. Cirka 51 % av besökarna var ungdomar över 10 år och 49 % var barn eller vuxna. Barnen och ungdomarna 10 till 17 år gamla, åkte till Simpvik där man hade större bemanning av fritidsledare, medan barnfamiljer och vuxna åkte till Sävns.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

NÄMNDMÅL:**Fritidens verksamheter ska erbjuda barn och ungdomar lärande och utvecklande aktiviteter**

● Uppfylls helt

Verksamheterna har erbjudit barn och ungdomar att pröva på nya aktiviteter främst inom sport och kultur. Personalen har stimulerat barnen och ungdomarna till ett bra skolarbete genom dagliga samtal och läxhjälp. Ungdomarna har erbjudits hjälp att skriva CV och förbereda sig inför arbetsintervjuer då de skulle söka sommarjobb.

För att utveckla ungdomarnas omvärldsperspektiv erbjöd verksamheterna i samarbete med närliggande bostadsbolag under sommaren arbetstillfällen i städgrupper och annat arbete. Under sommaren 2011 genomfördes ungdomsprojektet "Clean team" som gav tonåringar 13 t.o.m. 15 år en chans att jobba i sitt eget närområde och tjäna en extra peng. Projektet genomfördes i Rågsved och i Östberga och skedde i samverkan med bostadsbolag. 57 ungdomar erbjöds också arbete i de egna fritidsverksamheterna.

Alla verksamheter har under året anordnat temakvällar med diskussioner, matlagning, filmvisningar, frågesporter och musik från världens alla hörn. Runt de stora högtiderna har man haft traditionsenligt firande och pyssel från olika kulturer för att öka barnens och ungdomarnas samhörighet och förståelse för varandras kulturer. Resor och utflykter har anordnats i samarbete med, och utifrån önskemål av besökarna, i syfte att vidga deras vyer.

Stockholms stads sommarkollo utnyttjades av 497 barn och ungdomar (499 år 2010); 296 flickor och 201 pojkar. Tolv barn avbröt sin vistelse av olika skäl.

NÄMNDMÅL:**Personer som har upplevt våld i nära relationer ska erbjudas råd och stöd**

● Uppfylls helt

Individ- och familjeomsorgen

Kvinnofridsarbetet har varit prioriterat inom förvaltningen under året. Förvaltningen har erhållit medel från länsstyrelsen i Stockholm till tre olika projekt som berör våld i nära relationer; uppstart av en manskottning, ett centrum för våldsutsatta i samverkan med andra stadsdelar i Söderort samt till en samordnare.

Från och med 2011-06-01 tillhör kvinnofridsteamet organisatoriskt mottagningssektionen på Utredningsenheten för barn och ungdom.

Rutiner har upprättats med kvinnofridsteamet för att säkerställa att våldsutsatta kvinnors kontakt med enheter och avdelningar fungerar så smidigt som möjligt. En arbetsgrupp inom äldreomsorgen har även utarbetat rutiner för att

Verksamhetsberättelse Nämnd

uppmärksamma våldsutsatta äldre inom äldreomsorgen. En annan arbetsgrupp är tillsatt för att se över rutiner när det gäller barn som går i förskolan och som upplevt våld.

Personal inom samtliga verksamhetsområden har under året erhållit olika typer av utbildning inom ämnesområdet.

Förskola och fritid

Personalen inom enheterna har god kännedom om anmälningsskyldigheten vid misstanke om att barn far illa. Rutiner för anmälan till socialtjänsten har reviderats i samverkan mellan förvaltningens avdelningar 2011. Information om vart man kan vända sig vid våld i nära relationer finns uppsatt på anslagstavlor. Kvinnofridskort finns att tillgå på anslagstavlor eller är utlagda på andra strategiska platser. På två pedagogiska caféer har det erbjudits föreläsningar om våld i nära relationer. Problembilden kring våld i nära relationer har särskilt uppmärksammats i fältgruppens ordinarie uppsökande arbete.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Personer som upplevt våld i nära relationer uppmärksammas i handlägningsprocessen och länkas vidare för råd och stöd enligt rutin på Beställarenheten. På utförarenheterna finns informationsmaterial om våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning tillgänglig och omsorgspersonal har genomgått utbildning om hot och våld.

Äldreomsorg

Rutiner för arbetet med våld i nära relationer har utarbetats inom flera enheter inom äldreomsorgen. Beställarenheten har i samverkan med kvinnofridsteamet utarbetat en checklista och informationsmaterial vid hembesök. Inom Högdalens hemtjänst har två medarbetare specialutbildats för att vara en länk mellan enheten och stadsdelens kvinnofridsteam. Flera enheter har erhållit information från kvinnofridsteamet och flera chefer samt många medarbetare har under våren deltagit i en 3-stegsutbildning om äldre utsatta kvinnor som länsstyrelsen anordnat. Skriftlig information om kvinnofridsarbetet har funnits tillgängligt inom alla enheter.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsområdet ska upplevas som rent och tryggt

● Uppfylls helt

Nöjdheten med skötsel av parker och grönområden når inte riktigt målnivån för indikatorn. Nöjdheten har dock ökat från föregående år och har ökat de senaste åren. Förvaltningen har kontinuerligt arbetat med att förbättra städningen i de väl frekventerade parkerna Bandängen, Rågdalen, Grynkvärnsparken, Årstaliden, Vättersparken, Blåsutparken och Vårflodsparken. I de välbesökta parkerna har daglig städning och tömning av papperskorgar genomförts under

sommarperioden. Förvaltningen har även erbjudit sommarjobbade ungdomar arbete i parker, där de städar och rensat ogräs. Den årliga föreningsstädningen har genomförts under våren och har även sammanfallit med stadens centrala städdag tillsammans med bostadsbolagen.

Upprustning av parker har skett utifrån verksamhetsplaneringen och med utgångspunkt i nämndens parkplaner. Inför upprustningarna har samråd hållits med medborgare. Förvaltningen har även informerat om arbetet via lokal press, webben och genom skyltning på plats. Förvaltningen har även spridit information om detta till fritidsgårdar, skolor och förskolor för att nå så många barn och ungdomar som möjligt. Mindre investeringar har påbörjats i Storängsparkens lekplats i Årsta, och arbetet fortsätter under 2012. I Vättersdälden i Årsta har nybyggnad av pumphus påbörjats och ledningar byts ut till plaskdammen. Även det arbetet fortsätter in i 2012. Större investeringar, finansierade med centrala investeringsmedel, har påbörjats i Dalens allé. Upprustningen av Blåsutparken i Johanneshov har till största delen slutförts. Även upprustningen av Dalbotten har slutförts i år, med bland annat slyröjningar och nya parkbänkar. I Örby har Aspöparken rustats med så kallade grönkompensationsmedel.

Alla enheter inom äldreomsorgen har fokuserat på säkerhetsförebyggande arbete. Medarbetarna uppmärksammar och informerar ledningen vid misstanke om skadegörelse samt hot eller våld. Samverkan har skett med fastighetsägaren Micasa och polisen.

Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning har det säkerhetsförebyggande arbetet kontinuerligt gått igenom på enheternas APT och konferenser. Riskanalyser har upprättats och omsorgspersonal har genomgått utbildning i hot- och våld.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Enheter ska kontinuerligt diskutera krishantering och säkerhetsförebyggande ☒ frågor på APT, för att samtliga medarbetare ska ha god kunskap om vad som gäller i den egna verksamheten.	2011-01-01	2011-12-31	
Kommentar:			
Förvaltningen ska i utökad omfattning ☒ kontrollera skötseln och städningen i väl frekventerade parker och parkstråk.	2011-09-01	2012-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
I syfte att motverka bostadsbränder hos brukare i nämndens verksamheter sker samverkan med fastighetsägare enligt riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete (SBA). Ytterligare • åtgärder är riskbedömningar av arbetsmiljön hos respektive brukare, upprättande av handlingsplaner, inventering av personer med riskbeteende samt åtgärder såsom spisvakt och extra tillsyn vid behov. Kommentar: Äldreomsorg: Verksamheterna har följt de rutiner som upprättats enligt riktlinjerna för SBA. Riskbedömningar för personer med riskbeteende har gjorts i de fall detta varit aktuellt.	2011-09-04	2012-12-31	

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras**

Den sammanfattande bedömningen är att nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdena. Nämndens mål och merparten av årsmålen för indikatorerna har nåtts helt eller delvis. Arbetet för att genomföra kommunfullmäktiges och nämndens egna aktiviteter har pågått enligt planering.

Nämndens viktigaste prioriteringar för att bidra till inriktningsmålet är det arbete som beskrivs och exemplifieras vid KF- och nämndmål nedan, för en hög kvalitet i verksamheterna och nöjda brukare och anhängare. Bidrag till att öka valfriheten sker genom upphandlingar och genom att informera brukarna om de valmöjligheter som finns.

Dialogmöten med återkoppling på enheternas verksamhetsplaner 2011 och verksamhetsberättelser 2010 har genomförts inom samtliga avdelningar. Förvaltningen fortsätter arbetet kring Lean och att utveckla resultatbaserad styrning (RBS). Inom förskolan har ett utvecklingsarbete med tydligare utvärdering för förskolan (TUFF) påbörjats. Att delta i stadens kvalitetsutmärkelse är ett verktyg för verksamhetsutveckling och 2011 har totalt fem verksamheter tävlat, varav en är privat.

Fokus har legat på att öka brukarnas nöjdhet, att få ned sjukfrånvaron ytterligare och att säkerställa att barnomsorgsgarantin kan uppfyllas. Efter januari, då garantin inte kunde uppfyllas helt, har alla barn i stadsdelen fått plats inom önskad tid. Kvaliteten i omsorgen och rättssäkerheten för den enskilda brukaren har utvecklats kontinuerligt. Viktiga arbetssätt för detta är att vidareutveckla verksamheten utifrån resultat i brukarundersökningar, inspektioner och granskningar samt verksamhets- och avtalsuppföljningar, liksom att systematiskt följa upp synpunkter och klagomål från brukare och andra.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.1 Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald**

● Uppfylls helt

Nämnden har bidragit till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges mål genom konkurrensutsättning av utförarverksamheten, som genomförs enligt aktivitetsplanen (se redovisning vid KF:s mål 3.2 "Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva").

Förvaltningen har arbetat på ett flertal sätt för att brukarna ska ges klar och tydlig information om möjligheten att välja utförare och alternativ som finns. Detta har i huvudsak skett via muntlig information, hemsidor och broschyrer (egna och stadens). Verksamheter inom äldreomsorg, omsorg om funktionsnedsatta samt förskola ingår i stadens webbtjänst "Jämför service". Enheterna inom förskolan har därutöver egna webbplatser med mer utförlig

Verksamhetsberättelse Nämnd

information. Fritidsverksamheten har en gemensam webbplats där föräldrar och ungdomar kan hitta aktuell information om vad som erbjuds.

NÄMNDMÅL:**Brukare ska informeras om möjligheten att välja utförare**

● Uppfylls helt

Förskolan

Föräldrarna har informerats via Stockholms stads webbplats hur man ansöker om plats, hur kö och placering går till samt vilka regler som gäller. Ansökningar har sedan gjorts via webben. Till hjälp inför ansökan finns länken "jämför förskola" där alla stadens förskolor finns presenterade, såväl kommunala som fristående. Det är dock bara tre fristående förskolor av cirka 40 som anslutit sig till den kommunala kön i stadsdelen. Alla förskolor och fritidsgårdar har också webbplatser med mer utförlig och aktuell information. Fältgrupps arbete och fritidsgårdarnas verksamhet finns även presenterade i informationsbroschyrer.

Individ- och familjeomsorgen

Individ- och familjeomsorgens myndighetsutövande enheter har i den mån det varit möjligt informerat sina klienter om möjligheten att välja utförare. Vid val av insats har andra huvudmäns ansvar beaktats och stadsdelens egna öppenvårdsinsatser har i första hand använts.

Inom utredningsenheten för barn och ungdom har arbetet med att göra familjerna delaktiga intensifierats under året och i alla nya utredningsärenden finns en utredningsplan som tagits fram tillsammans med familjerna. Likaså finns genomförandeplaner i ärenden där det pågår insatser. Inom myndighetsutövningen för vuxna sker alla utredningar i dialog med klienten och det framgår av utredningen hur den enskilde ser på sin situation.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Handläggarna har informerat om utbud av utförare med underlag från utförarkatalog, Jämför service och broschyrer. Utförarverksamheterna har kontinuerligt sett över att informationen på Jämför service är korrekt och lättförståelig.

Äldreomsorg

Biståndshandläggarna har fortsatt att informera om valfrihet samt möjlighet att välja utförare via en utförarkatalog. Dessutom överlämnas ett "hembesökskit" med information. Arbetet med vidareutveckling av informationen i Jämför service har skett. Flera enheter har cirka var 3:e månad delat ut informationsbrev om aktuella frågor och om aktiviteter som genomförts till brukare/närstående.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Enheter inom omsorg för funktionsnedsatta ska upprätta lättläst informationsbroschyr.	2011-01-01	2011-12-31	Avvikelse

Kommentar:

Enheternas arbete med att ta fram en lättläst broschyr har inte färdigställts under året. Arbete med information och marknadsföring av förvaltningens verksamheter fortlöper under 2012.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.2 Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas

● Uppfylls helt

Den samlade bedömningen är att nämnden har bidragit till kommunfullmäktiges mål genom måluppfyllelse på alla nämndmål samt genom allt det utvecklings- och kvalitetsarbete som bedrivs i förskoleverksamheten. Nämnden har dock inte helt uppnått årsmålen för alla indikatorer, exempelvis de som baseras på frågor i stadens övergripande brukarundersökning, barnomsorgsgarantin och andelen förskollärare. Ständigt utvecklingsarbete pågår inom förskolan för en fortsatt hög kvalitet och för att öka nöjdheten hos föräldrar kring lärande och utveckling, barns trygghet etc. vilket beskrivs nedan vid nämndens olika mål för förskolan.

För att säkerställa en jämn och god kvalitet har utvecklingsarbetet "TUFF", tydligare utvärdering för förskolan, påbörjats. Arbetet har pågått under hela hösten och utgör en gemensam bas för utvecklingen av förskolans kvalitet med en tydligare resultatbaserad uppföljning. Utgångspunkter är den reviderade läroplanen för förskolan samt Stockholms stads kvalitetssystem.

Förskolorna arbetar ständigt med värdegrundsfrågor och med att stärka barnens empatiska och sociala förmågor. Genom den pedagogiska miljön, pedagogernas kompetens och verksamhetens arbetssätt har barnens språkliga, matematiska och naturvetenskapliga förmågor utvecklats. Det hälsofrämjande arbetet har bidragit till att utveckla barnens förståelse för vikten av att äta bra och röra på sig. Förskolorna har skapat delaktighet utifrån barnens egna förutsättningar och samverkan med hemmen har utvecklats positivt under året.

Året inleddes med vissa svårigheter med barnomsorgsgarantin (60 barn i januari). Även om avvikelsen innebar praktiska besvär för de berörda barnfamiljerna, så berörde den totalt sett en mycket liten andel av de ca 3 500 barn som bereds plats inom nämndens förskolor och i ett tidsperspektiv rör avvikelsen endast en liten del av året. Ett intensivt arbete har pågått under hela året med att få fram nya förskoleavdelningar och garantin har tillgodosetts under resten av året. Under året har 13 nya avdelningar öppnats (cirka 200 nya platser) och vid årsskiftet öppnar ytterligare ett antal nya avdelningar.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Positiva delar är att stadsdelen har kunnat hålla nere antal barn i barngrupperna, liksom antal förskolebarn per anställd. Förvaltningen har rekryterat ett antal förskollärare, trots bristen på dessa, men då antal avdelningar samtidigt har ökat kraftigt har andel förskollärare totalt sett inte har ökat. Barngrupperna består i allt högre grad av blandade åldrar vilket indikatorerna dock inte tar hänsyn till.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	2,5 %	8 %	minska	Verksamhetsberättelse 2011
Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	0 %	15 %	minska	Verksamhetsberättelse 2011
Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2011
Andel förskollärare av antal anställda	34 %	38 %	öka	2011

Kommentar:

Andelen utbildade förskollärare har varit relativt konstant de senaste åren; i snitt 36 % 2008, 38 % 2009, 36 % år 2010 och 34 % 2011 enligt nyckeltalen i stadens statistikinsamling. Den senaste månadsrapporten i stadsdelen visar på 35 % förskollärare. Variationen är dock stor inom stadsdelsområdet. Bristen på förskollärare är ett problem och har medfört att andelen förskollärare inte har ökat som förväntat. Trots att man lyckats rekrytera ett antal förskollärare varje år syns inte det i statistiken eftersom antalet avdelningar samtidigt ökar med 10-15 avdelningar per år. Förskolorna tar årligen emot lärarstudenter (för närvarande ca 50 studenter) i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) som ett led i arbetet med att rekrytera flera förskollärare.

Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen	77 %	80 %	83 %	2011
avseende trygghet och säker miljö				

Kommentar:

Förvaltningen har totalt sett inte uppfyllt årsmålet för resultat i Förskoleundersökningen. Det blev i stället en liten försämring från förra årets resultat som var 79%. Alla förskolor och avdelningar har under hösten haft i uppdrag att analysera resultaten, återkoppla dem till vårdnadshavarna och sedan arbeta fram förbättringsåtgärder inom enheten.

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen ♦ avseende utveckling och lärande	75 %	80 %	82%	2011
---	------	------	-----	------

Kommentar:

Förvaltningen har totalt sett inte uppfyllt årsmålet för resultat i Förskoleundersökningen. Resultatet blev detsamma som år 2010. Alla förskolor och avdelningar har under hösten haft i uppdrag att analysera resultaten, återkoppla dem till vårdnadshavarna och sedan arbeta fram förbättringsåtgärder inom enheten.

Antal barn som inte barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året ■	60 st	0 st	0 st	Verksamhetsberättelse 2011
---	-------	------	------	----------------------------

Kommentar:

Samtliga 60 barn som garantin inte uppfylldes för i januari erbjöds plats i februari. Resterande del av året har barnomsorgsgarantin uppfyllts.

Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare) ●	4,71 st	4,9 st	tas fram 2011	2011
--	---------	--------	---------------	------

♦ NöjdFöräldralIndex	70	71	74	2011
----------------------	----	----	----	------

Kommentar:

Förvaltningen har totalt sett inte uppfyllt årsmålet för resultat i Förskoleundersökningen. Resultatet blev detsamma som år 2010.

Resultatet av enheternas självvärdering ● avseende utveckling och lärande inom förskola	3,33	3,3	3,5	2011
--	------	-----	-----	------

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Samverkan med fristående förskolor och skolor ska utvecklas ■	2011-01-01	2011-12-31	
--	------------	------------	--

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda ☒ medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare Kommentar: 14 barnskötare vidareutbildar sig till förskollärare vid Stockholms universitet och Södertörns högskola. 24 förskollärare eller barnskötare har under året studerat via kurser inom förskolelyftet. 6 förskollärare har blivit antagna till rekryteringsutbildningen för eventuellt blivande chefer, steg två. Ett antal barnskötare har under året givits möjlighet att delta i fördjupningskurser vid Farsta gymnasium. Förskolorna har under året tagit emot ca 50 VFU studenter från Stockholms universitet eller Södertörns högskola. Kompetensutveckling kring den reviderade läroplanen för förskolan har erbjudits såväl inom enheterna som övergripande i stadsdelen.	2011-01-01	2014-12-31	
Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna genomföra en ☒ kartläggning av placerade barns skolsituation	2011-01-01	2011-12-31	

NÄMNDMÅL:

1. Förskolans och fritidens verksamheter ska arbeta med att stärka barnens och ungdomarnas empatiska och sociala förmåga - arbetet ska bidra till jämställdhet, respekt och likabehandling samt motverka rasism och främlingsfientlighet

☒ Uppfylls helt

Inom fritidens verksamheter har man strävat efter att barnen och ungdomarna ska känna sig sedda och lyssnade till. Många aktiviteter som anordnats har varit gruppaktiviteter som medfört träning av socialt samspel och att visa hänsyn. Man har anordnat mångkulturella aktiviteter så som temakvällar, filmvisningar, diskussionskvällar om lika värde. Sommaraktiviteterna på Gålö har också bidragit till att målet uppfylls. Grundläggande för personalen har varit att se till att man har roligt tillsammans, att alla får komma till tals och uttrycka sina åsikter samt att alla ska accepteras även om man inte tycker lika. Personalen har också omedelbart agerat om det förekommit bråk, mobbing, orättvisor eller något slags utanförskap. För att öka personalens kunskaper om HBT-ungdomar har fritiden samarbetat med RFSL. Samarbetet ledde till att fyra verksamheter inom fritiden kommer att få HBT-certifikat i början av 2012.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Förskolorna har fortsatt sitt arbete med värdegrundsfrågorna och under hösten har man reviderat sina likabehandlingsplaner/planer mot kränkande behandling. Barnens olika intressen har tagits tillvara och utvecklats. Genom att arbeta i mindre grupper har man givit barnen möjlighet att göra sin röst hörd och få utrymme att berätta och dela med sig av det som är viktigt för dem. Dagen och rutinsituationerna har organiserats med tanke på att undvika konfliktsituationer och barnen har fått stöd och uppmuntran vid konfliktlösningar. Samlingar med sagor, drama och rollspel har givit barnen modeller för ett gott samspel.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
All personal inom fritiden ska få kompetensutveckling inom områden som ☒ förebygger diskriminering och främjar likabehandling.	2011-01-01	2011-12-31	
Förskolornas likabehandlingsplaner ska ☒ utvärderas och uppdateras i samband med kvalitetsredovisningen.	2011-01-01	2011-12-31	

NÄMNDMÅL:

2. Förskolan ska arbeta med barnens matematiska och naturvetenskapliga förmågor

☒ Uppfylls helt

Den pedagogiska miljön, material och pedagogernas kompetens har givit barnen många tillfällen till naturvetenskapliga experiment i vardagen. Med pedagoger avses i detta dokument både förskollärare och barnskötare. Via leken och vardagliga händelser har de också successivt utvecklat grundläggande förståelse för matematik, såsom mängder, antal, ordning och talbegrepp. I den reviderade läroplanen som trädde i kraft 1 juli 2011 betonas att barnen ska utveckla sin förmåga inom matematik och naturvetenskap. Ämnena har därför utgjort ett utvecklingsområde för alla enheter som medfört och fortsätter att medföra fortbildning av pedagogerna. Ett stort intresse har visats av pedagogerna för högskolekurser inom det statliga förskolelyftet.

NÄMNDMÅL:

3. Förskolan ska arbeta med barnens språkliga och kommunikativa förmågor

☒ Uppfylls helt

Förskolorna har utifrån läroplanen byggt sin verksamhet på arbetssätt som för barnen är språk- tanke- och kunskapsutvecklande. Man har fortsatt att skapa situationer och möjligheter för barnen att använda många olika uttrycksformer.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Barnen har kommunicerat mycket med varandra och med pedagogerna. Kommunikation har skett genom sagor, berättelser, sång, rim och ramsor och eget arbete med bild och form. De har uppmärksammats på bokstäver och symboler och intresse har hos många väckts för skriftspråket. I projektarbeten och i smågrupper har barnens kunskaper och färdigheter fördjupats. Stadsdelens språkprogram med strategier för det språkutvecklande arbetet utgör fortfarande en gemensam grund i arbetet. En arbetsgrupp har bildats för att med utgångspunkt i stadsdelens språknätverk gå igenom och revidera materialet under våren 2012.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Inom varje förskoleområde ska en årlig ☑ kartläggning göras av vilka modersmål som talas av barn och personal.	2011-01-01	2011-12-31	
Stadsdelens språkprogram ska synliggöras ☑ och användas i förskolorna.	2011-01-01	2011-12-31	

NÄMNDMÅL:

4. Förskolan ska arbeta hälsofrämjande med inriktning mot rörelse och kost

● Uppfylls helt

Pedagogerna har arbetat utifrån ett helhetsperspektiv med att få barnen intresserade och få dem att förstå hur viktigt det är att röra på sig, äta bra och klara sin hygien själv. Barnen har givits fysiska utmaningar och erbjudits många tillfällen att röra sig varierat och fritt både inom- och utomhus. Flera medarbetare har introducerats i "miniröris" vilket är en ständigt återkommande aktivitet med barnen på en del förskolor. Ett gemensamt yogaprojekt har genomförts med framgång, 80 ledare för barnyoga har utbildats och flera tillkommer under 2012. Förskolorna har erbjudit en näringsriktig och varierad kost och till stor del använt ekologiska livsmedel. Många barn sägs äta med god aptit och vågar prova för dem nya maträtter. Kostråd och friskvårdsgrupper är vanligt förekommande inom förskoleenheterna och gemensamma utbildningar av kökspersonalen har anordnats av förskolornas dietist. Allt fler förskolor arbetar med miljö- och hälsoprojekt och blir certifierade utifrån riktlinjerna i "Grön flagg" som organiseras av "Håll Sverige rent".

NÄMNDMÅL:

5. Förskolan ska låta alla barn delta i planering och utvärdering utifrån sina förutsättningar

● Uppfylls helt

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

Förskolorna förändrar ständigt den pedagogiska miljön på avdelningarna för att möta barnens intressen och erbjuda dem att göra egna val av aktiviteter. Man har uppmuntrat barnen att reflektera och diskutera sina tankar och idéer tillsammans med pedagoger och andra barn. I leken med sina kamrater har de tränats i turtagning, förhandling, konfliktlösning och kompromissande. Egna iakttagelser och arbetet med pedagogisk dokumentation har givit pedagogerna kunskaper om barnens intressen, utveckling och lärande. Inom ett flertal enheter har man genomfört barnintervjuer för att ta reda på hur barnen själva ser på sin delaktighet för att kunna utveckla den vidare.

NÄMNDMÅL:**6. Förskolan ska kontinuerligt dokumentera barnens utveckling och lärande samt kommunicera mål och arbetssätt med föräldrarna**

● Uppfylls helt

Inom förskolorna har man satsat mycket på att utveckla samverkan med hemmen. I brukarundersökningen kan man också utläsa att föräldrarna detta år är mera nöjda än förra året med "hur förskolan informerar om sina mål och arbetssätt". Det är 75 % som är nöjda eller mycket nöjda att jämföra med förra årets 71 %. Avseende hela delområdet "Samverkan" instämmer 74 % mot förra årets 73 %. Alla avdelningar har haft möten för föräldrarna där man informerat om verksamheten och förskolans mål och de har erbjudits minst ett utvecklingssamtal per år. I den pedagogiska dokumentationen har barnens läroprocesser synliggjorts och sedan använts i kommunikationen med barnen och föräldrarna, samt för utvärdering. Förskolorna ger också regelbunden muntlig och skriftlig information till hemmen samt informerar på hemsidorna.

NÄMNDMÅL:**7. Förskolan ska i samarbete med föräldrarna och närliggande skolor arbeta för att barnen får en smidig övergång till skolan**

● Uppfylls helt

Övergången för sexåringarna till förskoleklass har över lag fungerat bra under året. I de fall familjerna valt skolor utanför bostadsområdet har föräldrarnas eget engagemang i överlämnandet varit extra stort. De gemensamma rutinerna för stadsdelen har reviderats efter förändrade förutsättningar avseende skolval. Den nya planen har utarbetats i samråd med utbildningsförvaltningen och utgör en del av en mer omfattande samverkansöverenskommelse. En ny mötesform har också tillkommit som inneburit att cheferna från förskolor och skolor har träffats områdesvis i oktober, främst för att i god tid kunna förbereda för barn i behov av särskilt stöd, inför nästa läsår.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Den reviderade läroplanen för förskolan ska implementeras.	2011-01-01	2011-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.3 Stockholmarna ska uppleva att de får god service och omsorg**

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att man har bidragit till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål då arbetet utifrån beslutade mål, indikatorer och aktiviteter i huvudsak har pågått enligt planering i alla verksamheter, även om årsmålet för vissa enskilda indikatorer inte nås fullt ut. Inom samtliga verksamhetsområden arbetar man med att utveckla kvaliteten i omsorgen. Exempelvis har ett stort utvecklingsarbete med resultatbaserad styrning startats under året och pågår för fullt.

Viktiga underlag i förbättrings- och utvecklingsarbetet är brukarundersökningar, enkäter, inspektioner, granskningar etc. liksom dokumentationen som sker utifrån förvaltningens rutin för synpunkts- och klagomålshantering. (Se redovisning under rubriken "Synpunkter och klagomål" i slutet av verksamhetsberättelsen.) Verksamhets- och avtalsuppföljningarna är viktiga underlag för att säkerställa kvaliteten i servicen och rättssäkerheten för brukarna inom omsorgsverksamheterna.

Som exempel på arbete för att bidra till måluppfyllelse kan nämnas att arbetet enligt nämndens strategi för tillgänglighet har fortgått. Det innebär bland annat att tillgängligheten till lokaler och via telefon är hög, information är tydlig och lättläst samt att det finns en öppenhet för synpunkter och klagomål.

Fältassistenter har arbetet uppsökande och förebyggande för att ge stöd till barn och ungdomar i stadsdelen. Samverkan har skett med föräldrar, myndigheter och organisationer. Förebyggande arbete har bedrivits på flera sätt inom socialtjänsten och samverkan har skett med skolan. Öppenvård övervägs alltid som första insats i ett nytt ärende.

Arbetet med att säkerställa att beviljade insatser för den enskilde är säkerställda vad gäller genomförande, kvalitet och rättsäkerhet har pågått och utvecklats under året. Det har bland annat skett genom fortsatt fokus på strukturerade utredningsmetoder och -instrument, vidareutbildning och handledning, utvecklade/förbättrade rutiner samt förändrade arbetssätt för att frigöra tid för planering, uppföljning och dokumentation.

Förvaltningen har medverkat till att sex nya omsorgslägenheter för vuxna personer med funktionsnedsättning har tillkommit i stadsdelen under året, vilket också var målet för året.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Arbetet med att nå nämndens mål för hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering har fortgått, bland annat genom läkemedelsgenomgångar, utveckling av arbetet med mat och måltidssituationen för äldre, säkerställande av att individuellt föreskrivna inkontinenshjälpmedel används. Samverkan med andra aktörer för att säkra vårdkedjan, utbyta kunskap och utveckla kommunikationen har också skett.

Exempel att lyfta fram är att brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare inom äldreomsorgen är hög liksom upplevelsen av maten och måltidssituationen inom vård- och omsorgsboenden.

Äldre och personer med funktionsnedsättning har så långt det är möjligt fått möjlighet att behålla/förbättra sina funktioner för att uppnå ett så självständigt liv som möjligt, exempelvis genom stegvis träning, anpassade hjälpmedel, uppsökande verksamhet, olika arbetssätt och ett stort antal aktiviteter. Arbeta med att förankra verksamheternas värdegrund har påbörjats och värdegrundsdiskussioner förs kontinuerligt.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel ASI (Addiction Severity Index) utredningar	63,64 %	65 %	tas fram av nämnden	2011
Kommentar: ASI-intervju används som bedömnings- och uppföljningsmetod inom missbruks- och beroendevård. 7 av 11 påbörjade utredningar har utretts med ASI dvs 63,64% - indikatorn säger inte så mycket då det handlar om ett så pass litet antal.				
Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård (loF)	68,4 %	85 %	tas fram av nämnden	Verksamhetsberättelse 2011

Kommentar:

Definition av indikatorn har ändrats sedan tertialrapport 2. Övervakat umgänge och umgängesstöd är borttaget från definitionen. Jämförelseuppgifter för 2010 med samma definition som nu anges i verksamhetsberättelsen var 78,5%. I VB 2011 uppgår andelen till 68,4%. Anledningen till att andelen sjunkit är bl.a. att insatsen "personligt stöd" har minskat från 215 till 81 insatser. Insatsen har antingen avslutats vid uppföljning eller ersatts med en mer kvalificerad insats, vilka har ökat från 49 till 150 stycken. Insatsen kontaktperson/familj har minskat från 113 till 79 då insatsen inte haft önskad effekt.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel barn och ungdomar i förhållande till alla barn och ungdomar i stadsdelsområdet som har haft insatser inom loF	1,52 %	1,7 %	1,66%	Verksamhetsberättelse 2011
Andel barn och ungdomar som lever i familjer som är aktuella inom socialpsykiatri			tas fram av nämnden	2011
Kommentar: Arbetet med att ta fram exakt definition och mätmetod pågår fortfarande. Staden har inte fått fram resultat som kan jämföras mellan stadsdelarna. Det är svårt att få fram likvärdiga och jämförbara uppgifter.				
Andel barn och ungdomar som lever i familjer som är aktuella inom vuxna missbruk			tas fram av nämnden	2011
Kommentar: Arbetet med att ta fram exakt definition och mätmetod pågår fortfarande. Staden har inte fått fram resultat som kan jämföras mellan stadsdelarna. Det är svårt att få fram likvärdiga och jämförbara uppgifter.				
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom loF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	77,61 %	70 %	72,1%	Verksamhetsberättelse 2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser inom socialpsykiatri, loF.	86,71 %	100 %	tas fram av nämnden	Verksamhetsberättelse 2011
Kommentar: I december kom 41 nya beställningar avseende boendestödet varav 5 var helt nya ärenden. Enheten har 15 arbetsdagar på sig att skriva genomförandeplaner. Ibland tar det längre tid då samtalet med brukaren kring målen med insatsen inte blivit klart. manuell genomgång visar att andelen genomförandeplaner uppgår till 91%.				
Andel klienter inom socialpsykiatri som □ erhållit två uppföljning enligt DUR under året			tas fram av nämnden	2011
Kommentar: Uppföljningarna började genomföras först i september och det har inte blivit tillräckligt många uppföljningar för att det ska anses ha något "mätvärde". Vissa stadsdelsförvaltningar har varit provstadsdelar som började med mätningarna tidigare dock ej E-Å-V.				
Andel personer i förhållande till hela befolkningen som har ♦ haft insatser inom loF, socialpsykiatri	0,547 %	0,54 %	tas fram av nämnden	Verksamhetsberättelse 2011
Andel personer i förhållande till hela befolkningen som har ♦ haft insatser inom vuxen missbruk, loF.	0,218 %	0,2 %	tas fram av nämnden	Verksamhetsberättelse 2011
Andel personer i förhållande till totala befolkningen som ● varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen under året	0,69 %	0,7 %	0,65%	Verksamhetsberättelse 2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som upplever att de fått en förbättrad			tas fram 2011	
□ livssituation enligt DUR uppföljningen (dokumentation, utvärdering och resultat) (IoF)				

Kommentar:

Uppföljningarna började genomföras först i september och det har inte blivit tillräckligt många uppföljningar för att det ska anses ha något "mätvärde". Vissa stadsdelsförvaltningar har varit provstadsdelar som började med mätningarna tidigare dock ej E-Å-V.

Andel vuxna i	75 %	tas fram	Verksamhetsberättelse
□ biståndsbedömd öppenvård (IoF)		av 2011	nämnden

Kommentar:

Definitionen av indikatorn har ändrats sedan tertialrapport 2 då andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård uppgick till 74%. Andelen sjunker i verksamhetsberättelsen till 48,3 % beroende på att boende i försöks-, tränings-, och jourboende inte längre är inräknade i indikatorn. Vid en jämförelse med samma definition 2010 uppgår andelen till 50%.

Andel vuxna som inte är aktuella 12	64,65 %	65 %	tas fram 2011	
♦ månader efter avslutad insats inom IoF vuxen/missbruk			av nämnden	

Andel vuxna som inte är aktuella 12	69,66 %	41 %	tas fram 2011	
● månader efter avslutad insats inom IoF, socialpsykiatri			av nämnden	

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)	72,41 %	59 %	63,3%	Verksamhetsberättelse 2011
Nöjda brukare - personer med insatser inom socialpsykiatri som i brukarundersökning angett att de är nöjda med sina insatser/ biståndsbedömare och med handläggningen av deras ärende (IoF)	80 %	80 %	tas fram 2011	2011
Antal nytillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6 st	6 st	100 st	2011
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	77 %	89 %	86 %	2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Viktad andel totalt för vuxna och barn. Inom grupp- och servicebostad upplever 74 % trygghet i boendet, inom barnboende upplever 100 % trygghet i boendet. I 2010 års brukarundersökning svarade 84 % inom grupp- och servicebostad respektive 83 % inom barnboende att de upplevde trygghet i boendet. Resultatet av brukarundersökningen kommer att analyseras och redovisas med redan vidtagna och planerade förbättringsåtgärder i ett särskilt ärende till stadsdelsnämnden under våren 2012.

Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	85 %	tas fram 2011 av nämnden
---	------	--------------------------------

Kommentar:

Frågan om nöjdhet med bemötandet från biståndshandläggaren ställdes inte som planerat i den stadsövergripande brukarundersökningen inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning, vilket innebär att inget resultat på indikatorn kan redovisas.

Nöjda brukare - daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	97 %	90 %	2011
--	------	------	------	------

Kommentar:

Resultatet för år 2010 var 86 %. Resultatet av brukarundersökningen kommer att analyseras och redovisas med redan vidtagna och planerade förbättringsåtgärder i ett särskilt ärende till stadsdelsnämnden under våren 2012.

Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	66 %	93 %	91 %	2011
---	------	------	------	------

Kommentar:

Resultatet för år 2010 var 71 %. 26 % har angett "vet ej" på frågan. Resultatet av brukarundersökningen kommer att analyseras och redovisas med redan vidtagna och planerade förbättringsåtgärder i ett särskilt ärende till stadsdelsnämnden under våren 2012.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
 Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
 eav@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	73 %	85 %	87 %	2011
Kommentar: Viktad andel totalt för vuxna och barn. Inom grupp- och servicebostad upplever 73 % att de är nöjda med sitt boende, inom barnboende upplever 72 % nöjdhet med boendet. Resultatet av brukarundersökningen kommer att analyseras och redovisas med redan vidtagna och planerade förbättringsåtgärder i ett särskilt ärende till stadsdelsnämnden under våren 2012. Resultatet för år 2010 var 72 % inom grupp- och servicebostad och 67 % inom barnboende.				
Andel anhöriga som är nöjda med hur anhängigstödet fungerar	57 %	73 %	73 %	2011
Kommentar: Resultatet gällande nöjdheten med anhängigstödet för undersökningen 2011 (57%) visar en försämrning jämfört med 2010 (71%). Resultatet kommer att analyseras tillsammans med stadsdelarna Farsta och Skarpnäck och ligga till grund för den fortsatta inriktningen av anhängigstödet.				
Andel omsorgspersonal med grundutbildning (äldreomsorg)	90 %	89 %	89 %	2011
Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet	92 %	83 %	83 %	2011
Kommentar:				
Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	65 %	83 %	83 %	2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

I undersökningen för 2010 var 83% nöjda med hemtjänsten, motsvarande siffra för 2011 är 65%. Resultatet av brukarundersökningen kommer att analyseras och redovisas med redan vidtagna och planerade förbättringsåtgärder i ett särskilt ärende till stadsdelsnämnden under våren 2012.

Andelen nöjda ♦ omsorgstagare - vård- och omsorgsboende	78 %	83 %	83 %	2011
---	------	------	------	------

Kommentar:

Andelen nöjda inom vård- och omsorgsboende 2011 (78%) har förbättrats jämfört med 2010 (77%). Resultatet av brukarundersökningen kommer att analyseras och redovisas med redan vidtagna och planerade förbättringsåtgärder i ett särskilt ärende till stadsdelsnämnden under våren 2012.

Brukarnas nöjdhet med bemötande från • biståndshandläggare inom äldreomsorgen	84 %	80 %	tas fram av nämnden	2011
--	------	------	---------------------------	------

Omsorgstagarnas upplevelse av ♦ trygghet - hemtjänst i ordinärt boende	80 %	82 %	82 %	2011
---	------	------	------	------

Kommentar:

Andelen som uppgav att de kände sig trygga med hemtjänsten 2011 (80%) har förbättrats jämfört med 2010 (74%). Resultatet av brukarundersökningen kommer att analyseras och redovisas med redan vidtagna och planerade förbättringsåtgärder i ett särskilt ärende till stadsdelsnämnden under våren 2012.

Omsorgstagarnas upplevelse av ♦ trygghet - vård och omsorgsboende	86 %	89 %	89 %	2011
--	------	------	------	------

Kommentar:

Resultatet för 2011 (86%) visar på en förbättring jämfört med 2010 (82%). Resultatet av brukarundersökningen kommer att analyseras och redovisas med redan vidtagna och planerade förbättringsåtgärder i ett särskilt ärende till stadsdelsnämnden under våren 2012.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Upplevelsen av maten och ● måltidssituationen i vård- och omsorgsboenden	81 %	77 %	75 %	2011
Upplevelsen av maten och ♦ måltidssituationen inom hemtjänsten i ordinärt boende (äldreomsorg)	69 %	75 %	75 %	2011

Kommentar:

Resultatet för 2011 (69%) visar på en förbättring jämfört med 2010 (65%). Resultatet av brukarundersökningen kommer att analyseras och redovisas med redan vidtagna och planerade förbättringsåtgärder i ett särskilt ärende till stadsdelsnämnden under våren 2012.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Senast vid utgången av 2011 ska alla ☑ stadsdelsnämnder göra utredningar enligt DUR/FH.	2010-01-01	2011-12-31	
Utbyggnad och utveckling av variation i ☑ utbudet av boenden enligt LSS ska fortgå och intensifieras	2008-01-01	2011-12-31	
Genomföra kompetensutvecklingsinsatser, ☑ särskilt inom demensområdet	2011-01-01	2011-12-31	
Stadens nya värdegrund för äldreomsorg ☑ ska inarbetas i verksamheten	2011-01-01	2011-12-31	
Utveckla kunskaper i svenska hos vård- ☑ och omsorgspersonal med svenska som andraspråk	2011-01-01	2011-12-31	
Vård- och omsorgspersonal erbjuds ☑ grundutbildning	2011-01-01	2011-12-31	

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
 Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
 eav@stockholm.se

www.stockholm.se

NÄMNDMÅL:

1. Tillgängligheten till nämndens verksamheter ska vara god

● Uppfylls helt

Arbetet enligt nämndens strategi för tillgänglighet har fortgått, vilket bland annat rör hög ambition vad gäller tillgänglighet i lokaler och via telefon, tydlig och lättläst information samt öppenhet för synpunkter och klagomål.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

Förskola och fritid

Uppdaterad information om förskolorna har funnits på "jämför service". Aktuell information om verksamheterna inom förskola och fritid har också funnits på egna hemsidor. Informationsbroschyr om flerspråkighet har funnits att tillgå, översatt till ett flertal olika språk. I kontakten med föräldrar har alltid tolk använts vid behov. Förskolebyggnader, parklekar och fritidsgårdar har över lag god tillgänglighet för funktionsnedsatta personer med nedsatt rörlighet.

Fältassistenter har varit nåbara från kl.10.00 till 23.00 under vardagar och helger från kl.19.00 till 02.00. Samtliga medarbetare har haft tillgång till mobiltelefon och gruppen har ett särskilt telefonnummer där man kan nå dem som är i tjänst under kvällen. Fältgruppen har varit närvarande på sociala mötesplatser på Internet med information om verksamheten och också spridit information via sin verksamhetsfolder. Under uppsökande arbetspass har medarbetarna som regel burit arbetskläder som tydligt visar att de är fältassistenter.

Individ- och familjeomsorgen

Ett exempel på hög tillgänglighet är MST-teamet, som är nåbart dygnet runt på sin jourtelefon och som även arbetar på kvällstid hos familjer som behöver det. Inom Enheten för arbete och försörjning har telefontider och tillgänglighet setts över och ett förbättrat telefonisystem har införts under hösten. Budget- och skuldrådgivningen har infört en öppen mottagning en förmiddag i veckan dit alla rådssökande kan vända sig. De sökande erhåller en tid under samma vecka som de kontakter rådgivningen. Vid detta besök får den sökande råd hur/hon ska gå vidare innan en mer kvalificerad rådgivning kan komma igång. Denna metod har inneburit att väntetiderna försvunnit helt.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Samtliga verksamheter har under året arbetat med att tillse en god tillgänglighet per telefon och e-post samt varit lyhörda för synpunkter och klagomål. Tillgänglighet och ett gott bemötande har diskuterats på APT och konferenser. Enheterna har sett till att informationen på Jämför service är ändamålsenlig och korrekt.

Äldreomsorg

Flera hemtjänstenheter har infört informationspärmar till brukarna där de bl a får information om enhetens aktuella telefonnummer. Flera enheter kommunicerar allt mer via e-post. Inom Årsta hemtjänst har särskilda medarbetare svarat för den information om verksamheten som ges till nya brukare. Enskededalens hemtjänst har satt särskilt fokus på anhörigkontakt och mottagandet av nya brukare.

Inom Stureby vård- och omsorgsboende har särskilda husvärdar funnits och visning av lägenheter har alltid skett av en chef. Flera enheter har gett ut månads- /tertialbrev till brukare/närstående. Enheterna har även informerat

Verksamhetsberättelse Nämnd

även om aktuella händelser månadsvis i stadsdelens annonssida i Mitt i-tidningen.

Äldreomsorgens beställarenhet har förändrat sitt arbetssätt gällande tillgängligheten via telefon genom att en handläggare per basgrupp besvarar telefonsamtalen för hela sin basgrupp. Översyn av ytterligare arbetsmoment som kan överföras till Äldre direkt för att avlasta handläggarna pågår.

NÄMNDMÅL:

2. Den enskildes beviljade insatser ska säkerställas gällande genomförande, kvalitet och rättsäkerhet

● Uppfylls helt

Individ- och familjeomsorgen

De som söker försörjningsstöd har varit delaktiga i sin egen planering och arbetsplanen är ett viktigt verktyg som beskriver delmål för vägen mot självförsörjning.

Utredningsenheten för barn och ungdom har under året målmedvetet arbetat med rättsäkerheten i handläggningen. Uppföljningen av beslut som fattats och att insatser som beviljats den enskilde svarar upp mot den enskildes behov har säkerställts genom användandet av den strukturerade utredningsmetoden BBIC.

Enheten för vuxna har arbetat enligt missbrukspolicyn, som gäller för kommuner, landsting och kriminalvård, där målsättningen bland annat har varit att ge de som har samsjuklighet och funktionshinder samordnade och samtida insatser.

Utbildning i verksamhetssystemet Paraplyet har genomförts under året för såväl socialsekreterare som chefer. En ökad kompetens i systemet har inneburit en högre rättssäkerhet.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Inom funktionsnedsättning tillämpas DUR som utredningsinstrument. Under året har de medarbetare som tidigare inte haft utbildning i instrumentet utbildats. Under året har handläggarna haft juridisk handledning samt arbetat med metoddagar och kvalitetsråd med fokus på kvalitetsutveckling och översyn av rutiner. Alla ärenden tas upp på ärendedragningar för att tillse en samsyn i beslutsprocessen.

En avdelningsövergripande rutin för dokumentation har tagits fram för att förtydliga och förbättra den sociala dokumentationen på utförarenheterna. På enheterna har dokumentationsombud utsetts. Flera enheter har haft planeringsdagar med fokus på dokumentation. Omsorgspersonal har genomgått utbildning i dokumentation, hot- och våld och annan kompetensutveckling. En enhet har haft metodhandledning. Som komplement till genomförandeplaner har enheterna arbetat med stöd- och servicemappar som arbetsredskap för att

tillhandahålla ett kontinuerligt och likvärdigt stöd utifrån den enskildes egna behov och förutsättningar.

Äldreomsorg

Genom förändrade arbetssätt och utökning av antal tjänster har tid för dokumentation, uppföljningar och vårdplaneringar kunnat frigöras inom äldreomsorgens beställarenhet. Utvecklingsarbetet med resultatbaserad styrning inom äldreomsorgens beställarenhet har startat och kommer att fortsätta under våren 2012.

Inom Rågsveds servicehus har Schemas införts för att erbjuda brukarna bättre kontinuitet i beviljade insatser.

Handdatorer (ParaGå) nyttjas nu för dokumentation enligt SoL inom hemtjänsten. Genom att få åtkomst till genomförandeplanen direkt i handdatoren säkerställs att utförandet av insatserna sker enligt den överenskommelse som träffats med brukaren.

Arbetet med att säkerställa och utveckla dokumentationen enligt SoL och HSL har fortgått. Under våren 2011 genomfördes en utbildningssatsning för äldreomsorgens chefer med fokus på fortsatt utveckling av dokumentationsarbetet.

Flera medarbetare har fått grundutbildning, utbildning i svenska språket via Språksam och Språkutveckling Stockholm som är en arbetsplatsnära utbildning samt i demenskunskap. Flera enheter fortsätter att arbeta enligt Lean.

Utbildning i vardagsrehabiliterande arbets- och förhållningssätt har fortgått. Flera medarbetare har deltagit i de grundutbildningar som staden erbjuder. Demensutbildning har också genomförts. Dessutom har medarbetare från Rågsveds servicehus, Årsta vård- och omsorgsboende och Stureby hemtjänst deltagit i en särskild arbetsplatsförlagd språkutbildningssatsning.

Enskededalens hemtjänst har arbetat med sk individteam där medarbetarna fått möjlighet att arbeta med gemensamma målsättningar utifrån brukarnas behov och förutsättningar.

Anhörigstödet fortsätter med bland annat temaföreläsningar och anhörigcaféer. Medarbetare har utbildats i hur enheterna ska samverka med och bemöta anhöriga. I april startade öppna caféer för anhöriga till de boende inom Stureby Vård- och omsorgsboende.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel beslut som är verkställda inom tre månader efter beslutsdatum (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	100 %	2011

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Kommentar:

De flesta ej verkställda beslut avser beslut om bostad enligt LSS 9 § 9 där den enskilde avbjöt erbjudande om boende.

■ Andel granskade akter (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	8 %	10 %	2011
---	-----	------	------

Kommentar:

Utfallet är baserat på uppskattat antal granskade akter under året. Årsmålet har inte kunnat nås bland annat pga. personalomsättning.

◆ Andel uppföljda beslut (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	100 %	2011
--	------	-------	------

Kommentar:

Utfallet är baserat på uppskattat antal beslut under året. Årsmålet har inte kunnat nås bland annat pga. personalomsättning.

■ Andel verksamheter som följs upp (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	70 %	100	2011
--	------	-----	------

Kommentar:

Enheter som drivs i egen regi: 7 av 9 har följts upp. Enheter som drivs på entreprenad: 12 av 18 har följts upp. På grund av organisatoriska orsaker har ett mål om 100 % varit svårt att nå. Resterande enheter kommer att följas upp under början av 2012.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Beställarenheten inom omsorgen för ☑ funktionsnedsatta ska genomföra kollegial granskning.	2011-01-01	2011-12-31	Avvikelse
---	------------	------------	-----------

Kommentar:

Kollegial granskning har inte genomförts. Enheten lägger plan för granskning och uppföljning i kommande verksamhetsplan 2012.

Det kvalitetsutvecklande arbetet ska ☑ intensifieras inom omsorgen för funktionsnedsatta.	2011-01-01	2011-12-31	
--	------------	------------	--

Medarbetarna inom omsorgen för funktionsnedsatta ska genomgå minst två ☑ kompetensutvecklande aktiviteter under året.	2011-01-01	2011-12-31	
--	------------	------------	--

Verksamhetsberättelse Nämnd

NÄMNDMÅL:**3. Fältassistenter ska arbeta uppsökande och förebyggande för att ge stöd till barn och ungdomar i stadsdelen**

● Uppfylls helt

De ungdomar som fältgruppen påträffat och identifierat som i behov av stöd, har erbjudits länkning till lämpliga stöd- och hjälpinsatser. Man har i det uppsökande arbetet upplyst om socialtjänstens och stadsdelens övriga verksamheter samt erbjudit grupper och enskilda sin hjälp. När det var lämpligt har fältgruppen samverkat med föräldrar, myndigheter, organisationer och andra föreningar. Under året har bland annat samverkan skett med Hagsåtraskolan kring en gruppverksamhet. Gruppen har också fortsatt, att i samarbete med Enskede församling, arbeta med tjejgruppsverksamhet, ”DISA”, som är en metod för att stärka unga flickors självbild. Man har även, i samarbete med socialtjänsten, givit stöd och motivation till ungdomar att söka sommarjobb.

Gruppen har kontinuerligt dokumenterat sitt arbete och 10 gånger under året har en månadsrapport med en beskrivning av det aktuella ungdomsläget i stadsdelen skickats ut till samverkanspartners inom socialtjänsten, fritiden, polisen och representanter för stadsdelsnämnden. Fältgruppen har också deltagit i alla nätverksmöten/områdesmöten som rör ungdomarna i stadsdelen tillsammans med skolan, socialtjänsten och polisen.

NÄMNDMÅL:**4. De personer, som nämnden har hälso- och sjukvårdsansvar för, ska utifrån en individuell bedömning få en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering**

● Uppfylls helt

Äldreomsorg

Arbetet med att uppnå årsmålen för indikatorerna gällande hälso- och sjukvård har fortgått.

Under våren avslutades ett läkemedelsprojekt med fokus på läkemedelsgenomgångar. Projektet resulterade i en utveckling av ett arbetssätt där hela teamet jobbar tillsammans. Syftet med arbetssättet har varit att säkerställa att personer som bor i vård- och omsorgsboende och servicehus ska få ett säkert omhändertagande utifrån en helhetssyn med en god och säker omsorg, rehabilitering och sjukvård. Under hösten 2011 genomfördes implementeringen av arbetssättet. Revidering har skett av sjukgymnastens och arbetsterapeutens uppdrag i kommunal hälso- och sjukvård. Under året har de

brukare som omfattas erbjudits uppsökande verksamhet med munhalsbedömning genom landstingets försorg.

Gullmarsplans hemtjänst har bjudit in distriktssköterskor från de tre vårdcentraler som enheten samarbetar med, för att utveckla samverkan och presentera de verktyg som enheten använder i arbetet med mat och måltider.

Inom Rågsveds servicehus har ett projekt påbörjats för att säkerställa att individuellt förskrivna inkontinenshjälpmedel utfärdats.

Utbildning/handledning i/om produkter, rutiner för beställning etc kommer säkerställas under våren.

Stureby vård- och omsorgsboende har etablerat samarbete med Dalens geriatriska klinik (Capio) för utbyte av kunskap om vård/behandling inom äldreområdet och för att skapa förståelse för varandras förutsättningar. Syftet har varit att säkra vårdkedjan och kommunikationen till gagn för brukarna/patienterna.

Avdelningen har bjudit in samtliga primärvårdsenheter inom området, Capio Geriatriken, minnesmottagningen samt primärvårdsrehab till kontinuerliga samverkansmöten. Samverkansmöten har genomförts regelbundet med Södersjukhuset.

Socialpsykiatri

Gruppboendena inom socialpsykiatri har tillgång till sjuksköterska 12 timmar per vecka, en fast tid. Övrig tid finns dygnet-runtoberedskap. Varje vecka följs de boende upp på personalmötena där de boendes psykiska och somatiska hälsa går igenom. Stort fokus ligger också på hur de boende ska motiveras till ADL-träning och sysselsättning.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
♦ Andel personer som har fått ADL-bedömning	95,6 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
Kommentar: På grund av omsättning av boende kommer det att vara svårt att uppnå 100%.			
● Andel personer som har fått genomgång av sin läkemedelsbehandling	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
♦ Andel personer som har fått munstatus upprättad	95,52 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
Kommentar: På grund av omsättning av boende kommer det att vara svårt att uppnå 100%.			

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel personer som har fått riskbedömning för fall	95,52 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
Kommentar: På grund av omsättning av boende kommer det att vara svårt att uppnå 100%.			
Andel personer som har fått riskbedömning för trycksår	95,3 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
Kommentar: På grund av omsättning av boende kommer det att vara svårt att uppnå 100%.			
Andel personer som har fått riskbedömning för undernäring	95,53 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
Kommentar: På grund av omsättning av boende kommer det att vara svårt att uppnå 100%.			

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Enheterna ska genom arbetsterapeut utföra ADL-bedömningar, inklusive åtgärder vid behov och uppföljning av åtgärder.	2011-01-01	2011-12-31	
Enheterna ska genom sjukgymnast utföra funktionsbedömning, inklusive åtgärder vid behov och uppföljning av åtgärder.	2011-01-01	2011-12-31	
Enheterna ska genom sjuksköterska göra ett fullständigt status och uppdatera årligen eller vid behov, inklusive åtgärder vid behov och uppföljning av åtgärder.	2011-01-01	2011-12-31	
Enheterna ska genom sjuksköterska se till att genomgång av läkemedelsbehandling görs.	2011-01-01	2011-12-31	
Enheterna ska genom sjuksköterska utföra riskbedömning för fall, trycksår och undernäring, inklusive åtgärder vid behov och uppföljning av åtgärder.	2011-01-01	2011-12-31	

Verksamhetsberättelse Nämnd

NÄMNDMÅL:

5. Barn, ungdomar och vuxna ska i ökad utsträckning erbjudas förebyggande insatser och vård i öppna former jämfört med institutionsvård

● Uppfylls helt

Individ- och familjeomsorgen

Förebyggande arbete för barn och ungdom och deras föräldrar har under året utgjorts av ungdomsmottagning, föräldramottagning, skolförebyggande arbete samt projektet Föräldrastöd i Förskolan (FiF).

Föräldrautbildningen Komet och Connect ingår också i det förebyggande arbetet och tre utbildningar i Komet samt ett antal uppföljningar av Connect har genomförts.

Ungdomsmottagningen har tagit emot ett hundratal skolklassbesök för ungdomar i åttondeklass. Barnmorskebesöken har varit nästan 7 500 och inbokade besök till kuratorerna har varit 3 350.

Föräldramottagningen har haft en fortsatt stor efterfrågan på samarbetssamtal och råd och stödsamtal.

Under året har det förebyggande samarbetet med skolorna gällande s.k. ”hemmasittare” utökats med ytterligare två skolor. Samverkan sker även med skolorna enligt det samarbetsavtal om utarbetats av Socialförvaltningen och Utbildningsförvaltningen.

Projektet Föräldrastöd i förskolan inleddes under 2011 och innebär konsultation till personal inom förskolor i Rågsved och Östberga samt kontakt med föräldrar som har barn där oro för barnet framkommit.

Utredningsenheten för barn och ungdom överväger alltid öppenvård som första insats i ett nytt ärende. Cirka hälften av dem som kontaktar mottagningssektionen inom enheten informeras om föräldramottagningen eller andra öppna verksamheter.

Vid dygnet-runt placeringar har enheten arbetat parallellt med öppenvårdsinsatser i form av familjebehandling så att barnet/ungdomen så snart som möjligt har kunnat återvända till sin familj. Även vid s.k. hemtagningar har enheten arbetat parallellt med öppenvårdsinsatser för att fortare kunna avsluta heldygnsvården.

Andra öppenvårdsinsatser som har beslutats av utredningsenheten för barn och ungdom och utförs av stadsdelens egen öppenvård har varit tränings- och försökslägenheter, insats av MST-teamet eller familjecentrum.

Behandling av missbruks- eller beroendeproblematik har under året funnits att tillgå såväl enskilt som i grupp inom Pelarens öppenvård och på Gullmarsplans beroendemottagning.

Sju motivationsgrupper har som tidigare ägt rum inom ramen för Gullmarsplans beroendemottagning under året. Av de som påbörjade grupperna har 64 % (62 % 2010) fullföljt deltagandet i grupperna vilket får anses som ett bra utfall med tanke på att motivationsgrupperna vänder sig till personer som är ambivalenta till förändring. Enheten för öppenvård vuxna har insatser för personer i träningslägenheter samt för personer som bor i jourlägenheter.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Förvaltningen har också en träfflokal för personer med komplexa vårdbehov, Valvet i Bandhagen. Samverkan med Convictus/Vantör sker kring hemlösa och missbrukare i verksamheten Bryggan i Högdalen.

NÄMNDMÅL:

6. Personer med psykisk funktionsnedsättning ska erbjudas insatser som leder till ökad delaktighet i samhället

● Uppfylls helt

Genomförandeplaner har utformats i samverkan med den enskilde och/eller dennes företrädare/närstående med utgångspunkt från fattat beslut i så gott som alla ärenden. De ärenden som saknar genomförandeplan är främst nya beslut där förvaltningen har 15 dagar på sig att skriva en plan. Ibland tar det längre tid då samtalet med brukaren kring målen med insatsen inte har blivit klart.

Brukarundersökning har genomförts av såväl förvaltningen som USK under året. Brukarna är i stort sett nöjda med insatserna men några förbättringsområden finns dock. Bland annat efterfrågas en större tydlighet hur man kan framföra synpunkter och klagomål.

NÄMNDMÅL:

7. Utredningar inom myndighetsutövning (individ- och familjeomsorg) ska göras med strukturerade utredningsmetoder och vara av god kvalitet

● Uppfylls helt

Barn- och ungdomsenhetens BBIC-grupp och samordnare har under året arbetat med att implementera utredningsmetoden på enheten och nu används BBIC i alla utredningar. Förvaltningen planerar att ansöka om certifiering hos Socialstyrelsen i början av 2012. Som ett resultat av metoden har barnets röst blivit mer hörd i utredningar, överväganden och diskussioner.

Utredningsinstrumentet ASI används i alla nya missbruksärenden och DUR i alla nya utredningar inom socialpsykiatri vilket innebär att brukaren/klienten varit delaktig och att utredningen har gjorts i dialog. Andelen utredningar med strukturerade metoder har ökat i jämförelse med 2010.

NÄMNDMÅL:

9. Omsorgen om funktionsnedsatta ska präglas av värdighet, respekt, trygghet och inflytande

● Uppfylls helt

Ett bemötande som präglas av värdighet och respekt är centralt för verksamheten och en förutsättning för kvalitetsarbetet. Detta har skett bland annat genom en kontinuerlig dialog med brukare och anhöriga. På vissa enheter har boende gemensamma forum för inflytande, som husmöten och verkstadsklubbar.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Samtliga enheter har påbörjat arbetet med att förankra verksamhetens värdegrund. Diskussioner kring frågor som bemötande, respekt, integritet och kvalitet har bedrivits vid APT, kvalitetsråd och planeringsdagar. I oktober genomfördes en inspirationsdag utformad utifrån verksamhetens värdegrund. Brukarrevision av en boendeenhet har påbörjats och kommer att genomföras under början av 2012.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Boendeenheterna inom omsorgen för ☑ funktionsnedsatta ska utveckla möjligheter för brukare att leva som samboende.	2011-01-01	2011-12-31	Avvikelse

Kommentar:

Under året har ingen särskild åtgärd vidtagits för att utveckla möjligheter att leva som samboende. Enheterna kan dock tillgodose detta utifrån behov och önskemål från boende.

De dagliga verksamheterna och ☑ boendeenheterna inom omsorgen för funktionsnedsatta ska genomföra brukarrevisioner.	2011-01-01	2011-12-31	Avvikelse
--	------------	------------	-----------

Kommentar:

Brukarrevision av en gruppboende har påbörjats men kommer att genomföras under början av 2012.

Värdegrunden inom omsorgen för ☑ funktionsnedsatta ska inarbetas i verksamheten.	2011-01-01	2011-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar:

NÄMNDMÅL:

10. Äldre och personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att behålla och/eller förbättra sina funktioner för att uppnå ett så självständigt liv som möjligt

● Uppfylls helt

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

I genomförandeplanen specificeras på vilket sätt den enskilde ska delta i vardagliga sysslor, planering och övrigt stöd, samt vilka behov av behov av hjälpmedel för att uppnå större självständighet. För en del är stegvis träning av vissa moment ett steg till ökad självständighet. Utförarverksamheterna har kontinuerlig kontakt med Handikapp och habilitering, både för handledning och utprovning av anpassade hjälpmedel. Inom den dagliga verksamheten har

Verksamhetsberättelse Nämnd

man arbetat med friskvård, bl.a. genom att införa en friskvårdstimme i veckan, med syfte att öka välbefinnandet hos arbetstagarna. Inom beställarenheten informerar handläggarna om vart man ska vända sig för att få råd och vägledning om hjälpmedel eller annat stöd för att uppnå ett självständigt liv.

Äldreomsorg

Den uppsökande verksamheten riktad till personer över 75 år utan insatser har fortgått. Under året har större informationsmöten genomförts där ca 233 personer deltagit, 77 personer har fått hembesök, 23 har valt telefonsamtal och 159 personer har föredragit att få utskick med informationsmaterial.

Utbildning i vardagsrehabiliterande arbetssätt har fortsatt. Det vardagsrehabiliterande förhållningssättet har uppmärksammat vid upprättandet av genomförandeplaner. Vid den utbildning av sommarvikarier som hållits inom enheterna har vardagsrehabiliterande förhållningssätt ingått. Brukarens egen förmåga att medverka i sin vardag har belysts vid de olika mötesforum som hållits.

Aktiviteter har erbjudits inom vård- och omsorgsboenden och de åtta sociala mötesplatser som finns. De sex mötesplatser som finns i egen regi har haft ca 730 besök per vecka och därutöver flera fester. Årstapaviljongen har etablerat kontakt med Årtaskolans lågstadielever som uppträtt för pensionärer. Café Dalstugan har flyttat till en ny lokal på Harpsundsvägen 85 som samnyttjas med HSB. Volontärerna medverkar i de öppna dagverksamheternas arbete.

Under april 2011 har "helgansvariga" aktivitetsombud anordnat aktiviteter under helger för boende inom Rågsveds servicehus för att tillmötesgå brukarnas önskemål om fler helgaktiviteter.

Ett "fadderteam" har utsetts inom Rågsveds servicehus som har medverkat till att ytterligare förgylla tillvaron för de boende. Fadderteamets uppgift har bl a varit att erbjuda guidning och visning av inomhusmiljön och även utemiljön för nyinflyttade som ej är bekant med Rågsved och att besöka boende som inte orkat eller velat delta i gemensamma aktiviteter.

En föreläsning i hur man ska ta tillvara hälsoträdgårdarna i Rågsved och dess växter för att kunna erbjuda stimulans har hållits för brukare och närstående. Uteaktiviteter och träning m m har erbjudits i trädgården.

Äldredagar för alla äldre i stadsdelen och inspirationsdagar för medarbetarna inom äldreomsorgen med hälsotema har hållits under september 2011.

Under våren har ett par avdelningar inom Stureby vård- och omsorgsboende provat att kommunicera med närstående via Skype, dvs. videotelefoni. Detta har, av brukarna och deras närstående, varit mycket uppskattat. Detta kommer att utvecklas och fortsätter under året i projektform.

Volontärer är mycket uppskattade och de har både fått stöd i sina uppdrag samt blivit uppmärksammade genom gemensamma träffar, fester och utflykter. Inom Stureby vård- och omsorgsboende har två volontärer varit verksamma.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Samverkan med Årtaskolan har etablerats och kommer fortsätta utveckla under 2012.

Ett samverkansmöte har genomförts med frivilliga organisationer om hur samverkan kan utvecklas för de äldres bästa i stadsdelen.

I samverkan med stadsdelarna Farsta och Skarpnäck samt Sverige finska föreningen har en mötesplats för finsktalande seniorer anordnats genom tilldelade medel från Länsstyrelsen. Uppstart genomfördes med en fest i Aktivitetshuset i Farsta på Finlands självständighetsdag den 6 december. Cirka 130 personer deltog.

Fixartjänst har fortsatt under året med cirka 3 000 besök.

Syn- och hörselinstruktören har varit tillgänglig vid bestämda tider inom äldreomsorgens verksamheter men har även informerat externa intressenter om sitt arbete. Under 2011 har 810 hembesök, 68 klinikbesök (ledsagning till syncentralen) genomförts. 170 nya ärenden har aktualiserats under året.

Anhörigstödet har riktat sina insatser utifrån resultatet av stadens enkätundersökning 2010. Förutom enskilda hembesök och stödsamtal har anhörigcirkclar, anhörigcaféer, rekreationsresor samt tematräffar i samverkan med Farsta och Skarpnäck anordnats. 163 anhörigvårdare har kontakt med anhörigkonsulenten. Under året har 547 stödsamtal per telefon och 144 hembesök genomförts. 33 anhörigcaféer samt två anhörigcirkclar både på dag- och kvällstid har hållits. Dessutom har sex bussutflykter för anhöriga och deras närstående anordnats.

En femdagars personalutbildning för anhörigombud har genomförts för totalt 60 deltagare varav cirka en tredjedel från Enskede-Årsta-Vantör.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Brukare på daglig verksamhet inom ☒ omsorgen för funktionsnedsatta ska erbjudas friskvårdstimme.	2011-01-01	2011-12-31	
Brukare på vård- och omsorgsboendena ☒ ska erbjudas regelbunden utevistelse.	2011-01-01	2011-12-31	
Den dagliga verksamheten inom omsorg för funktionsnedsatta ska utveckla ☒ samarbetet med den öppna arbetsmarknaden.	2011-01-01	2011-12-31	

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
 Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
 eav@stockholm.se

www.stockholm.se

NÄMNDMÅL:**11. Äldreomsorgen ska säkra och vid behov förbättra de äldres mathållning och måltidssituation. Förbättringar ska ske med fokus på måltidsordning (inklusive nattfasta), måltidsmiljö och matro samt den sociala samvarons betydelse för måltidsupplevelsen.**

● Uppfylls helt

Alla enheter inom äldreomsorgen har haft fortsatt fokus på kostfrågorna och måltidssituationen. Kostombuden arbetar aktivt med att sprida kunskap till sina kollegor. Flera enheter har genomfört enkel matlagningskurs för sina medarbetare. Enheterna har också sett över brukarnas måltidsordning.

Kostenheten har erbjudit fyra alternativa maträtter varje dag till vård och omsorgsboendena samt våningsmatsalen på servicehuset. Till kunder inom hemtjänsten erbjuds mellan två till tre alternativ per dag samt anpassning efter individuella behov. Utökning av de vegetariska alternativen till tre alternativ varje dag har skett.

Inom flera hemtjänstenheter har en praktisk och teoretisk utbildning om julmat och traditioner hållits för medarbetarna för att öka medvetenheten kring julmatens betydelse och vikten att uppmärksamma storhelger. En folder om svenska traditioner har utarbetats som vägledning till medarbetarna.

Av de verksamhetsuppföljningar som genomförts inom vård- och omsorgsboenden framgår att boendena ej börjat nyttja möjligheten till fyra alternativ men detta ska börja tillämpas nu. Kostenheten har arbetat med Lean för att utveckla nya former att säkra arbetssätt och rutiner.

NÄMNDMÅL:**12. Äldreomsorgens enheter ska präglas av stadens värdegrund**

● Uppfylls helt

Stadens värdegrund har antagits att gälla som äldreomsorgens värdegrund och med denna som utgångspunkt har flertalet enheter utformat en egen värdegrund. Värdegrundsdiskussioner har förts kontinuerligt på de mötesforum som hållits inom verksamheterna. Genomgång av värdegrunden har även skett inom ramen för introduktionen till nyanställda.

Enskededalens hemtjänst har haft besök av stadsdelsnämndens pensionärsråd i syfte att samverka kring framtidens äldreomsorg.

En halv planeringsdag har genomförts för alla enhetschefer med en föreläsning om ett värdigt liv i äldreomsorgen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten**

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att nämnden under 2011 har bidragit till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet.

Medarbetarenkäten

Under hösten har medarbetarna fått svara på en enkät om hur deras upplevelse är av sin arbetsplats. Det så kallade Nöjd MedarbetarIndexet (NMI) för förvaltningen blev 64 för år 2011, vilket är 4 enheter bättre än 2009 och på samma nivå som snittet för alla stadsdelar samt en enhet högre än snittet i för hela staden (63). Före sista februari 2012 ska alla enheter ha presenterat sin medarbetarenkät på APT samt tagit fram handlingsplaner som sedan tas upp på LSG (lokal samverkansgrupp) samt övergripande på SG (Samverkansgrupp). En god arbetsmiljö med öppenhet och dialog är viktig för förvaltningen. Varje vår genomförs även en psykosocial enkät för att följa upp hur den psykosociala arbetsmiljön upplevs.

Sjukfrånvaron

Arbetet med att minska sjukfrånvaron fortsätter, stort fokus har lagts på att hantera upprepad korttidssjukfrånvaro. I början av året hade förvaltningen 263 personer som varit sjuka 4 tillfällen eller mer de senaste 6 månaderna, i oktober månad var det 110 personer, vilket är en klar förbättring. Trots detta når förvaltningen inte årsmålet på 5,8 procent. Vid oktober månads utgång var sjukfrånvaron på rullande tolv månader 6,66 procent. Den korta sjukfrånvaron ökade under mars, maj och september månad bland annat beroende på influensor och förkylningar. Arbetet med att sänka sjukfrånvaron fortsätter liksom arbetet med att ta fram handlingsplaner utifrån psykosociala enkäter och medarbetarenkäter.

Sommarjobb och praktikanter

Under året har förvaltningen tagit emot 459 sommarjobbare och ett stort antal praktikanter via jobbtorg, arbetsförmedling, gymnasier och olika högskolor.

Samverkan

Under hösten utvärderades förvaltningens lokala samverkans överenskommelse. Detta har utmynnat i en konferens i januari 2012 där förvaltningsgruppen kommer att diskutera synen och ambitionsnivå när det gäller samverkan i förvaltningen. Detta arbete kommer även att utmynna i utbildning av våra chefer och arbetsplatsombud i vår lokala samverkansöverenskommelse.

Ledarskap och Medarbetarskap

Verksamhetsberättelse Nämnd

Under året har det skett olika kompetensutvecklingsaktiviteter, dels olika program för chefer som till exempelvis resultatbaserad styrning, dels olika aktiviteter för medarbetarna som exempelvis utbildning inom äldreomsorgen, grundutbildning vårdbiträden (12 personer), svenska, Språksam, förskolelyftet samt vidareutbildning av barnskötare till förskollärare mm. Under hösten genomförde förvaltningen en arbetsmiljöutbildning för chefer och arbetsplatsombud.

När det gäller att utveckla ledarskapet så har förvaltningen ca 8 gånger om året ledningsforum där olika teman presenteras och där diskussioner förs. Vid två av dessa tillfällen är biträdande chefer inbjudna. Stadens olika aktiviteter för att förstärka det kommunikativa ledarskapet är välbesökta av förvaltningens chefer. Förvaltningen har haft 3 deltagare som har avslutat och 3 deltagare som påbörjat stadens program för chefer inom äldreomsorgen. Nya chefer har introducerats för att få en bra start i sitt arbete. Ett program för biträdande enhets- och sektionschefer håller på att tas fram och kommer att genomföras under 2012-2013.

I början av året diskuterades förvaltningens personalpolicy på APT-möten och handlingsplaner togs fram. På hösten genomförde Äldreomsorgen en välbesökt inspirationsdag i hälsans tecken för alla medarbetare inom äldreomsorgen.

Jämställdhets- och mångfaldsplan samt diskriminering

Under 2011 följde förvaltningen upp verksamheternas arbete med jämställdhets- och mångfaldsarbetet bland annat genom en enkät. Det kan konstateras att några större avvikelser inte har framkommit utifrån satta mål.

Förvaltningen har under året inte haft några diskrimineringsärenden.

I det följande ges ett axplock på aktiviteter och genomfört arbete 2011. Enheterna har redogjort hur de arbetat under året kring de olika områdena som ingår i nämndens jämställdhets- och mångfaldsplan.

Varje förskola har upprättat en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling. Sedan den 1 januari 2009 regleras arbetet mot diskriminering och kränkande behandling i både diskrimineringslagen och skollagen. Det innebär en skyldighet att aktivt och målinriktat förebygga och förhindra all kränkande behandling utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Planerna som reviderats under hösten har legat till grund för enheternas värdegrundsarbete.

Flera verksamheter serverar kost inom enheten som passar alla oavsett etnisk tillhörighet.

Enheterna försöker tillgodose behovet av ledighet i samband med olika kulturella högtider oavsett religion. Enheterna tar hänsyn till medarbetarnas livssituation i samband med föräldraskapet och vid återgång till arbetet efter föräldraledighet i form av möjlighet till flexibilitet i arbetsschemat.

Verksamheterna eftersträvar mångfald på arbetsplatsen. Vid annonsering framgår det i annonserna.

Verksamhetsberättelse Nämnd

En enhet har rekryterat fem nya medarbetare och medvetet anställt för att få en jämnare könsfördelning, tre anställdes med annan kulturbakgrund och kompetens vad gäller språk och kunskap om omvärlden för att tillgodose enhetens behov av utveckling och kompetens.

På en enhet där man har tolv olika nationaliteter är detta ett naturligt inslag i vardagen, de har lärt sig att ta tillvara kunskapen från alla för att samarbetet ska fungera.

Värdegrundsfrågor diskuteras kontinuerligt på enheterna.

En enhet har inhämtat kompetens gällande mänskliga rättigheter, FN:s barnkonvention och allas rätt till jämlik behandling. De har diskussioner kring genusproblematik och hur de bör/blir uppmärksamma på olika behandlingar när det gäller män och kvinnor.

Diskussioner förs om etik gentemot varandra och brukare.

Brukarnas behov och önskemål styr verksamhetsinriktning. Därefter kan hänsyn tas till etniska tillhörigheter betonar och välkomnar, kön, religion eller annan trosfattning.

Verksamheterna följer de policy och riktlinjer som staden och förvaltningen har. De för dokumentation och tar tag i de situationer som uppstår.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Nöjd medarbetarindex (NMI)	64	62	63	2011
◆ Sjukfrånvaro (alla nämnder/bolag)	6,7 %	5,8 %	4,8 %	2011

Kommentar:

Förvaltningen har haft stort fokus på sjukfrånvaro under det gångna året. Upprepad korttidssjukfrånvaro har uppmärksamats och antalet upprepat korttidssjuka har sänkts från 216 personer i januari till 110 personer i oktober. Trots detta har sjukfrånvaron inte sänkts till det mål som satts upp för året. En orsak är att antalet anställda har sjunkit med 40 personer under året vilket gör att sjukfrånvaron beräknas mot en något mindre grupp.

NÄMNDMÅL:

Nämndens verksamheter ska vara attraktiva arbetsplatser

● Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Andel medarbetare som har en individuell kompetensutvecklingsplan.	99 %	100 %	2011
--	------	-------	------

Kommentar:

Förvaltningen har under året anställt ett antal nya medarbetare, vilket innebär att alla inte har berörts av de kompetensutvecklingsaktiviteter som genomförts under året. Inför varje år sker en planering av kompetensutveckling på grupp och individ nivå.

Andel medarbetare som har haft medarbetarsamtal under året.	81 %	100 %	2011
---	------	-------	------

Kommentar:

I medarbetarenkäten ställdes frågan om huruvida man fått ett medarbetarsamtal under året och svaret blev att 81 procent anser sig har fått ett samtal. Skälen är att förvaltningen har ett antal nya chefer under året som inte har genomfört samtal samt ett antal nya medarbetare som inte har fått samtal.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Alla chefer ska uppmärksamma medarbetare som varit sjuka mer än 4 gånger de senaste 6 månaderna, eller varit sjuka mer än 15 dagar, med ett samtal.	2011-01-01	2011-12-31	
---	------------	------------	--

Enheterna ska arbeta för goda resultat i den stadsövergripande medarbetarundersökningen. Nämndens samlade resultat ska ligga på stadens snitt.	2011-01-01	2011-12-31	
--	------------	------------	--

För att höja medvetandet om jämställdhets- och mångfaldsaspekter ska enheterna fortlöpande föra dialog om dessa frågor.	2011-01-01	2011-12-31	
---	------------	------------	--

Förvaltningens personalpolicy ska gås igenom på APT. Diskussion ska föras om vad personalpolicyn innebär konkret för den egna arbetsplatsen.	2011-01-01	2011-05-31	
--	------------	------------	--

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utifrån skyddsronder, psykosociala enkäten och medarbetarundersökningen ☒ ska alla arbetsplatser ta fram handlingsplaner för att säkra en god arbetsmiljö.	2011-01-01	2011-12-31	

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:
3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Stadsdelsnämnden har bidragit till kommunfullmäktiges inriktningsmål samt mål för verksamhetsområdena. Förvaltningen har arbetat aktivt för att resurserna ska användas effektivt.

Bokslutet för 2011 visar ett överskott om 0,4 miljoner kronor efter överföring till resultatfond. Det motsvarar en budgetföljsamhet om 100,0 % av hela budgeten på 2,0 miljarder kronor.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
3.1 Budgeten ska vara i balans

● Uppfylls helt

Ekonomiskt utfall i sammanfattning

Årets bokslut har upprättats enligt god redovisningssed och i överensstämmelse med riktlinjerna för Stockholm stad och enligt reglerna i redovisningshandboken. Beloppsgränsen för poster som har periodiserats manuellt fastställdes till 20 000 kronor per tillfälle.

Justerad budget 2011

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd har totalt haft en nettobudget om 2 005,6 miljoner kronor för år 2011. Utöver detta har nämnden totalt anmält omslutningsförändringar om 287,7 miljoner kronor (se tabell 1a och b nedan).

Tabell 1a: Budget Enskede-Årsta-Vantör år 2011 (mnkr)				
Anslag - netto	Budget 1/1	Tillägg under året	Justerad budget	Ökad omslutning
1. Nämndens verksamhet	1 943,3	47,3	1 990,6	287,7
2. Investeringar i parker	4,7	1,0	5,7	0,0
3. Övriga investeringar	9,3	0,0	9,3	0,0
Summa	1 957,3	48,3	2 005,6	287,7

Tabell 1b: Tilläggen avser följande	Belopp (mnkr)
Ökade kostnader för sommarjobb inom demensvården	0,2
Bryggan, Vantör	1,4
Slingan, Rågsved	0,5
Ekonomiskt bistånd (5,2+2,3)	7,5
Sommarkollo	0,6
Förebyggande arbete, minskad narkotikaanvändning	0,2

Verksamhetsberättelse Nämnd

Kompensation för förskolor med hög hyra	1,8
Minskade kostnader, omvandling Trygghetsboende	-0,9
Ökade prestationer förskola	28,2
Minskade prestationer flyktingmottagning	-1,4
Ökade prestationer funktionsnedsättning	9,2
Summa tillägg	47,3

Utöver budgettilläggen har förvaltningen under året fått riktade intäkter från kommunstyrelsen i form av stimulansmedel för utbyggnad av förskolor med 8,8 miljoner kronor och medel för feriearbeten med 1,5 miljoner kronor.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens budgetföljsamhet efter ● resultatöverföringar (alla nämnder)	99,98 %	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
Nämndens budgetföljsamhet före ● resultatöverföringar (alla nämnder)	99,8 %	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2011
Nämndens □ prognossäkerhet T2 (alla nämnder)			+/- 1 %	2011

NÄMNDMÅL:

Verksamheterna ska rymmas inom tilldelad budget

● Uppfylls helt

Nämndens verksamhet visar ett överskott om 4,9 miljoner kronor före överföring till resultatfond. Det är 0,2 % av hela nettobudgeten på 2,0 miljarder kronor.

Resultatfonden från år 2010 har ökat med 4,5 miljoner kronor. Det innebär att i resultatfonden till år 2012 finns det nu 38,5 miljoner kronor. Det slutliga justerade resultatet, dvs. efter överföring till resultatfond för år 2011, blir 0,4 miljoner kronor.

Totalt sett har kostnaderna blivit 2,9 miljoner lägre än budgeterat och intäkterna 2,0 miljoner högre. I tabellen nedan redovisar förvaltningen det ekonomiska resultatet per verksamhetsområde innan resultatöverföring.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

Budgetutfall per verksamhetsområde

Tabell 2: Budgetutfall per verksamhetsområde (mnkr)						
Verksamhet	Justerad Budget 2011		Utfall 2011		Avvikels e Netto	Utfall 2010 Netto
	Kostnade r	Intäkter	Kostnade r	Intäkter		
Anslag 1 för nämndens verksamhet						
Nämnd och administration	68,4	-1,8	63,4	-1,9	5,1	4,6
Individ och familj	241,0	-33,7	244,3	-31,3	-5,7	-8,1
varav socialpsykiatri	70,8	-13,9	72,3	-12,7	-2,7	-2,6
Flyktingmottagande	5,9	-2,2	4,8	-2,0	0,8	-0,9
Stadsmiljö	20,0	-1,5	20,9	-1,5	-0,9	-1,8
varav avskrivningar och räntor	3,9	0,0	3,8	0,0	0,1	0,5
Förskola	509,7	-51,9	495,3	-47,2	9,7	11,0
Äldreomsorg	892,0	-151,4	890,0	-153,5	4,1	26,7
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	379,6	-89,2	391,7	-95,8	-5,5	-2,2
Fritid och kultur	42,0	-3,3	38,3	-3,2	3,6	6,0
Arbetsmarknadsåtgärder	18,2	-9,7	16,4	-9,3	1,4	1,8
Ekonomiskt bistånd	162,0	-3,5	170,7	-4,5	-7,7	3,1
varav handläggning	31,5	0,3	33,8	-0,8	-1,8	-1,3
Övrigt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	2 338,8	-348,2	2 335,9	-350,2	4,9	40,3
Ökning av resultatfond					-4,5	-1,2
Slutligt resultat					0,4	39,1
Investeringar i parker	5,7	0,0	5,6	0,0	0,1	1,0
Övriga investeringar	9,3	0,0	4,5	0,0	4,8	8,0

Tertialrapporter 2011

Den slutliga avvikelsen i förhållande till budget är i huvudsak som beräknades i tertialrapport 1 och 2. Skillnaden beror främst på att resultatenheterna visar ett större överskott än beräknat.

Tabell 3: Jämförelser prognoser – utfall (mnkr)			
	Bokslut	T 2	T 1
Verksamheter	4,9	-0,4	1,0
Resultatöverföring	-4,5	0,4	-1,0
Slutligt resultat	0,4	0,0	0,0

Analys av resultaträkning – Uppföljning av driftbudget

I resultaträkningen redovisas stadsdelsnämndens externa kostnader och intäkter för året. I nedanstående tabell redovisas en sammanfattning. I bokslutsbilagan finns resultaträkningen i sin helhet.

Tabell 4: Externa kostnader och intäkter år 2011 (mnkr)					
Kostnader	2011	2010	Intäkter	2011	2010
Inventarier	3,3	2,8	Försäljn. mtrl.	-24,1	-24,4
Bidrag	191,2	165,2	Taxor, avgifter	-54,0	-53,7
Entreprenader	749,1	745,5	Hyror	-82,5	-76,4
Inhyrd personal	12,0	9,6	Bidrag	-124,1	-122,7
Personal	1 069,5	1 053,0	Försäljn. verks.	-49,6	-60,2
Lokaler	184,9	180,5	Övriga intäkter	-15,6	-16,2
Förbrukn. material	50,3	59,6	Räntor	-0,4	-0,3
Tele, data	44,1	39,2			
Transporter	20,5	17,3			
Information	0,4	0,3			
Övrig kostnad	5,9	9,0			
Räntor o avskrivn.	4,5	3,5			
Summa	2 335,9	2 285,5	Summa	-350,2	-353,9

De totala kostnaderna för år 2011 har ökat med 50,4 miljoner kronor, 2,2 % jämfört med år 2010. Detta beror på flera saker såsom prishöjningar, löneökningar, volymökningar inom förskola och stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt ökade kostnader för data/IT. Samtidigt har behovet av äldreomsorg minskat och kostnaderna för ekonomiskt bistånd har sjunkit.

För personalkostnaderna är det totalt en nettoökning med 16,5 miljoner kronor, 1,5 %. Detta beror främst på sedvanliga löneökningar. Samtidigt har det varit en viss personalminskning genom övergång till entreprenader.

Entreprenadkostnaderna har ökat med 0,5 %. Detta är mindre än den normala pris- och löneökningen, vilket beror på ett minskat antal köp av externa platser inom flera verksamhetsområden. Ökningen av inhyrd personal beror på tekniska konsulter för projektering av ny- och ombyggnader inom förskola samt för att täcka vakanser inom biståndsenheten för funktionsnedsättning. De totala lokalkostnaderna har ökat genom framförallt utbyggnaden inom förskolan. Ökningen av transportkostnader beror på ökade kostnader för transporter inom daglig verksamhet, 3 mnkr och demensdagvård, 1,5 mnkr. Data/IT- och telekostnader har ökat med 4,9 mnkr, framförallt beroende på att hyra/leasing av IT-utrustning har ökat med 4,2 mnkr, kostnaden för Paraplyet har ökat med 0,8 mkr och att telekostnaderna har ökat med 0,5 mnkr. I posten

Verksamhetsberättelse Nämnd

ingår även diverse främmande tjänster, som dock har minskat med 0,9 mkr. Förbrukningsmaterial har minskat med 9,3 mnkr, till största del beroende på att kostnaden för lokalåtgärder var mycket högre 2010. Minskningen på övriga kostnader beror bland annat på minskade kundförluster samt att det 2010 bokades upp ett skadeståndskrav.

Intäkterna har minskat med 3,7 miljoner kronor, 1,0 % jämfört med år 2010. Försäljning av platser till andra förvaltningar har minskat eftersom en ökad andel verksamheter är utlagda på entreprenad. Ökningen av hyresintäkter beror på att lägenheterna i större omfattning administreras via förvaltningen. Ökningen av bidrag beror på ökade ersättningar från staten för ensamkommande flyktingbarn, LASS samt projekt.

Redovisning per verksamhetsområde

Jämförelse av kostnader och intäkter med föregående år

Nettokostnaderna har ökat med 53,9 miljoner kronor. Det motsvarar ca 2,7 %. Intäkterna har minskat något jämfört med år 2010, medan kostnaderna har ökat. Kommentarer till de olika verksamheternas kostnads- och intäktsutveckling återfinns under respektive verksamhetsområde.

Tabell 5: Kostnader och intäkter år 2010 och 2011 (mnkr)					
Verksamhet	Utfall 2010		Utfall 2011		Netto-förändring*
Nämndens verksamhet	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	
Nämnd och administration	66,0	-1,4	63,4	-1,9	-3,1
Individ och familjomsorg	246,5	-32,0	244,3	-31,3	-1,6
varav socialpsykiatri	73,6	-13,1	72,3	-12,7	-0,9
Flyktingmottagande	9,9	-3,4	4,8	-2,0	-3,7
Stadsmiljö	21,6	-0,2	20,9	-1,5	-2,0
varav avskrivningar och räntor	3,2	0,0	3,8	0,0	-0,6
Förskola	464,9	-49,5	495,3	-47,2	32,7
Äldreomsorg	870,1	-152,7	890,0	-153,5	19,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	369,7	-94,7	391,7	-95,8	20,9
Fritid och kultur	37,1	-3,1	38,3	-3,2	1,1
Arbetsmarknadsåtgärder	18,8	-11,2	16,4	-9,3	-0,5
Ekonomiskt bistånd	180,7	-5,8	170,7	-4,5	-8,7
varav handläggning	32,1	-1,7	33,8	-0,8	2,6
Övrigt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	2 285,5	-353,9	2 335,9	-350,2	53,9
Investeringar i parker	5,6	0,0	5,6	0,0	0,0
Övriga investeringar	1,3	0,0	4,5	0,0	3,2

* - = minskad kostnad

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nyckeltal

Nyckeltalen redovisas i bilaga 2. En del nyckeltal kommenteras under respektive verksamhetsområde för att bland annat förklara kostnads- och intäktsutvecklingen.

Nämnd och gemensam administration

Utfall jämfört med budget

Kostnaderna för den gemensamma administrationen blev 5,1 miljoner kronor lägre än budgeterat. Överskottet beror i huvudsak på lägre kostnader för lokaler och IT än beräknat samt vissa vakanta tjänster.

Tabell 6: Utfall jämfört med budget Nämnd och gemensam administration (mnkr)						
Verksamhet	Justerad budget 2011		Utfall 2011		Avvikelse	Avvikelse
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto	2010
Direktör, stab o nämnd	8,6	-0,4	7,0	-0,3	1,5	2,3
Ekonomiavdelning	12,6	-0,8	12,4	-1,0	0,4	3,4
Personalavdelning	14,6	-0,6	13,2	-0,6	1,4	-0,9
Lokaler, IT, tele mm	28,8	0,0	27,5	0,0	1,3	-0,9
Reception	1,5	0,0	1,5	0,0	0,0	-0,1
Omstrukturering	2,4	0,0	1,8	0,0	0,6	0,8
Totalt	68,4	-1,8	63,4	-1,9	5,1	4,6
Avvikelse i %					7,6 %	

Jämförelse prognoser - utfall

Överskottet inom administrationen är något högre än prognoserna i tertialrapporterna beroende på att avsatta medel för lokalåtgärder och IT inte behövt nyttjats.

Tabell 7: Jämförelse prognoser - utfall Nämnd och gemensam administration (mnkr)			
	Bokslut	T 2	T 1
Netto	5,1	3,5	2,0

Kostnads- och intäktsutveckling

Jämfört med år 2010 har nettokostnaderna för administrationen minskat med 3,1 miljoner kronor, vilket motsvarar 5,0 %. Det beror i huvudsak på minskade kostnader för personal och lokaler.

Individ- och familjeomsorg

Utfall jämfört med budget

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett underskott med 5,7 miljoner kronor. Underskottet beror i huvudsak på externa placeringar.

Tabell 8: Utfall jämfört med budget Individ- och familjeomsorg (mnkr)						
Verksamhet	Justerad budget 2011		Utfall 2011		Avvikelse Netto	Utfall 2010 Netto
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Barn och unga	114,5	-8,7	118,0	-9,9	-2,3	-5,6
Vuxna	52,4	-10,9	51,7	-8,4	-1,8	-1,2
Socialpsykiatri	69,5	-13,9	71,0	-12,7	-2,7	-2,6
Gemensamt	4,6	-0,2	3,6	-0,3	1,1	1,3
Summa	241,0	-33,7	244,2	-31,3	-5,7	-8,1
Avvikelse i %					2,7 %	

Barn och ungdom har arbetat aktivt med att minska externa placeringar. Vid de dygnet-runt placeringar som varit nödvändiga har enheten arbetat parallellt med öppenvårdsinsatser för att få ett bättre behandlingsresultat men även för att kunna minska kostnaderna. Exempelvis har enheten kontinuerliga ärendegenomgångar för att se om det är möjligt att förkorta placeringstiden genom att öppenvården går in tidigare i familjerna. En översyn har gjorts av kontaktperson-/kontaktfamiljsuppdragen vilket lett till flera har kunnat avslutas.

Enheten för vuxna missbrukare har försökt minska kostnaderna genom att hitta fler boenden i den egna öppenvården i kombination med behandling. Ett högre krav på drogfrihet på stödboendet Slingan har dock medfört ökade kostnader då flera personer inte har kunnat bo kvar vilket ökat externa placeringar. Det totala antalet vård dygn per månad har minskat något i jämförelse med 2010. Däremot har placeringar vid stöd- och omvårdnadsboende på HVB-institution ökat och vid jämförelse med första halvåret 2011 har antalet ökat med i snitt 200 dygn. Antal vård dygn per person har minskat något jämfört med 2010 men totalt har kostnaderna inte minskat i den omfattning som krävts för att nå en budget i balans.

Under hösten har kostnaderna för missbruk ökat och då främst avseende vård enligt LVM.

Inom socialpsykiatri har flera åtgärder gjorts för att minska underskottet bland annat omplaceringar från HVB-hem till stödboende och gruppboende. I samverkan med landstinget har enheten under hösten flyttat särskilt vårdkrävande klienter till ett bättre och mindre kostsamt HVB-hem. Kostnadseffekten kommer att märkas först under 2012.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Hemlöshet

I samband med tertialrapport 1 och 2 fick nämnden en budgetförstärkning med 1,9 miljoner kronor. Av dessa avsåg 1,4 miljoner kronor medel för drift av Bryggan/Vantör, som är en dagverksamhet för hemlösa (driften sker i samarbete med föreningen Convictus). Övriga medel, 0,5 miljoner kronor, avsåg medel till stödboendet Slingan i Rågsved.

Jämförelse prognoser - utfall

Utfallet är i huvudsak i enlighet med prognoserna. Underskottet för barn- och ungdom samt vuxna har minskat med 1,5 miljoner kronor jämfört med prognosen i tertialrapport 2. Den befarade kostnadsökningen inom barn- och unga har delvis uteblivit. Inom missbruksvården har kostnaderna ökat med i genomsnitt 0,2 miljoner kronor per månad vilket främst beror på ökad vård enligt LVM. Inom socialpsykiatri har underskottet ökat jämfört med tertialrapporterna vilket främst beror på att de externa placeringskostnaderna inte minskat så mycket som tidigare beräknades.

Tabell 9: Jämförelse prognoser – utfall Individ- och familjeomsorg (mnkr)			
	Bokslut	T 2	T 1
Barn- och ungdom samt vuxna	-3,0	-4,5	-2,9
Socialpsykiatri	-2,7	-1,4	-2,0
Slutligt resultat	-5,7	-5,9	-4,9

Utförarenheternas resultat

Överskottet inom öppenvårdsenheten för barn och ungdom beror främst på att enheten inte haft full personaltäckning under delar av året.

Enheten för öppenvård vuxna redovisar ett underskott på 0,5 miljoner kronor vilket främst beror på att enheten inte fullt ut fått sökta medel för Bryggan Vantör och Slingan.

Överskottet inom socialpsykiatrins utförarverksamheter beror på att enheten fått fler uppdrag i arbetsverksamheterna än vad som prognostiserats samt en vakanshållen tjänst.

Tabell 10: Utförarenheternas resultat Individ- och familjeomsorg (mnkr)			
Verksamheter	Budget-omslutning	Resultat 2011	Resultat i % av omslutning
Barn och unga öppenvård	18,1	0,4	2,2 %
Vuxenmissbruk öppenvård	20,1	-0,5	2,5 %
Socialpsykiatri	29,1	0,7	2,4 %
Summa	67,3	0,6	0,9 %

Verksamhetsberättelse Nämnd

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnaderna inom hela verksamhetsområdet har minskat med 1 % vilket motsvarar 2,2 miljoner kronor. Främst återfinns denna minskning inom inhyrd personal och köp av tjänster. Intäkterna har minskat med 0,7 miljoner kronor. Lönekostnaderna har ökat med 1,8 % vilket motsvarar 2,1 miljoner kronor. Inkl kostnaden för inhyrd personal har personalkostnaderna minskat med 0,7 miljoner kronor.

Inom utredningsenheten för barn och ungdom har man arbetat aktivt med att i ett tidigt skede hitta alternativ till externa placeringar och därmed även minska kostnaderna. Jämfört med samma period föregående år har antalet vårdygn på HVB-hem inkl. § 12-hem minskat med 970, från 4 448 (30 personer) till 3 478 (33 personer). I jämförelse med bokslutet 2010 har kostnaderna för de externa placeringarna minskat med 2,0 miljoner kronor.

Flyktingmottagande

Utfall jämfört med budget

Kostnaderna har blivit 0,8 miljoner kronor lägre än budgeterat. Överskottet beror på att antalet ärenden sjunkit fortare än beräknat efter det att avläsning av antalet gjorts. Med anledning av detta har även personalneddragningar kunnat göras tidigare än beräknat.

Tabell 11: Utfall jämfört med budget Flyktingmottagande (mnkr)						
Verksamhet	Justerad budget 2011		Utfall 2011		Avvikels e Netto	Avvikelse 2010
	Kostnade r	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Handläggning	2,7	-0,8	1,9	-0,8	0,8	0,1
Introduktionsersättning	3,2	-1,4	2,9	-1,1	0,0	-1,0
Summa	5,9	-2,2	4,8	-1,9	0,8	-0,9
Avvikelse i %					21,6 %	

Jämförelse prognoser - utfall

Skillnaden i prognosen beror på att enheten inte haft kostnader för övertalig personal som tidigare prognostiserats.

Tabell 12: Jämförelse prognoser - utfall Flyktingmottagande (mnkr)			
	Bokslut	T 2	T 1
Netto	0,8	0,5	0,0

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnaderna för flyktingmottagandet har minskat med 5,3 miljoner kronor på grund av att antalet hushåll mellan 2010 och 2011 har minskat med 32 %. Av

Verksamhetsberättelse Nämnd

detta följer också att intäkterna minskat mellan åren 2010 och 2011 med 1,4 miljoner kronor vilket motsvarar 43 %. Ersättningen från Skarpnäcks och Farstas stadsdelsförvaltningar avseende introduktionsersättning och handläggningskostnader har blivit lägre på grund av färre antal flyktingar.

Stadsmiljö

Utfall jämfört med budget

Utfallet för stadsmiljö visar ett underskott med 0,9 miljoner kronor varav räntor och avskrivningar visar ett överskott med 0,1 miljoner kronor. Underskottet beror dels på att förvaltningen valt att under hösten utföra extra slyröjningar och underhåll av papperskorgar och parksoffor i syftet att öka tryggheten och trivselen i stadsdelens parker. Underskottet beror också på den stora snömängden som kom i början av 2011.

Tabell 13: Utfall jämfört med budget Stadsmiljö (mnkr)						
Verksamhet	Justerad budget 2011		Utfall 2011		Avvikelse Netto	Utfall 2010 Netto
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Parkskötsel	14,9	-1,5	15,9	-1,5	-1,0	-2,1
Räntor o avskrivningar	3,9	0,0	3,8	0,0	0,1	0,5
Handläggning	1,2	0,0	1,2	0,0	-0,0	-0,2
Summa	20,0	-1,5	20,9	-1,5	-0,9	-1,8
Avvikelse i %					-4,9 %	

Jämförelse prognoser – utfall

Skillnaden i prognoserna jämfört med utfallet beror på de extra åtgärder som gjort under hösten.

Tabell 14: Jämförelse prognoser – utfall Stadsmiljö (mnkr)			
	Bokslut	T 2	T 1
Netto	-0,9	0,1	0,1

Kostnads- och intäktsutveckling

Nettokostnaderna har minskat med 1,8 miljoner kronor mellan åren 2010 och 2011. Detta beror på att verksamheten har fått ett minskat budgetutrymme genom stadens resursfördelningssystem.

Förskoleverksamhet

Utfall jämfört med budget

Förskolan visar efter resultatöverföring ett överskott på 9,9 miljoner kronor, varav 7,0 miljoner kronor reserverades i verksamhetsplanen 2011 för att täcka

Verksamhetsberättelse Nämnd

andra verksamheters eventuella underskott. I resultatfonden finns 22,7 miljoner kronor i fonden till 2012. Enheterna minskar totalt fonden med 0,2 miljoner kronor.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

Tabell 15: Utfall jämfört med budget Förskola (mnkr)						
Verksamhet	Justerad budget 2011		Utfall 2011		Avvikels e Netto	Utfall 2010 Netto
	Kostnade r	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Utgående peng	378,1	-43,6	370,6	-36,6	0,5	2,8
Tilläggsanslag	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0
Barn i behov av särskilt stöd	30,4	-1,1	30,8	-1,4	-0,1	-0,1
Lokaler	72,1	-7,2	71,0	-9,2	3,1	1,2
Öppen förskola mm	4,0	0,0	4,2	0,0	-0,2	-0,8
Resursenheten	3,5	0,0	3,4	0,0	0,1	0,1
Barnomsorgsgarantin	3,5	0,0	3,5	0,0	0,0	0,0
Övergripande	7,0	0,0	0,0	0,0	7,0	8,0
Gemensamt	6,1	0,0	6,8	0,0	-0,7	-0,2
Summa	509,7	-51,9	495,5	-47,2	9,7	11,0
Resultatfond från 2010					22,9	21,9
Överföring till 2012					-22,7	-22,9
Summa efter resultatdisposition					9,9	10,0
Avvikelse i %					2,2 %	

Jämförelse prognoser – utfall

Bokslutet visar ett mindre överskott än prognostiserat i tertialrapporterna. Förändringen mellan bokslut och tertialrapporterna beror främst på att kostnaderna för vissa av de nya förskolorna blivit något högre än beräknat samt en del startbidrag för nya avdelningar kommer att rekvireras först under 2012.

Tabell 16: Jämförelse prognoser – utfall Förskola (mnkr)			
	Bokslut	T 2	T 1
Netto	9,7	14,6	15,0
Resultatöverföring	0,2	-1,3	0,0
Slutligt resultat	9,9	13,3	15,0

Utförarenheternas resultat

I huvudsak har alla enheter en budget i balans. Några har medvetet haft ökade kostnader för att ta i anspråk sin fond. Snösätra har under hösten fått vidta åtgärder p g a förändringar i barngrupperna.

Tabell 17: Utförarenheternas resultat Förskola (mnkr)					
	Budget- omslutning	Fond från 2010	Resultat 2011	Fond till 2012	Resultat i % av omslutning
Snösätra förskolor	23,6	2,2	-1,0	1,2	-4,2 %
Rågsved 1 förskolor	21,9	2,1	0,0	2,1	0,0 %
Rågsved 2 förskolor	22,7	1,9	0,1	2,0	0,4 %
Örby förskolor	38,1	1,4	0,9	2,3	2,4 %
Högdalens förskolor	34,6	1,2	-0,3	0,9	-0,9 %
Hagsätra 1 förskolor	17,1	1,6	-0,3	1,3	-1,8 %
Hagsätra 2 förskolor	19,0	1,7	0,6	1,9	3,2 %
Dalens förskolor	25,6	0,6	0,2	0,8	0,8 %
Årsta 2 förskolor	39,0	1,6	-0,3	1,3	-0,8 %
Enskede Gårds förskolor	45,0	1,6	0,5	2,1	1,1 %
Östberga förskolor	23,7	2,4	1,0	2,4	4,2 %
Blåsut förskolor	21,0	0,6	0,4	1,0	1,9 %
Årsta 3 förskolor	35,6	1,3	-0,7	0,6	-2,0 %
Stureby förskolor	29,8	2,7	0,1	2,8	0,3 %
Summa	396,7	22,9	1,2	22,7	0,3 %

Kostnads- och intäktsutveckling

Den totala nettokostnaden har ökat med 32,6 miljoner kronor främst utifrån ökade prestationer, lokalåtgärder samt åtgärder på förskolegårdar.

Jämfört med år 2010 har antalet barn ökat med i snitt cirka 202 barn vilket främst beror på att nya förskolor startats, totalt 13 nya avdelningar.

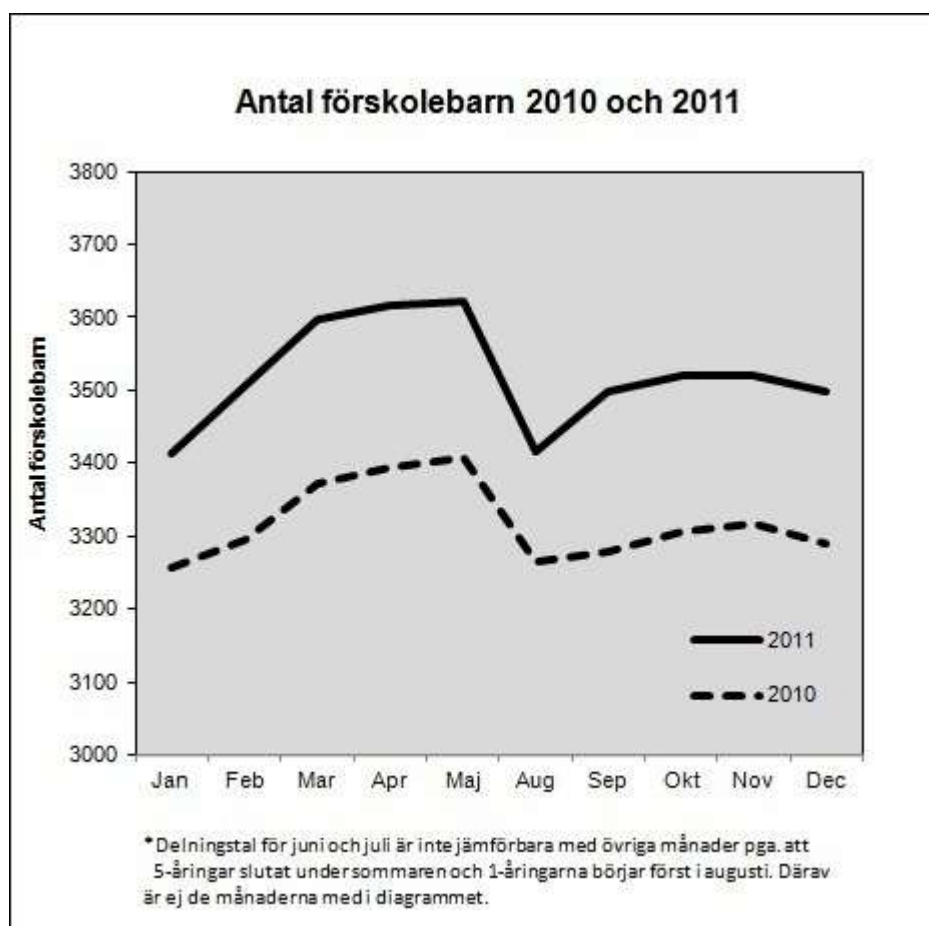
Vårnadsbidraget har betalats ut för 178 barn heltid och 43 barn deltid vilket motsvarat 2,7 miljoner kronor.

Intäkterna har minskat med 2,2 miljoner kronor vilket beror på lägre intäkter för stimulansbidrag för nyöppnade förskolor 2011 jämfört med 2010. Nettokostnaden per barn har ökat med ca 1,1 % jämfört med 2010. Detta beror i huvudsak på ökade personalkostnader. Andelen förskollärare har minskat något p g a svårigheter att rekrytera i vissa områden. Andelen utbildade förskollärare har varit relativt konstant de senaste åren; i snitt 36 % 2008, 38 % 2009, 36 % år 2010 och 34 % 2011 enligt nyckeltalen i stadens statistikinsamling. Den senaste månadsrapporten i stadsdelen visar på 35 % förskollärare. Variationen är dock stor inom stadsdelsområdet. Bristen på förskollärare är ett problem och har medfört att andelen förskollärare inte har ökat som förväntat. Trots att man lyckats rekrytera ett antal förskollärare varje år syns inte det i statistiken eftersom antalet avdelningar samtidigt ökar med 10-15 avdelningar per år.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Antalet barn per anställd är 4,8, samma antal som 2010. Snittet på barngruppernas storlek har ökat något från 15,4 år 2010 till 15,6 år 2011. Orsaken är en viss utökning i barngrupperna under våren p g a brist på lokaler. Under hösten har barngruppernas storlekar gått ner när fler lokaler har kunnat starta.

De totala lokalkostnaderna har ökat något beroende på upprustning av lokaler och gårdar. Lokalhyrorna samt driftskostnader har ökat då fler förskolor har startats. De nya kostar mer per barn än de äldre förskolorna.

Äldreomsorg

Utfall jämfört med budget

Äldreomsorgen visar ett balanserat resultat efter resultatöverföring. Resultatfonden till 2012 ökar med 4,1 miljoner kronor och uppgår därmed till 14,1 miljoner kronor. Alla utförarenheter, utom Årsta vård och omsorgsboende, visar överskott i sina resultat. Beställarenheten visar ett underskott om 9,0 miljoner kronor.

Beställarenhetens resultat beror på att antalet beslutade placeringarna under året är fler än de budgeterade och på ett ökat vårdbehov. Totalt har antalet

Verksamhetsberättelse Nämnd

placeringar minskat under året, dock inte till den budgeterade nivån. I snitt var totalt 36 placeringar fler jämfört budgeten.

Generellt ökade andelen placeringar något i högre nivåer under året. Detta syns även i statistiken över antalet biståndsbedömda hemtjänststimmar per person. De timmarna ökade stadigt från 44,6 i januari till 48,2 timmar i december. Antalet hemtjänststämmande totalt, både i ordinärt boende och i servicehusboende, visade motsatsen med en avtagande trend under året (se tabell Antal personer i olika omsorgsformer år 2011). Både antalet ärende och vårdtyngd inom heldygnsomsorg ökade något under året.

Tabell 18: Utfall jämfört med budget Äldreomsorg (mnkr)						
Verksamhet	Justerad budget 2011		Utfall 2011		Avvikels e Netto	Utfall 2010 Netto
	Kostnade r	Intäkter	Kostnade r	Intäkter		
Vård och omsorg	831,3	-126,7	853,6	-147,7	-1,4	26,6
varav:						
vård- och omsorgsboende			451,0	-102,5		
servicehus			141,1	-24,8		
hemtjänst			216,0	-17,6		
övrigt			45,5	-2,7		
Biståndsenheten	17,6	0,0	21,6	-0,1	-3,9	-0,2
Övergripande	29,9	-11,5	14,8	-5,8	9,4	0,2
Summa	878,8	-138,2	890,0	-153,5	4,1	26,7
Resultatfond från 2010					10,0	8,4
Överföring till 2012					-14,1	10,0
Summa efter resultatdisposition					0,0	25,1
Avvikelse i %					0,0 %	

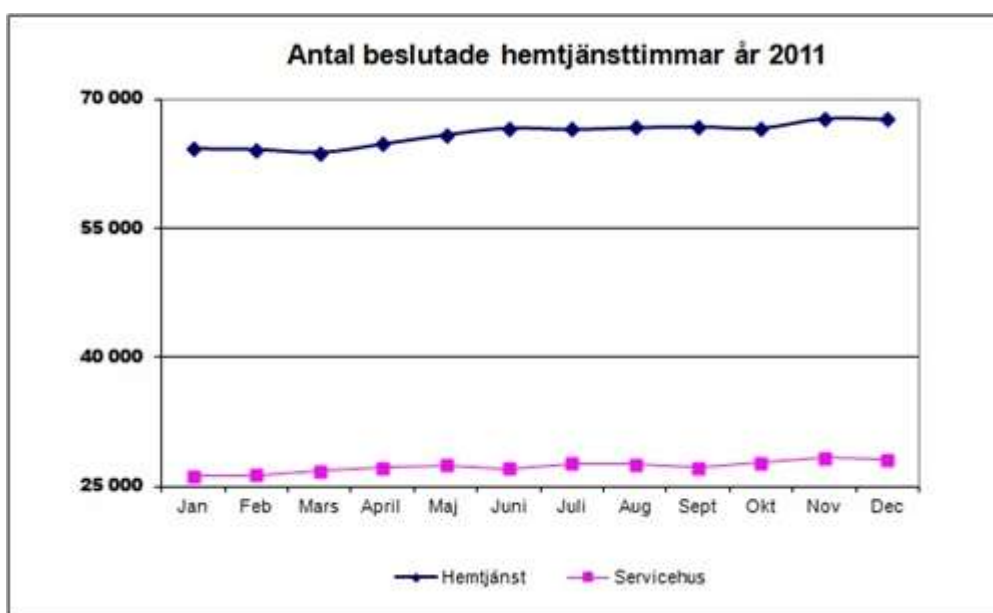
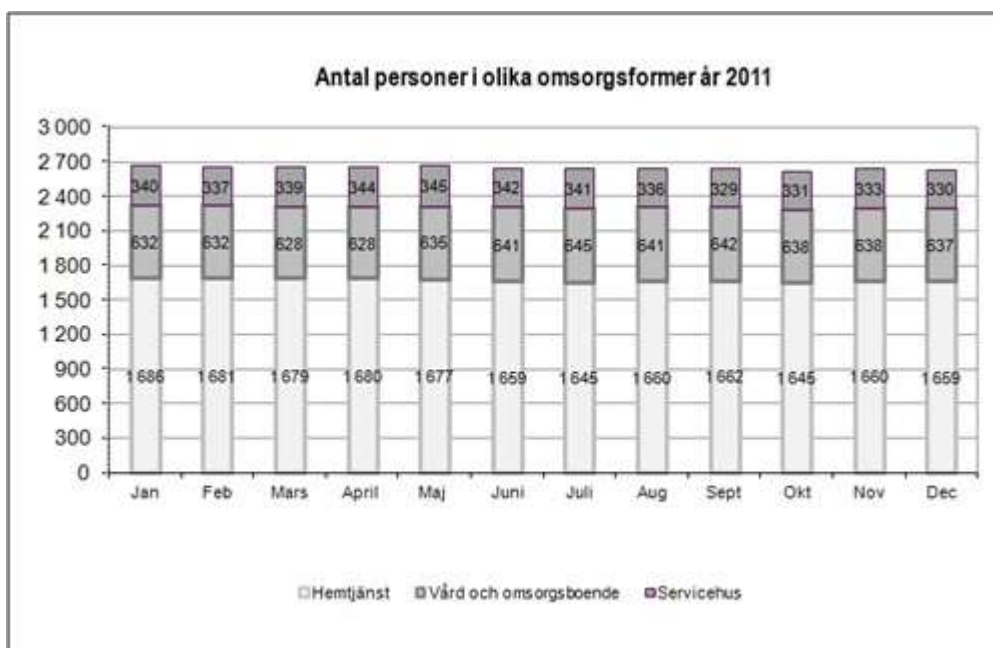
Jämförelse prognoser – utfall

Tabell 19: Jämförelse prognoser – utfall Äldreomsorgen (mnkr)			
	Bokslut	T2	T1
Netto	4,1	2,1	7,1
Resultatöverföring	-4,1	-1,4	-1,6
Slutligt resultat	0,0	0,7	6,0

I prognosen till T1 antogs att beställarenhetens antal placeringar skulle minska mer markant under resten av året och att den budgeterade nivån skulle uppnås. Den tillgängliga befolkningsprognosen som förutspådde en befolkningsminskning i de högre åldrarna och en svag minskning av antalet

biståndsbeslut under årets tre första månaderna, talade för det antagandet. Därför räknade äldreomsorgen med ett överskott då.

I samband med T2 räknades att beställarenheten skulle ha ett högre underskott än det faktiskt blev. Samtidigt var utförarenheterna försiktiga i sina prognoser. Osäkerheten angående beläggningen inom vård- och omsorgsboendena och inom hemtjänsten, gjorde att de räknade med en sämre prognos jämfört med bokslutet. Dessutom prognostiserade tre bland dem underskott. Det förklarar skillnaden mellan T2 och bokslutet.

Utförarenheternas resultat

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

Utförarenheterna visar ett sammantaget ett överskott om 4,5 miljoner kronor före överföring av resultatfonderna. Totalt ökar resultatenheterna fonden med 4,1 miljoner kronor.

Flera enheter har fått ökade nivåersättningar genom högre nivåer. Dessutom hade boendena sammantaget en 96 % beläggning och fick 4,5 miljoner kronor inom ramen för de särskilda medel som kommunstyrelsen beslutat om för demensboende för 2011.

Överskott blev 3,0 miljoner kronor inom hemtjänsten och 1,0 miljoner kronor inom vård- och omsorgsboendena (Se tabell 20-22).

Tabell 20: Utförarenheternas resultat hemtjänst (mnkr)					
	Budget- omslutning	Fond från 2010	Resultat 2011	Fond till 2012	Resultat i % av omslutning
Bandhagen/Örby	21,0	0,7	1,0	1,8	4,8 %
Stureby	17,7	0,4	0,2	0,6	1,1 %
Gullmarsplan	18,0	1,8	0,2	1,8	1,1 %
Dalen	19,9	1,6	0,3	1,9	1,5 %
Årsta	28,5	-0,3	0,3	0	1,1 %
Högdalen	19,1	0,6	1,0	1,6	5,2 %
Summa	124,2	4,8	3,0	7,7	2,4 %

Tabell 21: Utförarenheternas resultat vård- och omsorgsboende (mnkr)					
	Budget- omslutning	Fond från 2010	Resultat 2011	Fond till 2012	Resultat i % av omslutning
Rågsveds servicehus	33,1	1,6	1,5	3,1	4,5 %
Stureby sjukhem	128,0	0,5	0,7	1,2	0,5 %
Årsta sjukhem	49,9	1,8	-1,2	0,5	-2,4 %
Mårtensgården	30,3	0,3	0,0	0,3	0,0 %
Summa	241,3	4,2	1,0	5,1	0,4 %

Tabell 22: Utförarenheter Övrig verksamhet (mnkr)					
Övrig verksamhet	Budget- omslutning	Fond från 2010	Resultat 2011	Fond till 2012	Resultat i % av omslutning
Förebyggande	3,9	0	0,2	0	5,2 %
Kostenheten	19,2	1,0	0,3	1,3	1,6 %
Summa	23,1	1,0	0,5	1,3	2,2 %

Äldreomsorgen drev olika projekt för 6,0 miljoner kronor under 2011. Totalt disponerade äldreomsorgen 13,6 miljoner kronor 2011. I det beloppet ingår

Verksamhetsberättelse Nämnd

stimulansbidrag med 1,4 miljoner kronor som Socialstyrelsen beviljade i slutet av året. 7,7 miljoner kronor i projektmedel har överförts till 2012.

Kostnads- och intäktsutveckling

Intäkterna för hela äldreomsorgen minskade med 0,7 miljoner kronor, 0,5 % och kostnaderna ökade med 19,9 miljoner kronor, 2,3 % jämfört med 2010.

Bland intäkterna minskade försäljningen av platser med 6,9 %. Även intäkterna avsedda för finansiering av projekt minskade med 2,9 miljoner kronor jämfört med 2010. Däremot ökade hyresintäkterna med 7,8 %.

Kostnaderna har ökat överlag. Procentuellt har tele- och utbildningskostnaderna ökat mest, 26 % respektive 21,1 %. Kostnaderna för köp av vård och tjänster ökade främst på grund av prisindexeringarna och upphandlingen av nattinsatserna inom hemtjänsten som blev klar i slutet av 2010. Personalkostnaderna ökade med 1,9 % vilket i huvudsak beror på löneöversynen och personal/utökningarna inom demensvården. Tre kostnadsposter har minskat: inhyrd personal med 45,4 %, inventarier med 4,9 % och övriga kostnader 3,6 %.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Utfall jämfört med budget

Verksamheten har ett underskott efter resultatöverföring med 6,1 miljoner kronor. Underskottet är främst inom beställarenheten men även inom utförarenheterna för daglig verksamhet och Enskede gruppboende.

Tabell 23: Utfall jämfört med budget (mnkr)						
Verksamhet	Justerad budget 2011		Utfall 2011		Avvikels e Netto	Utfall 2010 Netto
	Kostnade r	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Gruppboende	113,1	-7,1	115,4	-6,9	-2,5	-0,5
Daglig verksamhet	64,5	-3,6	66,5	-3,1	-2,5	0,0
Personlig assistans	117,9	-71,0	123,3	-79,8	3,4	0,0
Övrigt, hemtjänst mm	54,7	-6,3	53,7	-4,8	-0,5	-1,7
Korttidshem	17,0	-1,2	17,9	-1,1	-1,0	0,0
Biståndsenhet adm	10,2	0,0	12,0	0,0	-1,8	0,3
Adm. ledning	2,2	0,0	2,9	-0,1	-0,6	-0,3
Summa	379,6	-89,2	391,7	-95,8	-5,5	-2,2
Resultatfond från 2010					1,1	2,5
Överföring till 2012					-1,7	-1,1
Summa efter resultatdisposition					-6,1	-0,8
Avvikelse i %					-2,1%	

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

För biståndsinsatser redovisas ett underskott om 10,0 miljoner kronor vilket förklaras av att vissa utförare ännu inte accepterat LSS-pengen som ersättning. Detta gäller främst barnboenden. Ett ökat behov av korttidsvistelse och permanent boende på sjukhem för personer som varit medicinskt färdigbehandlade och som inte haft förmåga att ta emot insatser i hemmiljö. I övrigt förklaras underskottet med högre kostnader för turbundna resor inom daglig verksamhet samt kostnader för inhyrd personal på biståndsenheten.

Jämförelse prognoser – utfall

Skillnaden mellan prognoserna beror främst på ökade intäkter på assistansenheten.

Tabell 24: Jämförelse prognoser – utfall Stöd och service till personer med funktionsnedsättningar (mnkr)			
	Bokslut	T 2	T 1
Netto	-5,5	-6,4	-3,4
Resultatöverföring	-0,6	0,5	0,0
Slutligt resultat	-6,1	-5,9	-3,4

Utförarenheternas resultat

Utförarna redovisar totalt ett överskott om 6,2 miljoner kronor.

Underskottet inom daglig verksamhet beror på att verksamheten under året har haft en outnyttjad kapacitet på grund av att antalet inskrivna brukare varit färre än antalet möjliga platser.

Underskottet på Enskedes gruppboendestäder beror på högre personalkostnader än budgeterat.

Årsta-Stureby gruppboendestäder är resultatenhet och tar sitt överskott om 0,6 miljoner kronor till 2012. Överskottet beror på ökade nivåer samt en effektivare schemaläggning.

Assistansenheten har under året haft ökad efterfrågan samtidigt som man anpassat sin organisation kontinuerligt vilket resulterat i minskade personalkostnader och högre intäkter än förväntat.

Tabell 25: Utförarenheternas resultat (mnkr)					
Verksamhet	Budget-omslutning	Fond från 2010	Resultat 2011	Fond till 2012	Resultat i % av omslutning
Daglig verksamhet	4,7	0,0	-0,1	0,0	-2,1 %
Gruppboendestäder Årsta/Stureby	23,3	1,1	0,6	1,7	2,6 %
Gruppboendestäder Enskede	18,3	0,0	-0,1	0,0	-0,5 %
Assistansenheten	96,3	0,0	5,8	0,0	6,0 %

Verksamhetsberättelse Nämnd

Summa	142,6	1,1	6,2	1,7	4,3 %
--------------	--------------	------------	------------	------------	--------------

Kostnads- och intäktsutveckling

Nettokostnaderna har ökat med 20,9 miljoner kronor, varav knappt hälften beror på prestationsökningar och resten är pris- och löneökningar. Kostnaderna har ökat med 22 miljoner kronor och intäkterna med 1,1 miljoner kronor. Kostnadsförändringen består av 34,3 miljoner kronor ökade kostnader för köp av vård och tjänster inklusive resor och transporter. Personalkostnader har minskat med 12,9 miljoner kronor som beror på upphandlingen av två verksamheter i början av året, vilket har direkt samband med kostnadsökningen för köp av vård och tjänster av entreprenörer. Lokalkostnader har ökat med 0,6 miljoner kronor.

Intäktsökningen beror på högre hyres- och kostersättningar.

Tabellen nedan visar förändringen i genomsnittligt antal personer/timmar mellan 2010 och 2011. Förändringen inom prestationsrelaterade verksamheter förklarar nettokostnadsökningen. Inom hemtjänsten har behovet minskat under året. Inom personlig assistans har flera brukare beviljats mer LASS timmar.

Tabell 26: Antal personer		Snitt 2010	Snitt 2011
Daglig verksamhet		201	232
Korttidshem, barn		70	69
Bostad med särskild service, vuxna		112	116
Hemtjänst	Antal timmar	4 921	4 693
	Antal personer	202	195
Personlig assistent	Antal timmar	52 455	55 820
	Antal personer	126	128

Fritid och kultur

Utfall jämfört med budget

Verksamhetsområdet visar ett överskott om 3,6 miljoner kronor varav 3,0 miljoner reserverades i samband med verksamhetsplanen för att täcka andra verksamheters eventuella underskott. Förvaltningen fick i samband med tertiärrapport 1 ökad budget för kollo med 0,6 miljoner kronor.

Tabell 27: Utfall jämfört med budget Fritid och kultur (mnkr)						
Verksamhet	Justerad budget 2011		Utfall 2011		Avvikelse Netto	Utfall 2010 Netto
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter		
Kultur	1,3	0,0	1,1	0,0	0,2	0,2
Konsument	0,5	0,0	0,4	0,0	0,1	0,0
Fältassistenter	3,6	0,0	3,4	0,0	0,2	0,0

Verksamhetsberättelse Nämnd

Öppna mötesplatser	26,9	-2,0	27,1	-2,2	0,0	-0,4
Kollo	3,8	-1,3	3,5	-1,3	0,3	0,3
Övergripande	3,0	0,0	0,0	0,0	3,0	6,0
Gemensamt	2,9	0,0	2,8	0,3	-0,2	-0,1
Summa	42,0	-3,3	38,3	-3,2	3,6	6,0
Avvikelse i %					9,3 %	

Jämförelse prognoser – utfall

Tabell 28: Jämförelse prognoser – utfall Fritid och kultur (mnkr)			
Mnkr	Bokslut	T 2	T 1
Netto	3,6	3,1	3,0

Utförarenheternas resultat

Utförarna redovisar totalt ett överskott om 0,1 mnkr, vilket beror på något lägre personalkostnader än budgeterat.

Tabell 29: Utförarenheternas resultat (mnkr)

	Budget- omslutning	Resultat 2010	Resultat i % av omslutning
Fritid område 3 (Rågsved, Hagsätra)	5,8	0,0	1,8 %
Fritid område 4 (Örby, Högdalen, Bandhagen)	7,2	0,1	0,0 %
Fritid område 5 (Stamparken, Träffpunkt Enskede, Träffpunkt Stureby)	2,6	0,0	0,0 %
Summa	15,6	0,1	0,6 %

Kostnads- och intäktsutveckling

Nettokostnaderna är 0,8 miljoner kronor högre än 2010 varav öppna mötesplatser utgör 0,6 miljoner kronor.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Utfall jämfört med budget

Utfallet för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder är 6,3 miljoner kronor högre än budgeterat varav kostnader för ekonomiskt bistånd utgör 7,7 miljoner kronor. Det genomsnittliga antalet hushåll har minskat från 1 536 till 1 446 och månadskostnaden är i snitt 0,6 miljoner kronor lägre än den var år 2010. Medelbidraget per hushåll var 7 971 kr 2011. Det är 55 kr, 0,7 % högre än 2010.

Arbetsmarknadsåtgärder visar ett överskott om 1,4 miljoner kronor vilket främst beror på lägre kostnader för OSA-anställda än budgeterat.

Tabell 30: Utfall jämfört med budget Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder (mnkr)

Verksamhet	Justerad budget 2011		Utfall 2011		Avvikels e Netto	Avvikels e 2010
	Kostnade r	Intäkter	Kostnade r	Intäkter		
Arbetsmarknadsåtgärde r	18,1	-9,7	16,3	-9,3	1,4	1,8
Ekonomiskt bistånd	130,6	-3,2	136,9	-3,7	-5,9	4,4
Handläggning	31,5	-0,3	32,1	-0,5	-0,4	-1,3
Övergripande	0,0	0,0	1,8	-0,3	-1,4	
Summa	180,2	-13,2	187,1	-13,8	-6,3	4,9

Verksamhetsberättelse Nämnd

Avvikelse i %		3,8 %	
---------------	--	-------	--

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

Jämförelse prognoser – utfall

Det minskade underskottet i jämförelse med tertialrapporterna beror främst på ökad budget ram med 7,5 miljoner kronor.

Tabell 31: Jämförelse prognoser - utfall Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder (mnkr)			
	Bokslut	T 2	T 1
Netto	-6,3	-12,0	-17,2

Kostnads- och intäktsutveckling

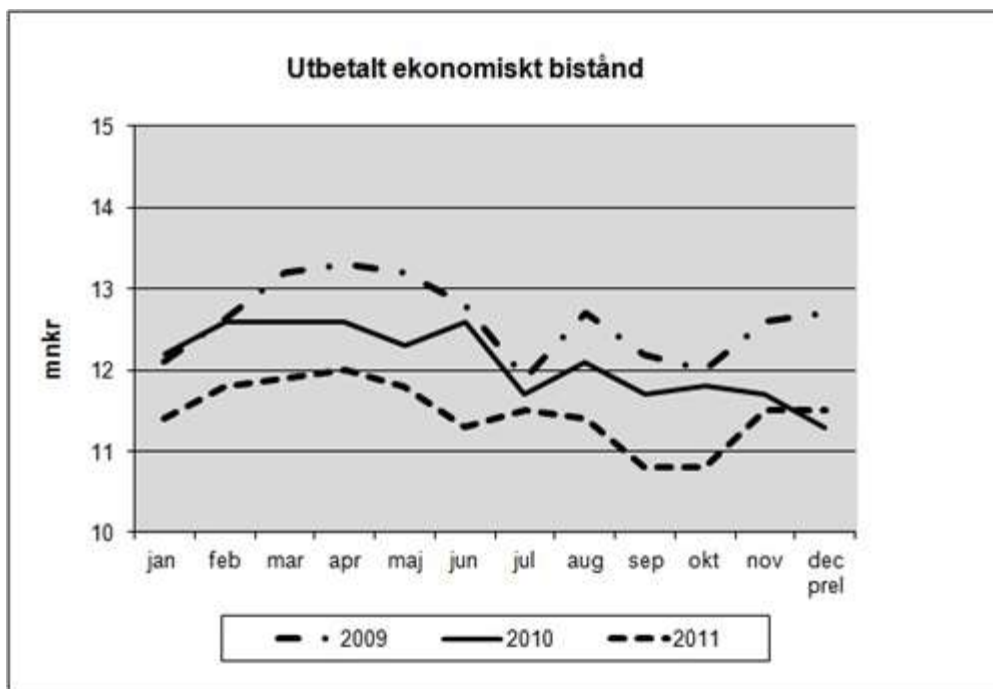
Nettokostnaderna för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder har minskat med 9,2 miljoner kronor jämfört med bokslut 2010.

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd, inklusive handläggning, har minskat med 8,7 miljoner kronor.

Lönekostnaderna för ferieungdomar har ökat med 0,7 miljoner kronor jämfört med 2010. Även under 2011 har förvaltningen fått extra medel för ferieungdomar motsvarande 1,5 miljoner kronor från Söderortsvisionen samt 0,2 miljoner kronor för sommarjobb inom demensvården.

Kostnaderna för OSA-anställda har minskat med 2,3 miljoner kronor, vilket bland annat beror på att flera anställningar avslutades under början av 2011 och att det tog ett tag innan nya var rekryterade. Det har även varit en svårighet att hitta arbetsplatser vilket lett till att alla platser inte kunnat bemannas.

Antal hushåll har minskat från ca 1 495 i början av året till 1 394 i slutet. Främst är det gruppen arbetslösa som minskar. Antalet ungdomar har minskat från 208 i början av året till 162 i slutet. Även antalet personer med socialmedicinska skäl och sjukskrivna har minskat under året.

Resultatenheter

Resultatenheterna hade från år 2010 med sig ett positivt saldo på sammanlagt 34,0 miljoner kronor i resultatfonden. Resultatenheterna redovisar ett sammanlagt överskott med 6,3 miljoner kronor för årets verksamhet. 5 av de 26 resultatenheterna hade underskott. Några enheter har större överskott än som kan föras vidare. Det gör att fonden slutligen ökar med 4,5 miljoner kronor. När hänsyn har tagits till tidigare resultatfond har samtliga resultatenheter positiva resultat med sig till år 2012. Totalt finns det 38,5 miljoner kvar i resultatfonden till år 2012.

Närmare kommentarer och fördelning per enhet återfinns under respektive verksamhetsområde. En sammanställning finns även i bilaga 1b.

Analys av balansräkning

I balansräkningen redovisas stadsdelsnämndens tillgångar och skulder vid början och slutet av året. I nedanstående tabeller redovisas en sammanfattning. I bokslutsbilagan finns balansräkningen i sin helhet.

Tillgångar

Förvaltningens balansomslutning är samma som bokslut 2010. Likvida medel har minskat med 0,1 miljoner kronor som en följd av att antalet förskottskassor minskat genom att kort används i större utsträckning. Kundfordringar har minskat med 1,5 miljoner kronor, vilket beror på att vår försäljning av platser inom olika vård- och omsorgsverksamheter minskat som en följd av att verksamheter har lagts ut på entreprenad. Förutbetalda kostnader och upplupna

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

intäkter är oförändrade. Övriga kortfristiga fordringar har minskat med 5,6 miljoner kronor vilket beror på att det 2010 var ökade fordringar på försäkringskassan för utförda assistanstimmar. Dessa ligger nu i fas.

Anläggningstillgångar har ökat med 7,1 miljoner kronor som en följd av ökade investeringar i parker och inventarier.

Skulder och eget kapital

Leverantörsskulder har ökat med 4,4 miljoner kronor, vilket hänför sig till externa leverantörsskulder. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har minskat med 9,3 miljoner kronor som en följd av att det 2010 var många underhållsätgärder vid förskolor där fakturor ännu inte kommit in.

Eget kapital har inte ändrats mellan åren minskat med 4,8 miljoner kronor som en följd av förändringar i balansräkningen. Eget kapital för en stadsdelsförvaltning har inte samma innebörd som eget kapital i ett vanligt företag.

Årets avsättning till resultatfonder uppgår till 4,5 miljoner kronor.

Förvaltningens förskottskassor uppgår till 0,2 miljoner kronor.

Stadsdelsförvaltningens limit för förskottskassor uppgår till 0,4 miljoner kronor.

Tabell 32: Tillgångar (mnkr)	2011	2010
Likvida medel, klientmedel och förskottskassa	0,2	0,3
Kundfordringar, bl.a. hemservice- och barnomsorgsavgifter	20,1	21,6
Förutbetalda kostnader, bl. a. hyror och upplupna intäkter	48,7	48,6
Övriga kortfristiga fordringar	1,0	6,6
<i>Summa omsättningstillgångar</i>	70,0	77,1
Anläggningstillgångar	66,2	59,1
Summa Tillgångar	136,2	136,2

Tabell 33: Skulder och eget kapital (mnkr)	2011	2010
Leverantörsskulder	95,0	90,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	56,9	66,2
Diverse kortfristiga skulder	0,2	0,2
Övriga kortfristiga skulder	0,0	0,0
<i>Summa skulder</i>	152,1	157,0
Eget kapital	-16,0	-20,8
Summa skulder och eget kapital	136,2	136,2

Investeringar

Investeringar i parker

Utfallet för investeringar i parker visar ett överskott med 0,1 miljoner kronor.

Dessa begärs ombudgeras till 2012 för och förs till Dalbotten i Högdalen.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Tabell 34: Utfall jämfört med budget – Parkinvesteringar (mnkr)					
Objekt	Justerad budget 2011		Utfall 2011		Avvikelse
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto
Blåsutparken (Johanneshov)	2,0	0,0	1,8	0,0	0,2
Vättersparken (Årsta)	1,6	0,0	1,6	0,0	0,0
Dalen	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0
Storängsparken (Årsta)	1,2	0,0	1,2	0,0	0,0
Dalbotten (Högdalen)	0,6	0,0	0,7	0,0	-0,1
Summa	5,7	0,0	5,6	0,0	0,1
<i>Avvikelse i %</i>					<i>1,8 %</i>

I Storängsparken har lekplatsupprustningen påbörjats med bland annat markarbeten och ny lekutrustning. I Vättersparken har markarbeten påbörjats, bland annat schaktning och för ny pumpgrop samt ledningsarbeten. I projektet ingår även kostnader för bygglov, besiktningsman och ny elservis. Båda projekt fortsätter under 2012.

I Dalbotten har omfattande slyröjningar genomförts samt komplettering med nya parkbänkar och ny plantering. Blåsutparken har färdigställts med en ny lekplats och ny utrustning, ombyggnad till boulevanor vid platsen för den förra lekplatsen samt viss slyröjning i skogspartiet. Belysningsarbeten vid den befintliga bollplanen återstår och genomförs 2012. För Dalens allé har ett upprustningsprogram tagits fram och samråd har hållits.

Övriga investeringar

Av budgeten för övriga investeringar har 4,5 miljoner kronor, 48 % använts. Förvaltningen har inte bedömt att det funnits behov av att använda mer. Främst har investeringar gjorts genom byte av armaturer och underhållsåtgärder inom vissa förskolor.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt för stadsdelen.

Betydande projekt som inte är investeringar

Ej aktuellt för stadsdelen.

Ombudgeteringar

Ombudgetering begärs med 0,1 miljoner kronor för parken Dalbotten i Högdalen, som tas från överskottet på Blåsutparken.

Medel för lokaländamål

Medel för lokaländamål redovisas i bilaga 1.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Övrigt

Ny vårdform inom psykiatrin

Medel har använts till verksamheten Valvet i Bandhagen. Resterande del har överförts till 2012 då de bokfördes som en extern intäkt.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

● Uppfylls helt

I stadsdelen finns en mångfald av utförare och verksamheter, som kan tillgodose olika behov och önskemål. Brukare informeras exempelvis via webb och i kontakten med biståndshandläggare om möjligheten att välja utförare. Arbetet med upphandlingar har under året i stort följt nämndens aktivitetsplan.

Genomförda upphandlingar

Under året har upphandling genomförts avseende gruppboendestäder och servicebostad för personer med funktionsnedsättning, parkskötsel i Enskede samt vinterväghållning i Vantör. Även driften av konsumentvägledning har blivit upphandlad och verksamhetsövergången har skett. Avtal för städ i verksamhetslokaler och i enskilda hem tecknades i början av året. I slutet av året kunde även tilldelningsbeslut fattas och avtal tecknas avseende verksamhetsdriften av två nya verksamheter. Det handlar om daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning, Kombi Café och Dalens arbetsgrupper samt gruppboendestäder inom socialpsykiatrin för personer med psykisk funktionsnedsättning på Hagsätravägen och i Dalen. VIDA omsorg och utbildning AB respektive Aleris Omsorg AB tar över verksamheterna den 1 mars 2012. Likaså har centralupphandling skett av verksamhetsdriften av Årsta vård- och omsorgsboende. Upphandlingen har administrerats av Serviceförvaltningen och avtal har tecknats av stadsdirektören. Även där sker verksamhetsövergången den 1 mars 2012 då KOSMO tar över verksamheten.

En avvikelse noteras avseende verksamhetsövergången i samband med upphandlingen av service- och gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning. Enligt aktivitetsplanen skulle övergången ha skett i februari 2011, men på grund av en överprövning av upphandlingen sköts verksamhetsövergången fram till juni 2011.

Förlängda avtal

Stadsdelsdirektören har på delegation av nämnden fattat beslut om att förlänga avtalen med Unga Örnar avseende driften av Rågdalens parklek till 2012-11-30, med Stockholm Youth District AB avseende fritidsområde 1 och 2 till 2013-05-31, med Stockholm Entreprenad avseende driften av parkskötsel inom Årsta till 2013-09-30 och med Äldrelin i Stockholm AB avseende verksamhetsdriften på Enskededalens Servicehus till 2014-09-30. Mindre avtal som förlängts är de om distribution av mat och dagligvaror inom hemtjänsten

Verksamhetsberättelse Nämnd

till 2013-02-28 samt medicinsk fotvård till 2012-12-31. Även parkskötselavtalet i Vantör har förlängts till 2013-09-30.

Planerade upphandlingar

Nästa verksamhet som planeras bli konkurrensutsatt är äldreomsorgens kostenheter samt transporter av mat. Förvaltningen har påbörjat planeringen.

Övrigt

Förvaltningen har även fortsatt att delta i gemensamma och centrala upphandlingar avseende köp av varor och tjänster av rutinmässig beskaffenhet till olika verksamheter. Några framställningar om utmaningar har inte inkommit till nämnden.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Administrationns andel ● av de totala kostnaderna (alla nämnder)	3,54 %	3,6 %	minska	2011
Antal tävlande i ● kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	5 st	5 st	tas fram av nämnden	2011

NÄMNDMÅL:

Förvaltningens resurser ska utnyttjas effektivt

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att målet är uppfyllt.

Synpunkter och klagomål

Förskola och fritid

Under året har 158 klagomål inkommit varav endast 1 från fritiden som var en önskan från ungdomarna om senare stängning på fredagar och lördagar. Diskussioner har förts med berörd personal och ofta också med alla medarbetare på APT kring åtgärder/förbättringar avseende det aktuella klagomålet eller förbättringsförslaget. Man har sett över rutiner, handlingsplaner eller arbetssätt samt diskuterat bemötande. Organisation och personalens tjänstefördelning har ibland också setts över. Den fysiska miljön/säkerheten har kontrollerats. I ett fall har man planerat för ett förbättringsarbete på en förskolegård. Antalet synpunkter/klagomål har ökat successivt de senaste åren, År 2010 inkom 123 klagomål och året innan endast 49. Ökningen beror troligtvis på att rutinerna för

Verksamhetsberättelse Nämnd

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 08-508 14 000, Fax 14 444
eav@stockholm.se

www.stockholm.se

klagomålshanteringen blivit mer kända, det har blivit enklare att lämna klagomål digitalt och möjligheterna till inflytande har ökat.

Individ- och familjeomsorgen

Under året har 86 klagomål dokumenterats varav synpunkter på bemötande och tillgänglighet är mest förekommande. Antalet redovisade synpunkter/klagomål har sjunkit sedan föregående år med ett femtiotal. Orsaken till detta är oklar.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Totalt har 53 klagomål/synpunkter inkommit under året, de allra flesta avser bemötande. Kompetensutveckling av personal och diskussioner kring värdegrundsfrågor är några av de åtgärder som vidtagits. Antal klagomål har ökat sedan 2010. En anledning kan vara införande av kvalitetsråd och säkring av rutinen så att fler klagomål dokumenteras.

Äldreomsorg

294 klagomål har inkommit till äldreomsorgen under 2011. Flertalet klagomål under tertial 1 handlade om problem med ny städentreprenör inom hemtjänsten, vilket har åtgärdats under året.

Några klagomål gällde utebliven/försenad insats p g a transportproblem till Solgården, även det är åtgärdat under året. De klagomål som handlat om saknade komponenter till måltid eller leverans till fel enhet har lösts omgående.

Av klagomålen under tertial 2 handlade 26 om utebliven/försenad insats gällande städning och nattinsats. Rutiner har ändrats och samtal har förts med aktuella underleverantörer (städfirma och nattpatrull). Tydliga åtgärdsplaner har begärts. Situationen gällande städfirman har förbättrats jämfört med tidigare. I en del fall av utebliven insats har det handlat om missförstånd som kunnat lösas direkt.

Under tertial 3 inkom 61 klagomål varav 21 gällde mat från kostenheten där rättelse skett omgående till kund. Flera klagomål gällde brisande bemötande där samtal förts med berörd medarbetare.

Dessutom har 221 klagomål inkommit till äldreomsorgens beställarenhet avseende privata utförare under året. Även här har flertalet klagomål handlat om utebliven/försenad insats. Klagomålen har framförts till respektive utförare och rättelse har begärts.

Stadsmiljö

Under året har totalt 2 991 synpunkter och frågor som rör Enskede-Årsta-Vantör inkommit till driftcentralen som administreras av trafikkontoret. Flest synpunkter har handlat om trafikkontorets vinterväghållning på gatumark. Ca 27 % (811 st) av samtliga synpunkter som inkommit har rört stadsdelsförvaltningens ansvarsområde, framförallt synpunkter på barmarksrenhållning på parkmark. Samtliga synpunkter ses över och åtgärdas där det är möjligt. Alla inkomna synpunkter till driftcentralen har också gått till förvaltningens entreprenörer. Utöver de synpunkter som kommit via driftcentralen har förvaltningen dagligen

Verksamhetsberättelse Nämnd

tagit emot frågor, synpunkter och önskemål via mail och telefon som rör parker i stadsdelsområdet.

Övrigt

Internkontroll

Förskola och fritid

Flera enheter har vidareutvecklat sitt introduktionsmaterial för nyanställda. Årlig information har skett på APT om sekretess och Pul. Implementering av den reviderade läroplanen för förskolan och den nya skollagen, som båda trädde i kraft 1 juli 2011, har skett såväl inom enheterna som övergripande med föreläsningar för all personal. För att ytterligare förbättra uppföljningen samt nå en jämnare kvalitet mellan stadsdelens förskolor, har ett gemensamt utvecklingsarbete kring resultatbaserad styrning genomförts under hösten; "TUFF" (tydlig uppföljning för förskolan). En genomgång har skett av vilka handlingsplaner som finns och vilka som ska finnas på förskolorna. Nya gemensamma handlingsplaner har utarbetats avseende allergier och läkemedelshantering. I de anställningar som gjorts under året har rekryteringsprocessen utförts med stor noggrannhet.

Det finns två fritidsverksamheter som bedrivs i privat regi; AB Syd (Årsta fritidsgård, Östberga fritidsgård, Dalens kvartersgård och parkleken Backen) och Unga Örnar (Rågdalens parklek 4 tim/dag). Förvaltningen har haft ett formellt uppföljningsmöte med var och en av de två privata entreprenörerna. Mötena protokollfördes och utgjorde underlag till ett tjänsteutlåtande som redovisades vid ett nämndsammanträde. Då det gäller AB Syd har två spontana besök ägt rum i verksamheterna och möten med företagets ledningsgrupp har ägt rum fyra gånger. Avseende Unga örnar har ett par spontanbesök ägt rum och kontakt har hållits via telefon och mail. Rapportering från fältassistenter som kontinuerligt besöker verksamheterna har skett vid minst ett tillfälle i veckan.

Individ- och familjeomsorgen

Internkontrollen på enheterna har skett utifrån deras risk- och väsentlighetsanalyser. Utförarenheten för socialpsykiatri har under året arbetat med en rutinpärm för att det ska bli enklare och tydligare för medarbetarna vilka rutiner som gäller både utifrån medarbetarskapet och i förhållande till brukarna. För att säkerställa att åtagandena inom Mottagningsenheten och Försörjningsstödsenheten vad gäller utredningsarbetet har genomförts har alla grundutredningar gått genom av biträdande enhetschef. Vidare har frågor kring hot och våld tagits upp på varje APT. Inom öppenvård för vuxna har lokala säkerhetsrutiner tagits fram för lägenhetsverksamheten i Rågsved och för Valvets och Gullmarsplans beroendemottagning har de reviderats.

Internkontrollen på avdelningsnivå har skett genom att enhetscheferna kontinuerligt, på APT, har följt upp medarbetarnas arbetsmiljö och arbetsbelastning. Avdelningschef i sin tur har vid uppföljningssamtal med

Verksamhetsberättelse Nämnd

respektive enhetschef, följt upp såväl arbetsbelastning som övrig arbetsmiljö. Förvaltningen har under andra hälften av 2011 förstärkt antalet socialsekreterare på Försörjningsstödsenheten för att särskilt arbeta med personer som har ett långvarigt bidragsberoende. Arbetsplaner har gått igenom och uppdaterats för ärenden som varit aktuella mer än 3 år samt alla ungdomsärenden som varit aktuella mer än 9 månader. Stickprovskontroll av anmälningslistor, för att kontrollera att delegationsordningen har följts har genomförts - utan anmärkning.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Internkontrollen på enheterna har skett utifrån risk- och väsentlighetsanalyserna. Vidtagna åtgärder för året har bl.a. varit genomgång av säkerhetsrutiner på APT och konferenser, upprättande av riskanalyser och handlingsplaner samt utbildningssatsning i hot- och våld. För att säkerställa dokumentationen har utförarenheterna tagit fram en gemensam rutin för dokumentation samt utsett dokumentationsombud. Brukarnas rutiner och stöd- och servicemappar har kontinuerligt uppdaterats och förändringar förankrats på konferenser. Assistansenhetens medarbetare genomgått en webbaserad brandutbildning. Arbetsmiljön har följts upp under året enligt förvaltningens anvisningar för systematiska arbetsmiljöarbete.

På avdelningsnivå har, i samband med verksamhetsuppföljningar, stickprov beträffande rutiner för privata medel, klagomålshantering, dokumentation, genomförandeplan och rutiner för hot- och våld genomförts. Enheterna har arbetat med att åtgärda de brister som påfunnits, bl.a. genom att säkra för att rutinerna för stödet till brukarna följs.

Nämndens internkontrollplan har följts upp vid verksamhetsuppföljningar, bland annat har rutiner för hot och våld samt att brandsyn genomförs kontrollerats. Vissa brister har påträffats vilka enheterna får i uppdrag att åtgärda. En checklista för vägledning till enheterna om rutiner för säkerhetsförebyggande arbete och kris- och katastrofsituationer har utarbetats av utredargruppen.

Under året har verksamheter på entreprenad följts upp genom verksamhetsbesök, avtalsuppföljningar samt avstämningsmöten.

Äldreomsorg

Samtliga enheter har följt upp sina handlingsplaner för risk- och väsentlighetsanalys. Granskning av genomförandeplaner och löpande dokumentation har skett av ledningen för respektive enhet förutom de granskningar som sker inom ramen för de verksamhetsuppföljningar som äldreomsorgen genomför. Inom alla enheter finns en kvalitetsgrupp som följer upp rutiner och verksamhetsutveckling. Egenkontroll av matlådor har genomförts inom berörda enheter. Flera hemtjänstenheter har granskat att rutinerna för hantering av privata medel efterföljs. Rutiner och policydokument har uppdaterats. Resultatet från en enkät till medarbetarna inom Enskededalens hemtjänst visar att medarbetarna i stor utsträckning känner att de hinner utföra sina arbetsuppgifter och att de är nöjda med sina insatser till brukarna.

Verksamhetsberättelse Nämnd

På avdelningsnivå har internkontrollen skett genom granskning av genomförandeplaner och löpande dokumentation har skett inom ramen för de verksamhetsuppföljningar som genomförts. Resultatet visar på brister och förbättringsarbete fortgår fortlöpande genom individuellt stöd inom enheterna. Att rutiner finns och efterlevs för egenkontroll av kost, reservrutiner vid datatekniska problem, obehörigt intrång i lokaler, stöld hos brukare samt genomgång av policys har följts upp i samband med de dialogmöten som hållits med enheterna under 2011. Diskussion har då även förts om arbetet med att minska sjukfrånvaron och följa personkontinuiteten till brukarna. Samtliga enheter bedriver ett fortlöpande arbete under året i dessa frågor.

Nämndens internkontrollplan har följts upp på flera sätt. Under 2011 har rutiner för krissituationer inventerats inom samtliga enheter. En checklista har utformats som vägledning till enheternas säkerhetsförebyggande arbete. Inom beställarenheten har granskning av ej verkställda beslut genomförts. Kontroll har skett angående om den enskilde fått erbjudande om plats varannan månad utifrån gällande beslut och om detta dokumenterats. Av sju slumpmässigt utvalda ärenden har sex fått erbjudande med rätt intervall och dokumentation har förts. I ett fall saknas dokumentation om att erbjudande har lämnats varannan månad. Detta har nu åtgärdats. Genomgång av gällande delegationsordning har införts som en punkt på checklistan för introduktion av nyanställda inom äldreomsorgens beställarenhet. Inom ramen för de verksamhetsuppföljningar som genomförs inom äldreomsorgen har rutinerna för egenkontroll av kost granskats. Brister finns och arbetet följs kontinuerligt upp. Enheterna erhåller stöd i det fortsatta arbetet i att komma tillrätta med bristerna. Granskning av dokumentation har även genomförts både vid verksamhetsuppföljningar och genom enheternas egen internkontroll. Arbetet med handledning och stöd utifrån varje medarbetare behov fortsätter fortlöpande.

Internkontroll av annan utförare har skett vid genomförda verksamhetsuppföljningar. Granskning skett av de delar som ingår i den uppföljningsmall som äldreförvaltningen utarbetat. Detta gäller frågor om rutiner finns upprättade och uppvisande av klagomålsredovisning. Här har även den sociala dokumentationen granskats – av totala antalet ärenden per hemtjänstenhet granskas 10% och motsvarande siffra för vård- och omsorgsboenden 25%.

Brukarundersökningar, inspektioner m.m.

Brukarundersökningar

Stadsmiljö

Stadsledningskontoret beställer varje år en medborgarundersökning för stadsmiljö i hela staden. Sammantaget har resultaten för Enskede-Årsta-Vantör förbättrats sedan föregående år, särskilt i frågor som rör renhållning och skötsel av parker och grönområden. Andelen som är nöjda har ökat från föregående år. 58 % av de tillfrågade i Enskede-Årsta-Vantör anser att det är rent och städat i den egna stadsdelen. 56 % är nöjda med renhållningen av gator och torg. 58 % av de

Verksamhetsberättelse Nämnd

tillfrågade i Enskede-Årsta-Vantör anser att skötseln och städningen av parker och grönområden tas om hand på ett bra sätt, och är en ökning från 2010, då andelen var 55 %. 86 % av de tillfrågade i Enskede-Årsta-Vantör anser att Stockholm erbjuder en stadsmiljö som är fin att bo och leva i, vilket är en högre andel än för staden totalt (84 %).

För frågor som rör trygghet är resultaten för Enskede-Årsta-Vantör något sämre än för staden totalt. Resultaten för Enskede-Årsta-Vantör är förhållandevis bättre än för staden totalt avseende frågor som rör tillgänglighet, även om resultatet försämrats något sedan föregående år.

Förskola och fritid

Nedan presenteras det samlade resultatet för stadsdelen avseende 2011 års brukarundersökning; förskoleundersökningen (förra årets siffror inom parantes). För att undersökningen ska fylla syftet att utveckla den pedagogiska kvalitén har resultatet av undersökningen redovisats per förskoleenhet (område), per förskola och per avdelning. Personalen har givit feedback på enkätsvaren till föräldrarna och använt resultaten som ett av underlagen till förbättringsarbetet. Vid jämförelser mellan förskolorna kan man utläsa stora variationer såväl vad gäller svarsfrekvens som resultat. Svarsfrekvensen ligger mellan 51 % - 100 % och man kan se att den över lag är lägre i de områden föräldrarna till stor del har ett annat modersmål. NFI (nöjd föräldraindex) blev oförändrat 70 (70), staden 71. Utveckling och lärande är oförändrat 75 (75), staden 77. Normer och värden låg något lägre 83 (85), staden 85. Barnens inflytande ligger något lägre 75 (76), staden 77. Samverkan med föräldrar ligger något högre 74 (73), staden 76.

Individ- och familjeomsorgen

Utförarenheten för socialpsykiatri har genomfört en egen brukarundersökning inom stödboendet, boendestödet, sysselsättningsverksamheterna och träfflokalen samtidigt som staden genom utrednings- och statistikkontoret (USK) har gjort en jämförande enkätundersökning inom socialpsykiatri. Sammanfattningsvis är brukarna inom socialpsykiatri i stort sett nöjda med insatserna. Ett förbättringsområde är att enheten behöver bli tydligare på hur brukarna kan framföra synpunkter och klagomål.

Enheten för öppenvård vuxna har för tredje året i rad genomfört en brukarenkät som visade goda resultat när det gäller delaktighet, kompetens och tillgänglighet. Även här är ett förbättringsområde att informera brukarna om hur de kan lämna synpunkter och klagomål.

En gemensam brukarundersökning genomfördes på avdelningen under hösten. Resultatet är dock inte helt tillförlitligt och metoden behöver utvecklas till nästa år. Resultatet ger dock en vink om vad klienterna/brukarna anser och inom vilka områden förvaltningen/enheterna behöver bli bättre.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Den stadsövergripande brukarundersökningen visar på försämrade resultat jämfört med 2010. Resultaten kommer att analyseras och presenteras med redan vidtagna och planerade åtgärder i ett separat nämndärende under våren 2012.

Äldreomsorg

Enkät sociala mötesplatser

Enheten för förebyggande verksamhet har genomfört en egen undersökning inom de öppna mötesplatserna. Ytterligare analys av resultatet pågår men visar att cirka 98% av besökarna är nöjda med bemötandet och känner sig välkomna. Samma andel anser sig nöjda med innehållet i verksamheten och med de öppettider på mötesplatserna som gäller.

Stadens anhörigstödsenkät

Denna enkätundersökning riktades till personer som vårdar sin närstående i hemmet. Resultatet visar att 57 % är nöjda med det stöd de erhåller. Resultatet kommer att analyseras vidare och jämföras med resultatet från Farsta och Skarpnäck och utgör grund för den fortsatta inriktningen för stödet till anhöriga.

Stadens enkäter hemtjänst och vård- och omsorgsboende

Resultatet av stadens brukarundersökningar för hemtjänst respektive vård- och omsorgsboende har nyligen erhållits. Generellt kan konstateras att det sammantagna resultatet visar en försämring jämfört med föregående år. Resultatet kommer att analyseras och redan vidtagna och planerade förbättringsåtgärder redovisas i särskild ordning till stadsdelsnämnden.

Enkät mat, måltider och upplevelsen av trygghet inom hemtjänsten

En fördjupad enkätundersökning har även genomförts gällande mat och måltidssituation utifrån att årsmålet för indikatorn inte uppnåddes 2010. Specifika frågor riktades till personer som erhåller matlåda, som får hjälp med måltidssituationen och med enklare matlagning. Vid besvarandet av varje fråga skulle även viktighetsgraden anges. En fråga om vad som skulle kunna bidra till ökad trygghet ställdes också. Det sammantagna resultatet visade att det är en liten andel av de som besvarat frågorna som inte är nöjda. 27 personer av 147 svarande tyckte att smaken på maten var mindre bra men att den var mycket viktig/viktig. 15 personer av 139 svarande vill ha mer variation. 23 personer av 138 svarande är missnöjda med matens utseende. Gällande måltidssituationen angav 7 personer av 149 svarande att de inte var nöjda med tidpunkten för måltiderna. 3 personer av 137 svarande var missnöjda med hur maten serverades. 3 personer av 87 svarande som beviljats samvaro vid måltiden är inte nöjda med detta. Avseende enklare matlagning tyckte 5 personer av 93 svarande att de inte fått vara delaktiga i att påverka vad de äter och lika många inte fått vara med och påverka måltidssituationen. 6 personer av 90 svarande var missnöjda med personalens kunnande i mat och matlagning. De synpunkter som lämnats om maten är få. Berörda enheter har utifrån synpunkterna sett över hur förbättringar kan ske. På Verksamhetsberättelse Nämnd

frågan gällande vad som skulle bidra till ökad trygghet utmärker sig synpunkter om att få veta vilken personal som kommer och att få hjälp av samma personal. Enheterna har sett över rutiner för detta och arbetet pågår.

Enkät nöjda och trygga omsorgstagare inom vård- och omsorgsboende

Utifrån att årsmålen 2010 för indikatorerna gällande nöjdhet och trygghet inom vård- och omsorgsboenden inte uppnåddes har äldreomsorgen genomfört en fördjupad undersökning för att kunna åstadkomma förbättringar. Resultatet visar att 122 av 173 personer som besvarat enkäten var trygga med sitt boende. Gällande nöjdheten med boendet har 99 av 173 personer svarat att de är nöjda. De faktorer som skulle öka graden av nöjdhet och trygghet är mera personal, kontinuitet och bättre larmhantering. Personalbemanningen har ökats genom de medel som äldreomsorgen ansökt och beviljats för utökad bemanning inom demensboenden samt larmhanteringen har setts över. Ytterligare åtgärder kommer bedömas i samband med att genomgång av resultatet redovisats per enhet.

Inspektioner

Förskola

Skolinspektionen har under våren granskat verksamheten i de kommunala förskolorna i Stockholm. Granskningen har gjorts genom intervjuer med personal, chefer och föräldrar samt via granskningar av dokument. Tillsynen av Enskede-Årsta-Vantörs förskoleverksamhet genomfördes den 4-11 april 2011. Den inriktades mot fyra huvudområden som i sin tur utgjordes av nio bedömningsområden inom vilka 26 bedömningspunkter granskades. Resultatet bestod endast av en avvikelserapportering och liknade i huvudsak resultaten för övriga stadsdelar i Stockholm. Åtgärder utifrån de av Skolinspektionen redovisade bristerna har redovisats i ett tjänsteutlåtande och även i en bilaga till verksamhetsplanen 2012.

Individ- och familjeomsorgen

Stadens revisionskontor har granskat FUT-verksamheten och boutredningsverksamheten inom Enheten för arbete och försörjning. Revisionskontoret har ännu inte redovisat sina resultat. Stadens revisionskontor har granskat FUT-verksamheten och boutredningsverksamheten inom Enheten för arbete och försörjning. Revisionskontoret har ännu inte redovisat sina resultat.

Arbetsmiljöverket (AMV) genomförde i februari en inspektion av lågtröskelboendet Slingan i Rågsved. En rad brister påtalades som riskbedömning i arbetet, åtgärder mot hot och våld, larm, introduktion samt arbetsmiljökunskaper. Enhetschefen har tillsammans med medarbetare och skyddsombud vidtagit en rad åtgärder för att komma tillrätta med bristerna. AMV följde upp granskningen i maj och ärendet avslutades därefter.

I maj gjordes en inspektion av träfflokalen Valvet utifrån att ett allvarligt tillbud hade rapporterats till AMV. Förvaltningen har vidtagit åtgärder för att komma till rätta med de brister som påpekades. AMV avslutade ärendet i augusti 2011.

Verksamhetsberättelse Nämnd

Även på Försörjningsstödsenheten har AMV gjort en inspektion med anledning av en hotsituation. AMV efterfrågade en riskbedömning av receptionen vilket förvaltningen genomförde och lämnade till AMV som var nöjda med detta.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Arbetsmiljöverket inspekterade i april Enskededalens och Brobackens gruppboendestäder. De anmärkningar som gjordes har åtgärdats. Verksamhetsuppföljningarna har visat på övergripande brister i genomförandeplaner och dokumentation. Vissa enheter har haft stora problem med uppkoppling till ParaSol vilket har gjort att genomförandeplanerna inte kunnat följas upp i tid. Det tekniska problemen är åtgärdade, men det saknas en systematisk kontroll på enheterna att genomförandeplanerna följs upp kontinuerligt, vilket är ett utvecklingsarbete för 2012. Enheterna har dock haft stöd- och servicemappar/rutiner för respektive brukare som ger en tydlig och bra beskrivning av vad för stöd som ska ges, samt hur och när det ska utföras. Dessa uppdateras kontinuerligt.

Äldreomsorg

Inom Rågsveds servicehus har läkemedelsgenomgång genomförts av Apoteket AB som resulterat i en lokal rutin för läkemedelshantering. Brukarnas synpunkter på måltidssituationen i matsalen som tillhör den öppna mötesplatsen Salongerna har inhämtats. De förslag på förbättringar som framfördes gällde dukning, servering och miljön. En skadeförebyggande besiktning har också genomförts inom Rågsveds servicehus och Stureby vård- och omsorgsboende och rapporter inväntas.

Arbetsmiljöverket har genomfört granskningar inom Bandhagen – Örbys hemtjänst gällande situationen hos en brukare och inom äldreomsorgens beställarenhet avseende arbetssituation och arbetsbelastning. Vidtagna åtgärder har godkänts och ärendena har avslutats.

Brandinspektion har skett inom vård- och omsorgsboendena Stureby och Årsta. Miljöförvaltningen har genomfört en oanmäld inspektion av egenkontrollen (hälso- och livsmedelskontroll) inom äldreomsorgens enhet. Rutiner har tagits fram för att säkerställa leveranser av den kyllda maten.

Socialstyrelsen har i juni 2011 genomfört en inspektion gällande handläggning och dokumentation inom äldreomsorgens beställarenhet. Inspektionen var föranledd av att socialstyrelsen riktat kritik mot att förvaltningen inte säkerställt en rättssäker handläggning av ett ärende enligt SoL. Socialstyrelsen ansåg att nämndens redogörelse över vilka åtgärder som vidtagits inte var tillräckliga och gjorde därför en inspektion på beställarenheten. Enhetschefen och två biståndshandläggare intervjuades och tio akter granskades. Beslutet har nyligen kommit förvaltningen tillhanda och kommer att redovisas i ett särskilt ärende till stadsdelsnämnden.

Stadens revisorer har genomfört granskningar gällande om styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig för att säkerställa att den äldre får sina behov av rehabilitering tillgodosedda och gällande om uppföljningen och kontrollen av

Verksamhetsberättelse Nämnd

insatser för de äldre på entreprenad drivna vård- och omsorgsboenden är tillfredställande. Här ingår hur arbetet med verksamhetsuppföljningar bedrivs inom äldreomsorgen. Resultatet av granskningen väntas.

Arbetsmiljöverket har i en inspektion på beställarenheten ålagt förvaltningen att vidta åtgärder för att förbättra arbetssituationen inom beställarenheten. Företagshälsovården Previa har haft enskilda samtal med samtliga anställda på beställarenheten. En handlingsplan är upprättad utifrån resultatet från Previas rapport. Vid det uppföljningsmöte som hållits med arbetsmiljöverket avslutades ärendet då arbetsmiljöverket bedömde de vidtagna åtgärderna som tillräckliga. Förbättringsarbetet fortsätter framledes i dialog med berörda medarbetare och de fackliga företrädarna.

Bilagor

- 01a ub031a
- 01b slk blanketter sdn14
- 01c uh018a
- 02 Nyckeltal
- 03 Uppföljning internkontrollplan 2011
- 04 Systematiskt kvalitetsarbete inom förskolan